

Wiadomości **Uniwersyteckie**

16 | Z życia Uczelni

Prapremiera spektaklu pt. „Pierwiastki życia” za nami

20 | Z kart historii UMCS

Drogi pozyskiwania księgozbioru w pierwszych latach istnienia UMCS

24 | Słuchając historii – 80 lat UMCS

Rozwój Uniwersytetu jest niezwykle ważny. Rozmowa z prof. dr. hab. Andrzejem Dąbrowskim – rektorem UMCS w latach 2008–2012

Prapremiera spektaklu pt. *Pierwiastki życia* za nami, 4 kwietnia 2024 r.

Fot. Bartosz Proll, Michał Piłat

Spis treści

WYDARZENIA

- 4** | Z życia Uczelni
- 19** | Z kart historii UMCS
- 24** | Słuchając historii – 80 lat UMCS
- 28** | Nasi absolwenci
- 32** | Nasze sukcesy
- 38** | Na wydziałach

NAUKA I LUDZIE

- 48** | Siła relacji. Rozmowa z prof. dr. hab. Zbigniewem Pastuszakiem, prorektorem ds. rozwoju i współpracy z gospodarką UMCS
- 52** | Sztuczna inteligencja a praca przyszłości. Okiem eksperta
- 56** | Atutem kultury studenckiej jest jej autentyczność. Rozmowa z Izabelą Pastuszko – dyrektorką Akademickiego Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka
- 60** | Tłumacz przyjmuje niekiedy rolę detektywa. Rozmowa z prof. dr hab. Moniką Adamczyk-Garbowską z Katedry Lingwistyki Stosowanej UMCS

WYDARZENIA NAUKOWE

- 63** | Prof. Mark J. Rozell gościem UMCS
- 63** | Wizyta prof. Nigela Osborne’a
- 64** | Laboratorium? Pod dachem!
- 66** | Warsztaty „EMBO Laboratory Leadership Course for Postdocs”
- 67** | Cykl spotkań z Georgiem Zieglerem
- 67** | Debata kandydatów na prezydenta Miasta Lublin
- 68** | Sympozjum Prawa Konstytucyjnego „Dla Polski”
- 69** | Tydzień Pracy Socjalnej 2024
- 70** | Konferencja „Inkluzywna – dostępna – integrująca. Biblioteka w(obec) różnorodności”
- 72** | Zawody prawnicze w otoczeniu współczesnych transformacji cyfrowych

- 73** | Debata kandydatów do Sejmiku Województwa Lubelskiego
- 74** | Konferencja na temat bezpieczeństwa wewnętrznego Polski i Czech

SPRAWY STUDENCKIE

- 75** | OFMA on Tour – dyskusja o ekonomii i mediach
- 76** | Praktyki w firmie Polimex Mostostal S.A.
- 78** | Konferencja Check IT
- 79** | Cykl wykładów z prawa amerykańskiego
- 79** | Delegacja UMCS na obchodach 50-lecia Gminy Hrubieszów
- 80** | 51. Środowiskowy Konkurs Krasomówczy
- 81** | Erasmus Day 2024
- 82** | Narodziny tradycji finansistów
- 83** | Cykl debat przedwyborczych Naukowego Studenckiego Koła Samorządowców

UMCS DLA SZKÓŁ

- 84** | Przystanek rekrutacja – Drzwi Otwarte UMCS 2024
- 87** | Dni Rzecznika Finansowego
- 88** | Debata „Płaskoziemcy są wśród nas” – fake newsy i mity
- 89** | Wojewódzki etap X edycji Olimpiady wiedzy o ubezpieczeniach społecznych
- 89** | „Jak będziemy wytwarzać energię elektryczną w 2050 roku?” – debata
- 90** | Obchody Międzynarodowego Dnia Liczby Pi
- 91** | Kolejna edycja konkursu „Od licealisty do finansisty” za nami
- 92** | Warsztaty w Rypinie
- 93** | Spotkania z Fizyką i Matematyką – edycja wiosenna
- 93** | Kolejna edycja „Próbnej matury z chemii”
- 94** | „Archeologia dzieciom i młodzieży” – projekt edukacyjny

ŻYCIE KULTURALNE

- 95** | Wystawa pt. „Niewydane dyplomy”
- 95** | Wystawa „Petra Jovanovska, Krzysztof Bartnik – Dialog”
- 96** | Marzec w Chatce Żaka

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

PL ISSN 1233-216X

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1606, 20-031 Lublin,
tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@mail.umcs.pl

www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Aneta Adamska, Magdalena Cichocka (p.o. redaktor naczelny), Magdalena Wołoszyn-Mróz, Katarzyna Skatecka, Bartosz Proll (fotograf), Michał Piłat (fotograf)

Współpracownicy: Krzysztof Bartnik, Agata Dzyr, Sara Filipiak, Monika Gabrys-Sławińska, Agnieszka Gryglicka, Urszula Jackowska, Teresa Klimowicz, Andrzej Kokowski,

Ihor Kolisnichenko, Eliza Komierzyńska-Orlińska, Marta Kostrzewa, Monika Lenarciak, Urszula Lewartowicz, Julia Maj, Kamil Michaluk, Monika Mielko-Remiszewska, Anna Pastuszka, Tomasz Poślada, Michał Zembrzycki

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, dtp@academicon.pl,

http://dtp.academicon.pl/

Druk: Comernet

Nakład: 420 egzemplarzy

Oktadka: Fot. Michał Piłat

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Powołanie Platformy Danych Migracyjnych dla Lublina i Lubelszczyzny

6 marca na Wydziale Filozofii i Socjologii odbyło się seminarium pt. „Dwa lata pomagania i co dalej? Architektura i potencjał działań pomocowych wobec osób uciekających z Ukrainy w obliczu wojny rosyjsko-ukraińskiej. Perspektywa Lublina i województwa lubelskiego”.

Wydarzenie to było okazją do podsumowania międzynarodowego projektu badawczego realizowanego w Instytucie Socjologii w latach 2022–2023 w ramach programu „Granty Interwencyjne NAWA” (projekt nr BPN/GIN/2022/1/00025/U/00001 pt. „Wielopoziomo-

we zarządzanie kryzysem humanitarnym wywołanym przez rosyjską agresję na Ukrainę na przykładzie działań w województwie lubelskim [PL] i obwodzie wołyńskim [UA]”, kierownik: dr Karolina Podgórska). Partnerem w projekcie był Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki w Łucku. Działania badawcze dotyczyły architektury pomocy humanitarnej (opartej na tzw. wielopoziomym zarządzaniu) oferowanej w sytuacji kryzysu oraz kształtu tzw. rezyliencji społecznej w dwóch regionach przygranicznych. Jednym z wniosków i rekomendacją płynącą z badań jest wykorzy-

Fot. Bartosz Profl

Fot. Bartosz Profl

Fot. Bartosz Proń

stywanie potencjału różnych aktorów działających na rzecz migrantów – zarówno aktorów formalnych (publicznych i społecznych), jak i oddolnych, „nieoczywistych”. Dlatego właśnie wśród zaproszonych na seminarium gości znaleźli się przedstawiciele instytucji i inicjatyw nieformalnych zaangażowanych w działania pomocowe w Lublinie i regionie. W panelu dotyczącym architektury pomocy w województwie udział wzięli podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji prof. Maciej Duszczak, a także przedstawiciele Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, UNHCR, Urzędu Miasta Hrubieszów i Fundacji Banici Zamojscy. W drugim panelu, poświęconym organizacji pomocy w Lublinie, uczestniczyli reprezentanci Urzędu Miasta Lublin, UMCS, Stowarzyszenia Homo Faber, Fundacji Kultury Duchowej Pogranicza, Centrum Wolontariatu i inicjatywy Liliowa 5/In Need. Podczas seminarium panelistki i paneliści opowiadali o dotychczasowych doświadczeniach w organizacji pomocy, a także wskazywali na bieżące wyzwania, jakie stoją przed instytucjami zaangażowanymi w procesy recepcji i integracji uchodźców z Ukrainy.

Istotnym punktem programu było podpisanie deklaracji o współpracy pomiędzy UMCS oraz trzema in-

nymi instytucjami: Lubelskim Urzędem Wojewódzkim (reprezentowanym przez wojewodę lubelskiego Krzysztofa Komorskiego), Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie (reprezentowaną przez rektor dr Marię Mazur, prof. WSPA) oraz Stowarzyszeniem Homo Faber (reprezentowanym przez prezes Annę Dąbrowską) w związku z powołaniem inicjatywy pn. „Platforma Danych Migracyjnych dla Lublina i Lubelszczyzny”. Platforma ma być instrumentem służącym do zbierania zastanych, rozproszonych (a w dalszej perspektywie także pozyskiwania nowych) danych dotyczących procesów migracyjnych w Lublinie i województwie lubelskim. Jest to inicjatywa otwarta, do której zapraszane są także inne instytucje posiadające tego typu dane i zainteresowane ich zbieraniem oraz komunikowaniem.

Organizatorem wydarzenia był Zespół Badawczy MigLab, który 1 marca został przekształcony zarządzeniem Rektora UMCS nr 18/2024 w ośrodek badawczy noszący od tej pory nazwę: Centrum Analiz Migracyjnych MigLab, działające w Instytucie Socjologii UMCS. MigLab będzie m.in. koordynował działanie wymienionej Platformy.

Karolina Podgórska

Porozumienie o współpracy pomiędzy UMCS, GWLAW, LKB a Gminą Lublin

18 marca w Urzędzie Miasta Lublin odbyło się spotkanie biznesowe poświęcone firmom rodzinnym pt. „Lubelskie firmy rodzinne – wyzwania i rozwiązania”, podczas którego zainaugurowano współpracę w ramach platformy umożliwiającej wymianę wiedzy i kompetencji z zakresu zarządzania firmami rodzinnymi. Partnerami porozumienia są: Urząd Miasta Lublin, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, GWLAW Mitrega & Partners sp. k. z siedzibą w Warszawie, Fundacja PAN oraz Lubelski Klub Biznesu.

Strony porozumienia zobowiązały się inicjować i koordynować działania na rzecz rozwoju i podniesienia innowacyjności lubelskich firm rodzinnych, a powstająca platforma to przykład budowania międzyregionalnych relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przyjęty model będzie stanowił dobrą praktykę, możliwą do zaimplementowania w innych środowiskach i województwach.

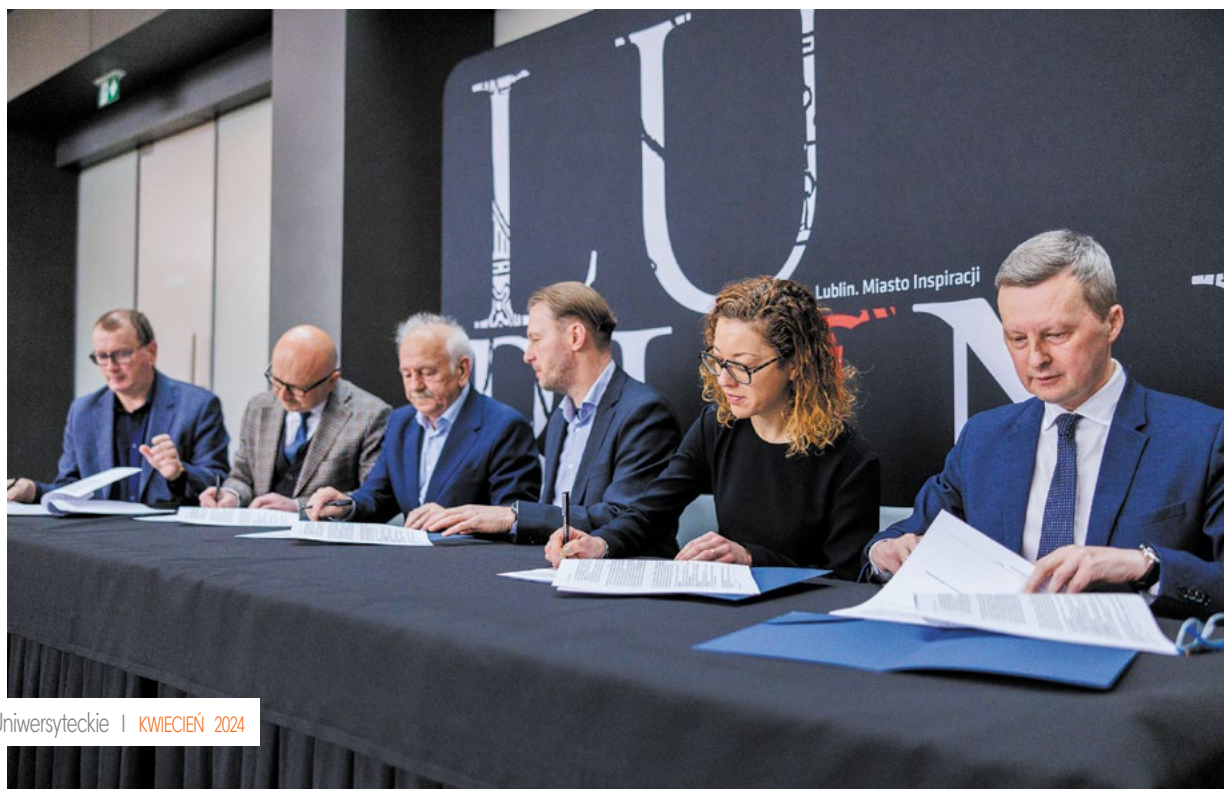
Oprócz uroczystego podpisania dokumentu jednym z punktów spotkania były także prezentacje i sesje Q&A. W ich trakcie doradcy GWLAW przedstawili tematy dotyczące m.in.: sukcesji w firmach rodzinnych –

wyzwań i dostępnych scenariuszy, wsparcia w zarządzaniu spółką oraz fundacji rodzinnej jako wehikułu ochrony majątku i interesu rodziny. Swoimi doświadczeniami w procesie sukcesji oraz informacjami o narzędziach wspierających rozwój firm rodzinnych podzielili się także przedstawiciele lubelskich firm i instytucji wspierających: Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i Lubelskiego Klubu Biznesu.

Naszą Uczelnię podczas wydarzenia reprezentował prof. dr hab. Zbigniew Pastuszek – prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką.

Na zakończenie spotkania odbył się panel dyskusyjny, w którym wzięli udział: dr hab. Robert Zajkowski, prof. UMCS z Katedry Bankowości i Rynków Finansowych, przedstawiciel Fundacji Polskiej Akademii Nauk; dr Mariusz Sagan – dyrektor Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin; Piotr Mazur – PMCG Piotr Mazur Consulting Group; Agnieszka Mitrega – radca prawny, wspólnik zarządzający w GWLAW i Grzegorz Lubaś – prezes zarządu Eres Medical Sp. z o.o.

Magdalena Wołoszyn-Mróż

Fot. Gamma Lublin

Delegacja z Ołomuńca na UMCS

21 marca na naszym Uniwersytecie gościliśmy delegację władz miasta z Ołomuńca. Goście przebywali w Lublinie na zaproszenie prezydenta dr. Krzysztofa Żuka.

W skład zagranicznej delegacji weszli: Miroslav Žbánek – prezydent Ołomuńca, Kateřina Dobrozemská – zastępca prezydenta miasta ds. polityki społecznej, mieszkalnictwa oraz problemów społecznych młodzieży, Hana Ederová z Biura ds. Współpracy Międzynarodowej w kancelarii prezydenta miasta Ołomuńca oraz Michal Malacka – prorektor ds. strategii i spraw regionalnych Uniwersytetu Palackiego. Gościom towarzyszył Bogdan Łukasik – konsul honorowy Republiki Czeskiej w Lublinie.

Wizytę na UMCS rozpoczęło spotkanie z przedstawicielami władz rektorskich: prof. dr. hab. Radosławem Dobrowolskim, dr. hab. Arkadiuszem Berezą, prof. Uczelni, prof. dr. hab. Zbigniewem Pastuszakiem i prof. dr. hab. Wiesławem Gruszeckim. Następnie delegacja zwiedziła Pracownię Technologii Światłowodów na Wydziale Chemii oraz Centrum ECOTECH-COMPLEX, gdzie zaprezentowano pracownię druku 3D oraz wysokopolowego rezonansu magnetycznego. W trakcie spotkań gościom towarzyszyły przedstawicielki Centrum Współpracy Międzynarodowej: dr Olga Pliszczyńska-Mokijewska i Magdalena Dzirba.

Głównym tematem rozmów była współpraca pomiędzy Ołomuńcem i Lublinem, bieżące sprawy dotyczące polityki społecznej obu miast, a także możliwości kooperacji Uniwersytetu Palackiego z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w sferze badań i dydaktyki.

Magdalena Dzirba

Fot. Bartosz Profl

Fot. Bartosz Profl

Fot. Michał Piłat

Za nami II Forum Administracji

„Komunikacja w Uniwersytecie” – tak brzmiało hasło przewodnie II Forum Administracji, które odbyło się w dn. 13–14 marca w gościnnych progach Wydziału Filozofii i Socjologii. Przedstawiciele i przedstawiciele administracji wydziałowej oraz centralnej mieli okazję podnieść swoje kompetencje, a także wziąć udział w ciekawych wykładach i warsztatach.

Wydarzenie uroczyście otworzył rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski:

„Administracja jest niezwykle istotnym elementem funkcjonowania każdej uczelni. Bez Was nie moglibyśmy jako naukowcy, pracownicy, studenci i doktoranci wydajnie oraz sprawnie pracować. Cieszę się, że będą mogli Państwo doskonalić swoje kompetencje w różnym zakresie, bo program tegorocznego Forum jest imponujący.

Do zebranych zwróciła się również kanclerz Uczelni Grażyna Elżbieta Fiok:

„W tym roku podczas Forum Administracji skupiamy się na komunikacji w Uniwersytecie. Sposób, w jaki się komunikujemy, czy jesteśmy dla siebie życzliwi, czy potrafimy ze sobą rozmawiać i jak chcemy, żeby ta rozmowa wyglądała – to wszystko jest niezwykle ważne (...). Zależy nam, żeby poszerzali Państwo wiedzę z zakresu tematów formalnych i prawnych, ale świat się zmienia, stąd też na naszym Forum pojawiają się np. kwestie dotyczące sztucznej inteligencji.

Kilka słów do uczestników skierował także dziekan Wydziału Filozofii i Socjologii dr hab. Leszek Kopciuch, prof. UMCS, który omówił kwestie organizacji Forum i odniósł się do wartości, jakie niesie za sobą to wydarzenie, m.in. nowoczesności i gościnności.

Fot. Michał Płat

Fot. Michał Płat

Fot. Michał Piat

Fot. Michał Piat

W części panelowej cechy dobrej rozmowy i komunikacji przybliżyła dr hab. Katarzyna Klimkowska, prof. UMCS, a założenia języka inkluzywnego – Jolanta Prochowicz z Fundacji Camera Femina. O roli społeczności akademickiej w realizacji celów zrównoważonego rozwoju opowiedziała dr hab. Aleksandra Kowalska, prof. UMCS, zaś wykorzystanie sztucznej inteligencji w administracji przybliżył dr Kamil Filipek.

Dzięki udziałowi w warsztatach uczestnicy mieli szansę zarówno na rozwój zawodowy i osobisty, jak i na chwilę relaksu. Pracownicy mogli poszerzyć swoją wiedzę z zakresu aktów prawnych w postępowaniach awansowych, decyzji administracyjnych, odznaczeń państwowych i resortowych oraz analizy i wizualizacji danych z wykorzystaniem Excela. Dowiedzieli się także, jak napisać dobry tekst na stronę internetową i w jaki sposób wykorzystywać media społecznościowe w promocji Uniwersytetu. Poznali podstawy polityki antydyskryminacyjnej, zasady savoir-vivre'u, które należy stosować wobec osób z niepełnosprawnościami oraz sposoby na rozpoznanie i wyrażenie złości. A w ramach relaksu zgłębiali tajniki naturalnych kosmetyków oraz wyrażali siebie poprzez sztukę, ucząc się malowania tuszem.

Inicjatorzy Forum zaprosili do wygłoszenia wystąpień i przeprowadzenia szkoleń specjalistów w swoich dziedzinach. Za jego organizację odpowiadali pracow-

Fot. Michał Piat

nicy Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów, kierowanego przez dyrektora mgr Alicję Borzęcką-Szajner, oraz przedstawicieli Wydziału Filozofii i Socjologii.

Wydarzenie, tak jak w ubiegłym roku, cieszyło się dużym zainteresowaniem i pokazało, że takie inicjatywy na Uczelni są bardzo potrzebne.

*Katarzyna Skątecka
Magdalena Wołoszyn-Mróż*

Fot. Dziennik Wschodni

UMCS zacieśnia współpracę z Corner Media sp. z o.o.

11 marca w siedzibie redakcji „Dziennika Wschodniego” podpisano ramowe porozumienie o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej a Corner Media sp. z o.o.

Porozumienie dotyczy kooperacji w obszarze promocji badań naukowych, kształcenia i działalności organizacyjnej pracowników i studentów Uczelni, ze szczególnym uwzględnieniem współorganizacji działań promocyjnych w aspekcie badań naukowych oraz monitoringu meteorologicznego i hydrologicznego prowadzonego przez Instytut Nauk o Ziemi i Środowisku UMCS.

„Cieszymy się z powodu zawarcia umowy o współpracy z Instytutem Nauk o Ziemi i Środowisku. Pozyskaliśmy partnera, z którym chcemy wspólnie tworzyć treści związane m.in. ze zmianami klimatycznymi i prognozowaniem pogody. Efekty tej kooperacji już wkrótce będzie można zobaczyć na portalu www.dziennikwschodni.pl oraz w naszych social mediach

– mówiła Anna Sztal, prezes Corner Media, wydawcy „Dziennika Wschodniego”.

Eksperti z Instytutu Nauk o Ziemi i Środowisku na podstawie prowadzonych badań i uzyskanych pomiarów w 12 stacjach meteorologicznych na terenie Lubli-

na i regionu będą regularnie przygotowywać prognozy pogody. Zostaną one wyemitowane na stronie internetowej „Dziennika Wschodniego”.

„Bardzo się cieszę, że Instytut zacieśnia współpracę z mediami i wyniki badań oraz pomiarów prowadzonych przez naszych naukowców w 12 stacjach meteorologicznych (w Lublinie i regionie, np. w Rybczewicach, Trzydniku, Łukowie), które funkcjonują w celu monitoringu środowiska, zostaną udostępnione szerszemu gronu odbiorców. Niezwykle ważne jest, że nasi eksperci będą mogli podzielić się swoimi badaniami. Myslę, że wpłynie to pozytywnie na większą rozpoznawalność nie tylko naszego Instytutu, ale również całej Uczelni

– dodała prof. dr hab. Irena Pidek, zastępca dyrektora INoZiŚ.

W spotkaniu z ramienia Instytutu wzięli udział: dr hab. Sławomir Terpiłowski, prof. UMCS, dyrektor; prof. dr hab. Irena Pidek, zastępca dyrektora; dr hab. Stanisław Chmiel, prof. UMCS, kierownik Katedry Hydrologii i Klimatologii oraz mgr Justyna Jawiarczyk. Obecna była także Aneta Adamska, dyrektor Centrum Prasowego, rzecznik prasowy Uczelni. „Dziennik Wschodni” reprezentowali: Anna Sztal, prezes Zarządu i Krzysztof Kot, dyrektor ds. multimediiów.

Magdalena Wołoszyn-Mróż

Wręczenie Nagrody Specjalnej im. Jerzego Giedroycia

26 marca w Teatrze Starym w Lublinie odbyło się wręczenie Nagrody Specjalnej im. Jerzego Giedroycia, której laureatem został Mykoła Riabczuk, wybitny ukraiński eseista i analityk procesów społeczno-politycznych za całokształt twórczości naukowej i jakość politycznej eseistyki poświęconej stosunkom polsko-ukraińskim, niepodległości i tożsamości Ukrainy.

W imieniu Kapituły Nagrody oraz rektora UMCS prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego Nagrodę wręczyła prof. dr. hab. Iwona Hofman, sekretarz Kapituły. Prof. Hofman zacytowała fragmenty uzasadnienia:

„Mykoła Riabczuk swobodnie porusza się po różnych dziedzinach humanistyki, wykorzystując dla swych błyskotliwych analiz współczesne metodologie. (...) Jak mało kto, Riabczuk funkcjonuje jednocześnie w wymiarze ukraińskim i zachodnioeuropejskim. Szczególne miej-

Fot. Dorota Mścibrodzka, Warsztaty Kultury w Lublinie

sce w jego tekstach zajmuje Polska i stosunki polsko-ukraińskie, wystarczy przypomnieć klasyczny esej *Polska, polski, Polacy*. Za działalność na tym polu w 2009 r. uzyskał odznaczenie Bene merito Ministra Spraw Zagranicznych.

Podczas uroczystości Mykoła Riabczuk odebrał także prestiżowe wyróżnienie, czyli Medal Unii Lubelskiej, który wręczyła Beata Stepaniuk-Kuśmierzak, zastępczyni prezydenta Lublina ds. kultury, sportu i partycypacji.

W dalszej kolejności laureat wygłosił wykład pt. *Co pozostało od „dwóch Ukrain”?* *Ukraińska tożsamość po dwóch rewolucjach i dziesięciu latach wojny*. Odbyła się także dyskusja o najnowszych książkach Riabczuka, w której żywo uczestniczyli liczni goście z Polski i Ukrainy.

Iwona Hofman

Dyplomy dla stażystów American Corner

18 marca rektor UMCS prof. dr. hab. Radosław Dobrowolski spotkał się z dyrektorem Amerykańskiego Centrum Edukacji i Biznesu American Corner dr. Andrzejem Demczukiem oraz doktorantami: Renatą Gogol i Brianem Chaggu. Spotkanie było okazją do wręczenia dyplomów zwycięzcom konkursu dla doktorantek i doktorantów, w którym nagrodą była możliwość odbycia rocznego, płatnego stażu dla dwóch osób w wymienionej jednostce.

American Corner poprzez swoją działalność m.in. umożliwia otwarty oraz darmowy dostęp do informacji dotyczących tematyki USA, co traktuje jako inwestycję w budowanie przyjaznych relacji między Polakami

Fot. Michał Płan

i Amerykanami. Do jego zadań należy też: doradztwo edukacyjne, rozpowszechnianie materiałów o programach i stypendiach oferowanych przez rząd USA oraz organizowanie wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych i biznesowych w języku angielskim.

Renata Gogol

Kolejna odsłona współpracy UMCS i Powiatu Lubelskiego

28 marca w Centrum ECOTECH-COMPLEX Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej i Powiat Lubelski podpisali ramową umowę o współpracy m.in. w obszarze realizacji Green Human Space w Pszczelej Woli.

W spotkaniu z dziennikarzami udział wzięli: rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak, starosta lubelski Zdzisław Antoń i dyrektor Wydziału Rozwoju i Współpracy Starostwa Powiatowego w Lublinie Waldemar Wapiński.

Rektor na wstępie zaznaczył, że obie instytucje współpracują ze sobą już od wielu lat na różnych płaszczyznach, zarówno tych naukowo-badawczych, dydaktycznych, jak i organizacyjnych:

„Jakiś czas temu podpisywaliśmy list intencyjny w tej sprawie, a nasi studenci i pracownicy byli zaangażowani w przygotowanie projektu koncepcji zagospodarowania przestrzennego w ramach Green Human Space. Cieszę się, że ten ogromny potencjał, jakim dysponuje Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, został dostrzeżony, że nasi pracownicy i studenci włączyli się w projekt i będziemy współpracować również na kolejnych etapach jego realizacji.

Starosta lubelski Zdzisław Antoń przedstawił obszary, w których Powiat realizuje obecnie projekty związa-

ne z Pszczelą Wolą. Odniósł się też do wstępnych koncepcji zagospodarowania przestrzennego Green Human Space, które w ramach konkursu przygotowali studenci Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej:

„Teraz będziemy chcieli te prace krok po kroku i w tych obszarach, na które mamy pieniądze, realizować razem z pracownikami i studentami UMCS. Zamierzamy zrewitalizować obszar Pszczelej Woli. Funkcjonuje tam już Inkubator Pszczelarstwa, tworzymy też za ponad 10 mln zł Branżowe Centrum Umiejętności (...). Dodatkowo chcemy, oprócz tych wszystkich naprawdę bardzo ciekawych planów, otworzyć muzeum pszczelarstwa.

Następnie głos zabrał prof. Zbigniew Pastuszak, który odniósł się do wypowiedzi swojego poprzednika:

„Na naszym Uniwersytecie mamy bardzo dobrze rozwiniętą sferę badawczą poświęconą zdrowiu pszczół i produktom pszczelim. UMCS założył spółkę celową, która komercjalizuje jedno z urządzeń opracowanych przez naszych naukowców, już opatentowane. Mowa oczywiście o WAXO. Cieszymy się, że możemy dołączyć do grona partnerów Powiatu Lubelskiego.

Na koniec wypowiedział się dyrektor Waldemar Wapiński:

„Chcemy położyć większy nacisk na wykorzystanie potencjału naukowego młodych ludzi studiujących na UMCS (...). W naszej umowie widnieje zapis, że będziemy „zamawiać tematy prac dyplomowych”. To jest bardzo dobry pomysł, ponieważ urzędnik nie zawsze jest w stanie opracować koncepcję jakiegoś rozwiązania, natomiast grono młodych ludzi kształconych w tym temacie już tak. Przekonał się o tym, kiedy został ogłoszony konkurs dla studentów na stworzenie koncepcji Green Human Space. Był to fantastyczny pomysł, wpłynęło bardzo dużo ciekawych prac (...).

Ramowa umowa, która została zawarta, oprócz współpracy przy realizacji strefy Green Human Space, zakłada także: współdziałanie Uczelni i Powiatu przy projektach, których ideą przewodnią jest rozwój innowacyjnych technologii; organizację i prowadzenie przez Powiat praktyk i staży studenckich; zamawianie tematów prac dyplomowych; kooperację przy modelowaniu kierunków kształcenia zawodowego w szko-

Fot. Barisze Profil

łach ponadpodstawowych oraz przygotowanie i realizację projektów w obszarze edukacji.

W październiku 2021 r. obie instytucje podpisały wstępne porozumienie obejmujące opracowanie koncepcji powstania Green Human Space w Pszczelej Woli, czyli przedsięwzięcia uwzględniającego powołanie Międzynarodowego Centrum Transferu Zielonych Technologii i Kompleksu Muzealno-Wystawienniczego, a tak-

że rewitalizację terenów zielonych i obiektów kultury, w tym stworzenie Regionalnego Centrum Turystyczno-Edukacyjnego. Jednym z celów utworzenia strefy jest wzmocnienie sieciowych powiązań aktywności samorządu, środowisk naukowych i gospodarczych województwa lubelskiego.

*Katarzyna Skątecka
Magdalena Wołoszyn-Mróż*

Warbud S.A. wykonawcą przebudowy Biblioteki Głównej UMCS

28 marca została podpisana umowa dotycząca przebudowy Biblioteki Głównej UMCS z wykonawcą – firmą Warbud S.A., reprezentowaną przez prezesa zarządu Nicolasa Depreta i prokurenta Lecha Wąsowskiego. Tego dnia nastąpiło także symboliczne przekazanie obiektu Biblioteki w obecności: dr. hab. Arkadiusza Berezy, prof. UMCS, prorektora ds. ogólnych; Grażyny Elżbiety Fiok, kanclerz UMCS; Małgorzaty Stręciwilk, zastępcy kanclerza ds. ogólnych; Jacka Kwaśnego, kierownika budowy i Krzysztofa Siemionka, kierownika Działu Ofertowania Warbud S.A.

Dzięki środkom własnym Uczelni i wsparciu ministerialnemu gmach przejdzie kompleksową modernizację. Jego infrastruktura zostanie unowocześniona i dostosowana do współczesnych standardów obiektów użyteczności publicznej. Podczas postępujących prac poszerzony i udoskonalony zostanie także proces cyfryzacji i digitalizacji zasobów bibliotecznych. Zaplanowana modernizacja będzie prowadzona z poszanowaniem wartości architektonicznej budynku stanowiącego ikonę powojennego modernizmu w Lublinie.

Mimo prowadzonych prac, Biblioteka Główna UMCS będzie nadal funkcjonowała, choć w ograniczonym zakresie. Pewna część księgozbioru zostanie udostępniona czytelnikom w formie wolnego dostępu oraz w wersji cyfrowej. Czytelnicy będą także na bieżąco informo-

wani o pozostałych, dodatkowych możliwościach wypożyczenia księgozbioru Biblioteki.

Planowany termin zakończenia modernizacji to rok 2026. Łączny koszt inwestycji opiewa na kwotę ponad 70 mln zł.

Aneta Adamska

Fot. Michał Pitar

II Integracyjny Turniej o Puchar Dyrektora CKF UMCS w Siatkówce na Siedząco

Dzień Kobiet w Centrum Kultury Fizycznej zakończył się zmaganiem sportowym podczas II Integracyjnego Turnieju o Puchar Dyrektora CKF UMCS w Siatkówce na Siedząco.

W rozgrywkach wzięły udział cztery ekipy:

- drużyna Pedagogów, składająca się z pracowników Instytutu Pedagogiki UMCS i prowadzona przez dr hab. Stanisławę Byrę, prof. Uczelni, którą wspomagał na boisku prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. Uczelni;
- reprezentanci Warsztatów Terapii Zajęciowej przy Lubelskim Towarzystwie Dobroczynności;
- sekcja sportowa osób niepełnosprawnych AZS UMCS;
- przedstawiciele Fundacji Akademii Odkrywców Sportu UMCS.

Po złożonych życzeniach i wręczeniu każdej z pań kwiatów dyrektor CKF dr Tomasz Bielecki, prof. UMCS otworzył turniej. Gra toczyła się do wygrania jednego

seta, czyli do zdobycia 25 pkt. Oczywiście odbywała się w pozycji siedzącej na boisku o wymiarach 10 × 6 m i siatce zawieszanej na wysokości 110 cm. Sędzią był Piotr Jasiulewicz z CKF UMCS.

Po zaciętym finale drużyna Pedagogów nieznacznie uległa sekcji sportowej osób niepełnosprawnych AZS UMCS. Trzecie miejsce zajęła Fundacja Akademia Odkrywców Sportu UMCS, a czwarte Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Lubelskim Towarzystwie Dobroczynności pod opieką mgr. Tomasza Bednaruka, nauczyciela CKF.

Wydarzenie miało na celu upowszechnienie dyscypliny paraolimpijskiej, jaką jest piłka siatkowa na siedząco, promocję zajęć sportowych dla osób z niepełnosprawnościami oraz integrację środowiska akademickiego. Poprzez zawody organizatorzy chcieli pokazać różne rodzaje niepełnosprawności oraz wpływ sportu na pozytywną zmianę nastawienia do życia.

Piotr Jasiulewicz

Wystawa „Kobiety w ekonomii i zarządzaniu 1944–2024”

8 marca na Wydziale Ekonomicznym odbyło się uroczyste otwarcie wystawy pt. „Kobiety w ekonomii i zarządzaniu 1944–2024”. Wydarzenie to stanowiło nie tylko wyraz uznania dla osiągnięć kobiet w naukach ekonomicznych, ale było także częścią obchodów jubileuszu 80-lecia naszego Uniwersytetu oraz Roku Edukacji Ekonomicznej, ustanowionego przez Senat RP.

Otwarcia wystawy dokonali: prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska, prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką prof. dr hab. Zbigniew Pastuszek oraz dziekan WE dr hab. Mariusz Kicia, prof. UMCS. W wernisażu wzięli udział nauczyciele akademicki, pracownicy administracji i studenci. Nie zabrakło też Pań Profesor, którym poświęcone było to wydarzenie.

Na wystawie zaprezentowano sylwetki kobiet związanych z Wydziałem Ekonomicznym, które w swojej karierze uzyskały najwyższy awans naukowy, czyli tytuł profesora. W 80-letniej historii Uniwersytetu i prawie 60-letniej historii Wydziału było ich 11. Wystawa miała na celu nie tylko upamiętnienie ich osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych, ale również inspirowanie kolejnych pokoleń kobiet oraz przełamywanie stereotypów dotyczących ról płci w świecie biznesu i nauki. Uzupełnieniem prezentowanych sylwetek były trzy laureatki Nagrody Banku Szwedzkiego im. Alfreda Nobla w dziedzinie ekonomii.

Po otwarciu wystawy wykład pt. *Kalejdoskopowe myślenie i jego rola w zarządzaniu różnorodnością* wygłosiła prof. dr hab. Anna Rakowska. Następnie odbyła się dyskusja panelowa na temat wyzwań, sukcesów i przyszłości kobiet w nauce, którą poprowadził dr hab. Radosław Mąciak, prof. UMCS, dyrektor Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości, a udział w niej wzięły: prof. Dorota Kołodyńska, prof. Anna Rakowska i prof. Elżbieta Skrzypek. Na zakończenie wydarzenia wszystkie Panie otrzymały kwiaty z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet.

Anna Korzeniowska

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Prapremiera spektaklu pt. *Pierwiastki życia* za nami

Ach, co to była za kulturalna uczta! 4 kwietnia w Sali Widowiskowej Akademickiego Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka odbyła się prapremiera spektaklu pt. *Pierwiastki życia*. W widowisku wzięli udział przedstawiciele kolegium rektorskiego UMCS, byli rektorzy, władze kanclerskie i kwestorskie Uczelni, pracownicy oraz zaproszeni goście.

Na wstępie kilka słów do zebranych skierował rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski:

„ Witam Państwa na wyjątkowym wydarzeniu wpisującym się w jubileusz 80-lecia naszej Uczelni. Za chwilę będziemy uczestnikami wielkiego święta kulturalnego i teatralnego przygotowanego przez naszych studentów reprezentujących prawie wszystkie wydziały Uniwersytetu. Mam głęboką, graniczącą z pewnością nadzieję, że za chwilę zobaczymy spektakularne wydarzenie, które na długo pozostanie w naszej pamięci.

Rektor wspomniał, że 80 lat istnienia to nie jest skromny jubileusz, dlatego celebrowanie święta Uczelni rozłożona jest na cały rok i stanowi okazję do tego, żeby podziękować w sposób szczególny osobom, które przyczyniły się do jej rozwoju. W związku z tym wręczył medale 80-lecia UMCS byłym rektorom: prof. Andrzejowi Dąbrowskiemu i prof. Stanisławowi Michałowskiemu za wkład, który wnieśli w rozwój i budowanie marki Uniwersytetu.

Potem działa się już tylko magia. W zapowiedzi spektaklu mogliśmy przeczytać: „Czy znasz prawdziwą Marię? Przechodzisz obok niej w drodze na zajęcia, przejeżdżasz, śpiesząc się do pracy, robisz zdjęcia po obronie prac dyplomowych, ale czy wiesz, kim naprawdę była Patronka Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie? Odkryj historię kobiety, która

zmieniła świat nauki i nie tylko. Spektakl zabierze Cię w podróż przez epokę, w której odwaga i pasja Madame Curie stała się inspiracją dla przyszłych pokoleń. W naszej opowieści Maria ma wiele twarzy – matki,

Natalia Kopycka, studentka logopedii z audiologią (grała Marię Curie-Skłodowską)

Udział w spektaklu „Pierwiastki życia” był dla mnie wspaniałą przygodą. Nie mogłam sobie wymarzyć lepszego debiutu teatralnego. Miałam okazję poznać wspaniałych ludzi, nauczyć się wielu nowych umiejętności pod okiem reżysera, trenerki wokalne, choreografki. Jestem bardzo wdzięczna za szansę wcielenia się w rolę naszej Patronki – Marii Curie-Skłodowskiej. To początek mojej przygody z teatrem i na pewno nie koniec, bo rozumiałam, że scena jest moim miejscem na ziemi.

Michał Puła, student produkcji medialnej (grał Piotra Curie)

To dla mnie pierwsze doświadczenie z teatrem i było niesamowicie. Poznałem fantastycznych ludzi, z którymi próby stały się czystą przyjemnością. Dziękuję wszystkim za zaufanie i wspólnie spędzony czas.

Filip Fabijański, student stosunków międzynarodowych (wcielił się w postać prof. Grzegorza Seidlera, rektora UMCS w latach 1959–1969)

Postać rektora prof. Grzegorza Seidlera początkowo sprawiała mi trochę problemów, ze względu na to, jak dynamicznie trzeba było przechodzić z często zupełnie skrajnych emocji. To, co sprawiało mi najwięcej problemów, okazało się też tym, co najbardziej pokochałem w tej postaci, kiedy poczułem więcej swobody w grze i wcielaniu się w rektora Seidlera.

Fot. Bartosz Proci

Fot. Bartosz Proci

naukowczyni, żony czy wreszcie noblistki.” I tak w istocie było. *Pierwiastki życia* to połączenie dynamicznej narracji z muzyką, choreografią i scenografią. Studentki i studenci UMCS pokazali publiczności Marię wielowymiarową: z jednej strony tytana pracy i geniusza naukowego, a z drugiej – skromną kobietę, która pokonała w życiu wiele trudności, by osiągnąć sukces. W spektaklu przemówiła także replika rzeźby Patronki naszego Uniwersytetu, stojącej na placu głównym miasteczka akademickiego.

Pomysłodawczynią i producentką sztuki była dyrektorka Chatki Żaka mgr Izabela Pastuszko. Za scenariusz i reżyserię odpowiadał Marcin Wąsowski, muzykę skomponował mgr szt. Michał Iwanek, a wokalnie młodych artystów przygotowała dr szt. Anna Michałowska-Kotynia z Instytutu Muzyki. Scenografię opracowali studenci Wydziału Artystycznego pod kierunkiem dr. hab. szt. Roberta Kuśmirowskiego, prof. UMCS, zaś choreografię ułożyła Adrianna Sawczak.

Na szczególne słowa uznania zasługują główni bohaterowie wydarzenia, czyli pełna obsada aktorska. Końcowe owacje pokazały bowiem, że ich interpretacja sceniczna oraz gra były naprawdę spektakularne.

Po zaprezentowaniu tej fantastycznej sztuki głos zabrała mgr Izabela Pastuszko, która podziękowała i pogratulowała wszystkim osobom zaangażowanym w przygotowanie widowiska, po czym zaprosiła na scenę twórców i cały zespół organizacyjny.

Następnie reżyser Marcin Wąsowski w krótkim wystąpieniu podkreślił, że w tworzonych przez siebie historiach bardzo lubi łączyć powagę z humorem, co też zostało pokazane w tym spektaklu. Zwrócił się również do aktorów:

Fot. Bartosz Proci

„Bardzo dziękuję za tę pracę, szczególnie Wam – wszystkim, z którymi przyszło mi się zmierzyć artystycznie, twórczo. Poznanie człowieka, spotkanie się z nim i pomoc w tym, żeby z młodych ludzi wyszło coś jeszcze, coś, czego nie pokazują na co dzień, jest niezwykłym doświadczeniem także dla mnie. Dziękuję!

O poszukiwaniu elementów scenografii opowiedział natomiast prof. Robert Kuśmirowski, który razem ze studentami pozyskiwał nietuzinkowe rekwizyty m.in. na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki, Wydziale Chemii oraz na Wydziale Biologii i Biotechnologii.

Oficjalna premiera miała miejsce 8 kwietnia. W przyszłości przewidziane są również kolejne wystawienia spektaklu.

Katarzyna Skątecka

Wystawa plakatów nawiązujących do 80. rocznicy powołania UMCS

26 marca w Uniwersyteckiej Galerii Sztuki UMCS odbył się wernisaż prac prezentowanych podczas 6. Międzynarodowego Biennale Plakatu Lublin 2023, czyli prestiżowej imprezy będącej podsumowaniem najciekawszych działań w światowej sztuce

plakatu. Z okazji przypadającego w tym roku jubileuszu Uczelni przedstawiona została część plakatów konkursowych z kategorii 80. rocznica powołania Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

W uroczystym otwarciu wystawy udział wzięli: rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, dyrektor Instytutu Sztuk Pięknych prof. dr hab. Krzysztof Szymanowicz, kuratorzy wystawy: dr szt. Sebastian Smit i dr szt. Lech Mazurek oraz studentki – autorki plakatów.

Fot. Michał Piat

» Wernisaż stanowi swego rodzaju efekt pomysłu, który zrodził się z okazji przypadającego w tym roku jubileuszu naszej Uczelni. Chodzi o wprowadzenie do międzynarodowego konkursu Biennale Plakatu dodatkowej kategorii poświęconej UMCS i jego Patronce (...). W ramach wystawy możemy podziwiać 28 prac obrazujących bardzo różne techniki, sposoby ekspresji i artystycznego wyrazu (...). Cieszę się, że tak licznie zgromadziliście się Państwo w Uniwersyteckiej Galerii Sztuki, żeby zainaugurować kolejny punkt programu naszego uczelnianego święta

– powiedział Rektor, otwierając wystawę.

» Cała wystawa była prezentowana w Centrum Spotkania Kultur od czerwca do października ubiegłego roku (...). Prace pokazywane dzisiaj zostały stworzone przez artystów, którzy znajdują się w czołówce najlepszych plakacistów z całego świata. Wśród nich są też studenci naszego Uniwersytetu, z czego jestem bardzo dumny

– dodał dr szt. Sebastian Smit.

Wśród autorów prac zgromadzonych na ekspozycji znaleźli się: Aleksandra Aleksiejuk, Anna Black, Maria Kubicka, Bartosz Mamak, Ciro Palomino, Dominika Kozłowicz, Edson Uziel Hernandez Dominigues, Erick Ginard, Jakub Sobczak, Jiang Yinggui, Joanna Oleniuk, Julia Czachór, Julia Czekaj, Karolina Bronisz, Karolina Sowa, Kathiana Cardona, Lius Veiga, Monika Dąbska, Muzaffar Yulchiboev, Natalia Kozak, Naufan Noordyanto, Nikodem Pręgowski, Paweł Król, Semih Oduncu, Vitor Lanconi, Wojciech Zatorski, Yukun Liu i Zafer Lehimler.

Patronat honorowy nad wydarzeniem objął rektor UMCS prof. Radosław Dobrowolski. Wystawę zorganizowali pracownicy Instytutu Sztuk Pięknych.

Katarzyna Skatecka

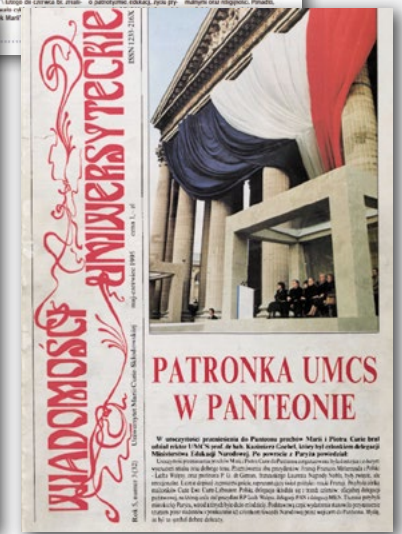
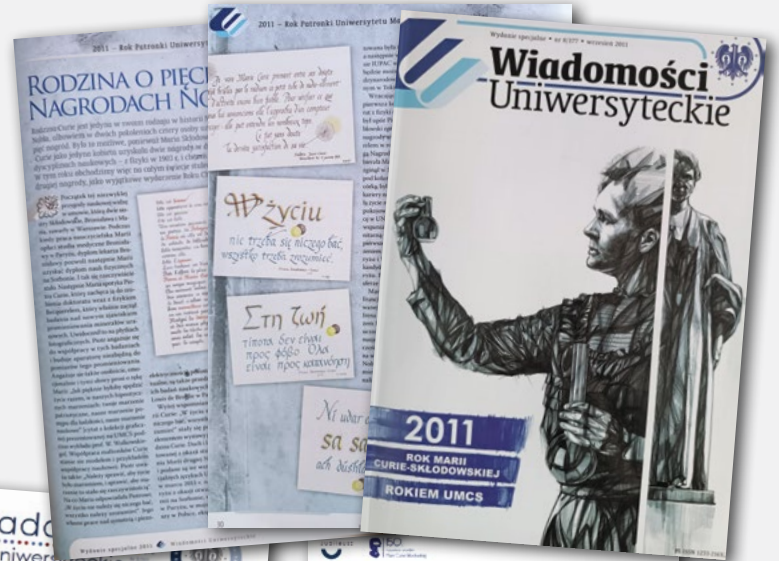
Fot. Michał Piat

Kiedyś pisaliśmy o...

Niczego w życiu nie należy się bać, należy to tylko zrozumieć” – tak niegdyś mawiała Maria „Curie-Skłodowska, patronka naszego Uniwersytetu. Na kartach historii zapisała się jako jedna z najbardziej wpływowych kobiet w świecie nauki. Bogaty życiorys tej wybitnej Noblistki stał się kanwą dla wielu książek i kilku filmów, a ostatnio także... spektaklu teatralnego pt. *Pierwiastki życia*, w którym zagrali nasi zdolni studenci i który spotkał się z niezwykle pozytywnym odbiorem publiczności. Z tej okazji przypominamy okładki „Wiadomości Uniwersyteckich” i wybrane teksty poświęcone Madame Curie.

Redakcja

Drogi pozyskiwania księgozbioru w pierwszych latach istnienia UMCS

Na posiedzeniu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego 23 października 1944 r. zapadła decyzja o utworzeniu uniwersytetu w Lublinie, któremu nadano imię Marii Curie-Skłodowskiej. W związku z trudnymi warunkami wojennymi – Lubelszczyzna wprawdzie została wyzwolona w lecie 1944 r., ale na innych terenach Polski w dalszym ciągu trwały działania wojenne – nowo powstała Uczelnia musiała mierzyć się z ogromnymi problemami. Poczynając od lokalowych, ponieważ tych kilka pomieszczeń w Gimnazjum Państwowym im. Stanisława Staszica przy Al. Raclawickich 30 to była przysłowiowa „kropla w morzu potrzeb”, poprzez inne sfery – kadrową czy też materiałową. W zniszczonym wojną i okupacją Lublinie próżno było szukać pomocy naukowych, podstawowego wyposażenia biurowego, a nawet mebli. Niezbędny sprzęt i materiały pozyskiwano więc z innych części kraju, a nawet z zagranicy, np. w formie darów.

Niezwykle istotny w przypadku naszej Alma Mater – uczelni wówczas o charakterze *stricte* przyrodniczym – był problem braku księgozbioru dla poszczególnych wydziałów oraz zorganizowanej w drugiej połowie 1945 r. biblioteki ogólnouniwersyteckiej. Mieściła się ona początkowo przy ul. Głowackiego 2, zaś na jej kierownika wyznaczono Władysława Skoczylasa. Warto tu przytoczyć słowa założyciela i pierwszego rektora UMCS prof. Henryka Raabego, który przy okazji inauguracji pierwszego roku akademickiego 14 stycznia 1945 r. stwierdził:

„Wielkim zagadnieniem jest dla naszego Uniwersytetu książka. Lublin od wielu lat był pozbawiony nawet bieżącej polskiej literatury naukowej przyrodniczej. Ostatnie dzieła przyrodnicze, które można znaleźć w bibliotekach lubelskich, odnoszą się do roku 1905. O wydawnictwach przyrodniczych czy lekarskich nie ma co mówić. Do tego, w ciągu straszliwego okresu okupacji niemieckiej, znikły nawet wszelkie podręczniki naukowe, o ile mogły się tu znaleźć. Do tworenia biblioteki nauk przyrodniczych i lekarskich przystąpiliśmy od pierwszej chwili, gromadząc z zakupu i ofiar wiele cennych dzieł¹.

Księgozbiór pozyskiwano kilkoma drogami, ale problemem było znalezienie środków transportowych w celu ich sprowadzenia na UMCS, a niestety nie zawsze udawało się wypożyczyć od władz lubelskich lub wojskowych odpowiednie samochody. Szczegółowe opisywanie wszystkich inicjatyw podejmowanych przez władze i grono pedagogiczne UMCS oraz ich efektów znacznie wykracza poza ramy niniejszego artykułu, w związku z tym ograniczę się do najbardziej charakterystycznych przykładów.

Do władz państwowych zwracano się z prośbą o zapewnienie podręczników niezbędnych do pracy wydziałów. Już w listopadzie 1944 r. rektor UMCS prof. Raabe wystosował do poszczególnych resortów PKWN

¹ Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. 3 lata pracy 1944/45–1946/47, Lublin 1947, s. 22.

Fot. NN, źródło: Muzeum UMCS

← Budynek przy ul. Podgródzie 4, w którym m.in. mieściły się zbiory Biblioteki Międzywydziałowej UMCS (lata 50.)

wyasynnować z budżetu Uczelni kwotę niezbędną na wyjazd na Dolny Śląsk (kierownikiem wyprawy miał być dr Leon Jeśmanowicz) i do Koszalina (prof. Józef Gajek) w celu przewiezienia tych książek na miejscowe stacje kolejowe. Następnie za pośrednictwem kolei miały być one przetransportowane do Lublina i dowiezione na UMCS³.

3 lipca 1946 r. kierownik Zakładu Pedagogiki prof. dr Mieczysław Ziemanowicz oraz kierownik biblioteki Władysław Skoczylas odebrali w Jeleniej Górze przydzielone przez Ministerstwo Oświaty dla UMCS 1304 książki i czasopisma naukowe z księgozbioru pedagogicznego będącego częścią byłego Hochschulbücherei für Lehrerbildung. Ministerstwo zarezerwowało dla UMCS także bibliotekę niemieckiego Institut Geschichte der Medicinal und Naturwissenschaften Berlin, zabezpieczoną przez Referat Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego Szczecińskiego w Łobezie. Oddelegowany do jej odbioru został prof. Gajek, który 30 lipca 1946 r. pozyskał dla Uczelni około 13 500 tomów⁴.

Dzięki Ministerstwu Oświaty w październiku i listopadzie 1946 r. UMCS otrzymał kolejny księgozbiór poniemiecki, który znajdował się w majątku Skoczewo w powiecie Kołobrzeg, w postaci 8,5 wagona książek. W grudniu 1948 r. wspomniane już Ministerstwo przekazało naszej Uczelni książki z zakresu filozofii nauk przyrodniczo-fizycznych, które zostały zabezpieczone w: Bibliotece Miejskiej w Gdańsku, Kuratorium Okręgu Szkolnego w Szczecinie, Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu, Śląskiej Bibliotece Publicznej w Katowicach (i Bytomiu) oraz w krakowskiej Bibliotece Jagiellońskiej⁵.

Prośby o pomoc w pozyskaniu pomocy naukowych władze UMCS kierowały również do różnych instytucji państwowych, takich jak wojewódzkie i powiatowe rady narodowe. Jednym z efektów było np. przekazanie w grudniu 1944 r. naszej Alma Mater przez Krajową Radę Narodową w Lublinie 537 książek medycznych, przyrodniczych, technicznych i językoznawczych z księgozbioru Majdanka⁶.

i władz administracyjnych województw: lubelskiego, warszawskiego, rzeszowskiego i białostockiego pisma z prośbą o pomoc w pozyskaniu nadzwyczaj cennych w trudnej sytuacji UMCS podręczników i czasopism naukowych, pisząc: „(...) Książek u nas prawie nie ma i każdy podręcznik ma wartość olbrzymią²”.

Znaczącą rolę odegrało tutaj Ministerstwo Oświaty, które m.in. przy okazji akcji rewindykacji majątku polskiego od niemieckiego okupanta zabezpieczyło pokaźną ilość książek i magazynów naukowych. Następnie rozdzielano je na poszczególne uczelnie, w ten sposób również nasz Uniwersytet otrzymał swój „przydział”. W październiku 1945 r. do UMCS dotarły informacje, że we wsi Ketschdorf (obecnie Kaczorów) na Dolnym Śląsku znajduje się biblioteka książąt Solms-Bohrau, zaś inny księgozbiór został zabezpieczony w Koszalinie. Przewodniczący Komisji Bibliotecznej UMCS prof. dr Narcyz Łubnicki zwrócił Rektorowi uwagę, że zbytnia zwłoka może sprawić, że inne instytucje pozyskają te książki dla siebie, w związku z tym należy

2 AUMCS, Sekretariat, sygn. S 18.

3 Ibidem, sygn. S 810.

4 Ibidem, sygn. S 811; ibidem, Biblioteka UMCS, sygn. Bibl. 9/45.

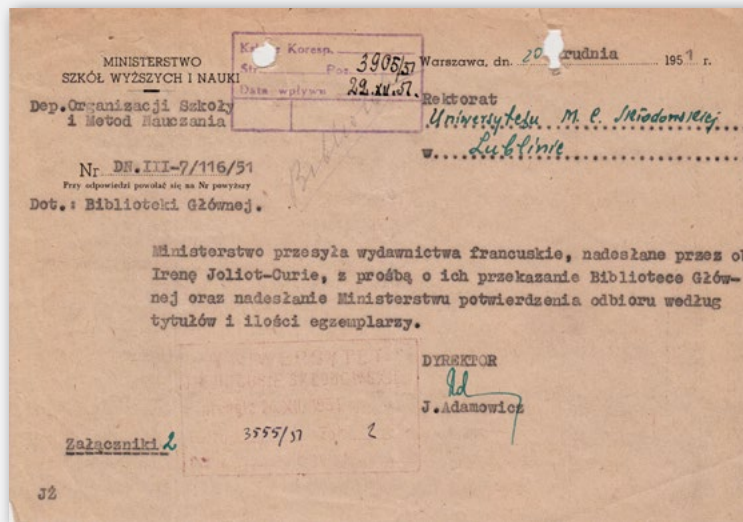
5 AUMCS, Sekretariat, sygn. S 813.

6 Ibidem, sygn. S 18.

Kolejnym sposobem pozyskiwania księgozbioru były ofiary społeczne. Jeszcze w listopadzie 1944 r. w prasie pojawiły się ogłoszenia, w których UMCS zwracał się do czytelników z prośbą o ofiarowanie, wypożyczenie lub odsprzedaż podręczników i książek oraz przekazanie ich do sekretariatu Uniwersytetu⁷.

Apel przyniósł zamierzony efekt, wiele osób prywatnych przekazało Uczelni posiadane przez siebie książki naukowe. W dokumentacji archiwalnej można znaleźć m.in. informacje o przekazaniu w grudniu 1944 r. zbioru 1100 książek z biblioteki rolniczej oraz fortepianu marki Bluthner przez dziedzica Witolda Mogielnickiego z jego rozparcelowanego majątku Bzowiec (powiat Krasnystaw) – materiały te odebrano 15 stycznia 1945 r. Swoje zbiory darowali również obywatele: Mazurkiewicz z Niedzwicy Dużej i Wojciechowski z Kań, czy też Władysław Woch. Ten ostatni, będąc nauczycielem w Garbowie, ochronił podczas wojny książki naukowe przed zniszczeniem przez Niemców i dostarczył je do Uczelni. Z kolei prof. Methodi Popoff z Uniwersytetu w Sofii przekazał w darze UMCS w lipcu 1948 r. 49 różnych tomów z zakresu zoologii i fizjologii roślin⁸.

W akcję włączyła się również część kadry naukowej UMCS, szczególnie z Kresów Wschodnich. Niektórzy wykładowcy udawali się w podróż do poprzednich miejsc pracy, skąd zabierali swoje pomoce naukowe i księgozbiory. Dla przykładu w lutym 1945 r. kilku profesorów pochodzących ze Lwowa (m.in. Waclaw Arasimowicz i Józef Parnas) zwróciło się do Rektora UMCS z prośbą o zgodę na wyjazd kwestora Zygmunta Konecznego do

Lwowa w celu przywiezienia stamtąd ich materiałów naukowych, w tym właśnie książek. Kwestia ta dotyczyła również studentów. Udokumentowana jest m.in. sprawa wyjazdu, jeszcze w grudniu 1944 r., studentki Marii Krassowskiej do Lwowa i przewozu książek naukowych⁹.

O pomoc zwracano się również do placówek naukowych „zaprzyżnionego” ZSRR. Podczas swojego przemówienia z okazji inauguracji pierwszego roku akademickiego rektor prof. Raabe mówił:

„ (...) niepomierne wielkie znaczenie miał dla nas dar, jaki otrzymaliśmy od instytucji naukowych miasta Moskwy, polegający na ofiarowaniu nam 400 podręczników naukowych ze wszystkich dziedzin nauk przyrodniczych i lekarskich (...)”¹⁰.

Tytułem uzupełnienia – UMCS otrzymał za pośrednictwem polskiej ambasady w Moskwie w styczniu 1945 r. kilka transportów z Uniwersytetu Moskiewskiego im. M. W. Łomonosowa, Uniwersytetu Kijowskiego i Wszechzwiązkowego Komitetu do Spraw Szkolnictwa Wyższego przy SNK ZSRR. Do Moskwy została ponadto oddelegowana urzędniczka Obrączkova, aby wyszukała i zakupiła dla UMCS książki i przyrządy naukowe¹¹.

Pomoc dla UMCS pochodziła także z innych państw. Przedstawiciel rządu Francji przy rządzie Polskim Christian Fouchet obiecał władzom naszej Uczelni, że załatwi przesyłki i prenumeraty książek i pism francuskich. We wrześniu 1946 r. otrzymaliśmy zatem siedem skrzyń czasopism ofiarowanych za pośrednictwem de-

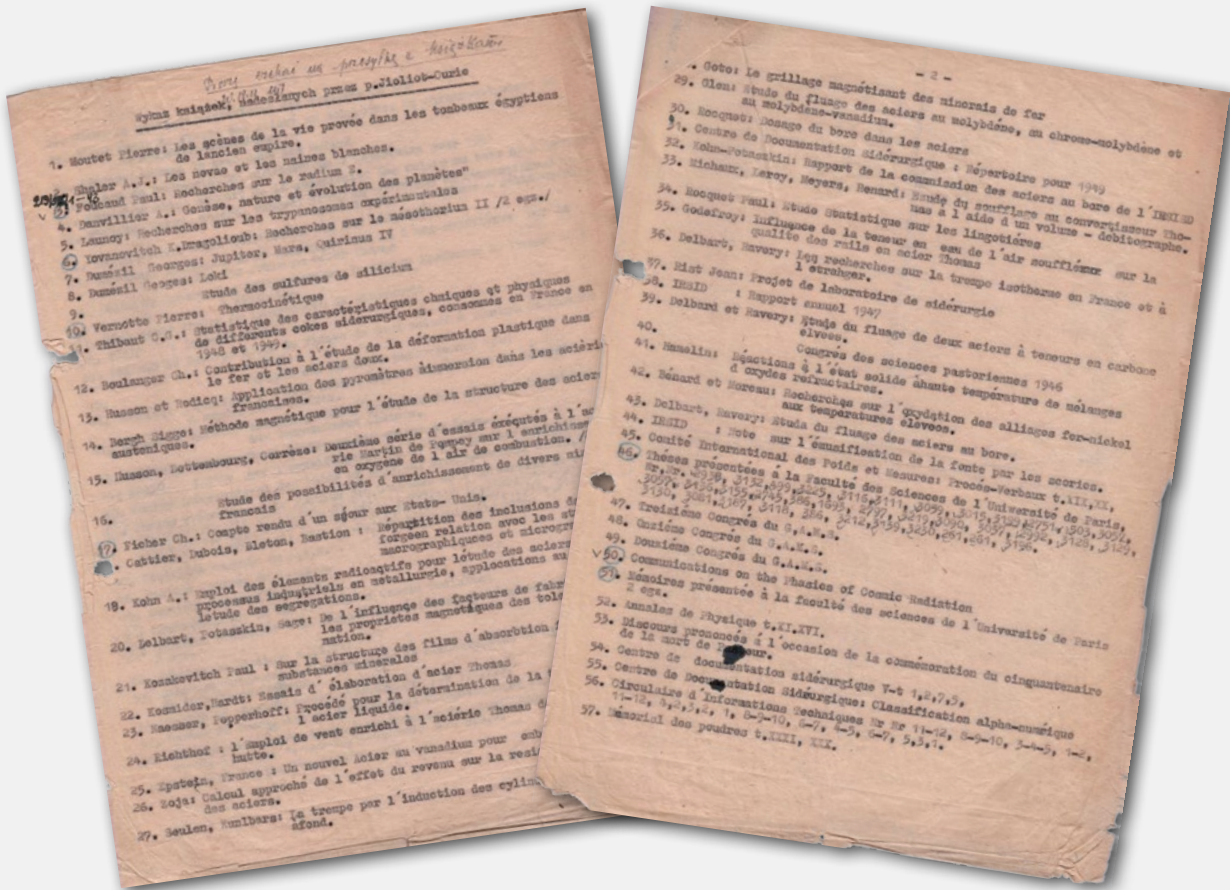
⁷ Powstanie i organizacja Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w świetle źródeł, wyb. i oprac. J. Malarczyk, Lublin 1968, s. 62, 66.

⁸ AUMCS, Sekretariat, sygn. S 810; *Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej...*, s. 23.

⁹ AUMCS, Sekretariat, sygn. S 18; *ibidem*, sygn. S 19.

¹⁰ *Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej...*, s. 22.

¹¹ AUMCS, Sekretariat, sygn. S 810; *ibidem*, sygn. S 18; *Dziesięć lat Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. 1944–1954*, red. A. Bielecki, Lublin 1954, s. 12.

legata Ministerstwa Oświaty Mikołaja Olekiewicza przez Committee on Aid to Libraries in War Areas, Library of Congress Annex w Waszyngtonie. Czasopisma zostały rozdysponowane do poszczególnych zakładów Uczelni¹².

Również Komitet Odbudowy Nauki i Kultury Polskiej w Nowym Jorku wysłał w lipcu 1946 r. do UMCS jedną skrzynię z książkami naukowymi, zaś w czerwcu i wrześniu następnego roku kolejnych 16 skrzyń. Ponadto cztery przesyłki z 617 książkami przekazał Komitet Funduszu im. gen. Grota-Roweckiego za pośrednictwem Instytutu Francuskiego w Warszawie w ciągu 1948 i 1949 r.¹³

Po pierwszych latach improwizowanego powstawania i odtwarzania po II wojnie światowej uniwersytetów polskich i rozwoju nauki w kraju zaczęto wydawać na uczelniach i w różnych instytucjach kultury i nauki

własne książki i czasopisma naukowe, które były kolportowane do innych ośrodków akademickich. Właśnie drogą wymiany lub zakupu księgozbiór UMCS stale się powiększał. Według sprawozdania biblioteki UMCS z końca 1947 r. na jej stanie znajdowało się około 130 000 woluminów, z czego zinwentaryzowanych zostało wówczas 6378. W grudniu następnego roku jej księgozbiór liczył około 140 800 książek i czasopism, zaś w połowie 1949 r. – 143 505 sztuk, z czego opracowanych było blisko 10 000¹⁴.

Na zakończenie warto dodać, że swój wkład w pomoc w pozyskaniu księgozbioru naszej Alma Mater miała córka Patronki UMCS – Irena Joliot-Curie. Przekazała w grudniu 1951 r. Bibliotece Głównej 57 obcojęzycznych książek i czasopism naukowych¹⁵.

Michał Kuchciak

¹² AUMCS, Biblioteka UMCS, sygn. Bibl. 9/45.

¹³ Ibidem, Sekretariat, sygn. S 813; ibidem, sygn. S 812.

¹⁴ Ibidem, Biblioteka UMCS, sygn. Bibl. 9/13.

¹⁵ Ibidem, Sekretariat, sygn. S 813.

Rozwój Uniwersytetu jest niezwykle ważny

Rozmowa z prof. dr. hab. Andrzejem Dąbrowskim – rektorem UMCS w latach 2008–2012

Jak wspomina Pan okres studiów i późniejszej pracy na rzecz Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej?

Moja przygoda z UMCS zaczęła się prawie 60 lat temu. W 1965 r. rozpocząłem studia na Wydziale Chemii. Wtedy to był całkiem inny Uniwersytet w kontekście bazy dydaktycznej, studentów, profesorów. W tamtych czasach obowiązywały bardzo wymagające egzaminy wstępne i trudno było dostać się na studia. Nikt nie miał taryfy ulgowej. Należało dużo i solidnie się uczyć.

Tamten okres wspominam jako czas intensywnej pracy i całkiem innego sposobu uczenia się (różnego od tego, który znamy ze szkoły). Trzeba było umieć notować podczas wykładów, nauczyć się korzystać z podręczników akademickich. Wtedy mieliśmy też tzw. studium wojskowe. Raz w tygodniu musieliśmy przywdziać mundury i udać się na ul. Głowackiego. Tam była siedziba studium. Oficerowie traktowali nas jak normalnych żołnierzy.

W jaki sposób po zakończeniu studiów związał się Pan zawodowo z naszym Uniwersytetem?

Moim mentorem był prof. Jarosław Ościk, który pracował w Katedrze Chemii Fizycznej u prof. Andrzeja Waksmundzkiego. Ja również zostałem tam zatrudniony. Przez dwa lata zajęcia odbywałem w Zakładzie Chemii Nieorganicznej u prof. Zbigniewa Hubickiego. Dopiero później zostałem przekierowany do Zakładu Chemii Fizycznej, a następnie do Zakładu Chemii Teo-

retycznej. Moim szefem dydaktycznym był prof. Hubicki, człowiek niezwyklej kultury, ale jednocześnie bardzo wymagający. Nie można było się spóźnić na zajęcia lub czegoś nie umieć. Profesor był ze wszystkim na bieżąco – wiedział, co się dzieje w pracowniach, a co na ćwiczeniach. Wywarł na mnie duży wpływ.

Wspomniał Pan o prof. Waksmundzkim, ojcu lubelskiej szkoły światłowodów. Jakim był nauczycielem?

Prof. Waksmundzki był wielką postacią. Właściwie to on ukształtował Wydział Chemii, w tym sensie, że wprowadził tematykę, którą nazywa się chemią fizyczną granic międzyfazowych. Poza tym, że był świetnym naukowcem, posiadał również doskonałe wyczucie co do ludzi. Często mówił: „Będziemy obserwować, jak pracujesz i podlewać cię jak kwiatek, wtedy zobaczymy, co z ciebie wyrośnie”. Oczywiście była to postać niezwykle barwna, góral z pochodzenia. Niedawno ukazała się książka prezentująca jego życie i dokonania pt. *Waks i przyjaciele. Opowieść o profesorze Andrzeju Waksmundzkim*.

Dzięki prof. Waksmundzkemu na UMCS funkcjonował ważny ośrodek chemiczny. Często przyjeżdżali do nas naukowcy z Polski i z zagranicy. Profesor miał liczne kontakty, wyjeżdżał do Kanady i innych krajów. To wszystko przekładało się na powstawanie szkoły, której był liderem. Jednak sam lider nie wystarczy. Musi mieć ludzi, z którymi będzie współpracował i dyskutował. To były lata, kiedy pracowało się sześć dni w tygodniu

Fot. Bartosz Proń

i normalne było, że we wszystkich oknach na Wydziale do późnych godzin paliło się światło. Ludzie spotykali się, dyskutowali. Ja prowadziłem dyskusje naukowe, m.in. z prof. Ościkiem, który mieszkał blisko budynku Wydziału Chemii. Był człowiekiem o głębokiej wiedzy. To pod jego kierunkiem przygotowałem pracę doktorską.

Muszę jednak przyznać, że duży wpływ na mnie i mój rozwój naukowy wywarł również prof. Władysław Rudziński, który (w moim odczuciu) stworzył szkołę fizykochemii granic faz, ale na tzw. powierzchniach heterogenicznych, czyli niejednorodnych energetycznie.

Jakie doświadczenia zdobył Pan podczas zagranicznych staży naukowych, które odbywał Pan w różnych laboratoriach badawczych, m.in. w Niemczech, Ukrainie, we Francji? Czym zaowocowały te wyjazdy?

Na stażach obserwowałem pracę kolegów z innych krajów, uczyłem się i myślałem, co mogę ze sobą przynieść do Lublina. Będąc już profesorem tytularnym, wydawałem książki w Wydawnictwie Elsevier, co było właśnie wynikiem moich wcześniejszych wyjazdów zagranicznych.

Jeżeli chodzi o inne doświadczenia wynikające ze współpracy z naukowcami z zagranicy, to muszę się pochwalić, że jestem autorem pracy pt. *Adsorption – from theory to practice*, która powstała w wyniku konsultacji z uczonymi z Zachodu i ma wiele tysięcy cytowań.

UMCS początkowo składał się z czterech wydziałów: Lekarskiego, Rolniczego, Weterynaryjnego i Przyrodniczego. Nie wszyscy wiedzą, że z Wydziału Przyrodniczego (później Matematyczno-Przyrodniczego) wywodzi się obecny Wydział Chemii. Można zatem stwierdzić, że funkcjonuje niemal od początku istnienia Uczelni.

Wydział Przyrodniczy powstał w 1944 r. Tam, obok nauk ścisłych, a więc matematyki, fizyki, i biologii, istniała właśnie chemia. Później powstał wspomniany Wydział Matematyczno-Przyrodniczy. Z niego wyłonił się Wydział Biologii, a następnie – Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii, który istniał do 1989 r. W tym właśnie roku powołano Wydział Chemii, co było wynikiem intensywnej pracy nauczycieli akademickich. Ta jednostka nie powstała z dnia na dzień. Należało

↑ Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2010/2011

uzyskać zgodę rektora, którym był wtedy prof. Zdzisław Cackowski. Pierwszym dziekanem Wydziału został prof. Kazimierz Sykut. Ja wtedy rozpocząłem pracę administracyjną. Prof. Sykutowi zależało na zwiększeniu liczby studentów, bo wtedy było ich 237.

W 1989 r. powstał nowy kierunek – nauczanie chemii i fizyki. Wzrosła też liczba studentów. Ja z kolei kierowałem Wydziałem przez dwie kadencje (w latach 1990–1996 i 2002–2008). Ta jednostka wówczas bardzo prężnie się rozwijała. Udało mi się zorganizować, np. konferencję dziekanów wydziałów chemicznych uniwersytetów polskich. Wtedy pracowaliśmy też nad programami i ujednoczeniem studiów chemicznych w kraju oraz nad podstawowymi przedmiotami chemicznymi. Gdy w 2008 r. odchodziłem z Wydziału, mieliśmy 1450 studentów, co było bardzo istotne dla jego rozwoju.

Na Uniwersytecie pełnił Pan wiele zaszczytnych funkcji. Oprócz tego, że był Pan prodziekanem i dziekanem Wydziału Chemii, to w latach 2008–2012 piastował Pan stanowisko rektora UMCS. Proszę opowiedzieć o wspomnieniach związanych z tym okresem.

Pełnienie funkcji rektora było dla mnie wyzwaniem. Zadłużenie Uniwersytetu szacowano wtedy w grani-

↑ Uroczystość powołania Wydziału Chemii UMCS (21 lutego 1989 r.)

cach 50–70 mln zł. Należy pamiętać, że w 1990 r., kiedy powstały publiczne szkoły wyższe (oprócz uniwersytetów oczywiście rozpoczęło działalność kilkaset szkół prywatnych), to otrzymywały 60–70% pieniędzy z funduszu ministerialnego, a resztę środków musiały po prostu zarobić. Jak? Na przykład poprzez organizowanie zaocznych płatnych studiów i prowadzenie filii. Przy okazji chciałbym przypomnieć, że UMCS dał życie np. Uniwersytetowi Rzeszowskiemu.

Co do pełnienia funkcji rektora, pomyślałem, że warto ubiegać się o to stanowisko, żeby zobaczyć, jak wygląda funkcjonowanie Uczelni od strony „tego najwyższego piętra”. Proszę pamiętać, że pełnienie najważniejszej funkcji na Uniwersytecie jest niezwykle obciążające, bo rektor – jak kiedyś powiedziałem w jednym z wywiadów – odpowiada za wszystko.

Na początku mojej kadencji zwróciłem uwagę na przestrost zatrudnienia. Próbowaliśmy oszczędzać. Niestety zaczęło się od zwolnień grupowych, były z tym związane różne nieprzyjemne historie, odbył się też strajk na Uczelni, ale mimo wszystko udało się nam ustabilizować sytuację finansową UMCS. W roku akademickim 2009/2010 mieliśmy już dodatni bilans. Uważam, że nasz Uniwersytet okrzepł wtedy finansowo i mogliśmy ubiegać się o dodatkowe pieniądze. W czasie mo-

jego urzędowania postaraliśmy się o środki na budowę Centrum ECOTECH-COMPLEX. W 2011 r. podpisaliśmy umowę z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego (ministrem była wtedy prof. Barbara Kudrycka) na finansowanie tego obiektu, podobnie jak budynku Instytutu Informatyki, których pomysłodawcą był prof. Andrzej Kamiński.

Z kolei jednym z moich większych i trochę nieznanym sukcesów było utworzenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Siennicy Różanej (w gminie położonej niedaleko Krasnegostawu). To była moja inicjatywa. Urzędował tam wójt, który sprzyjał naszym działaniom. Najpierw w Siennicy Różanej działała szkoła reportaży, a potem pojawił się UTW. Po 10 latach ma on około 100 słuchaczy. Są tam prowadzone różne zajęcia, organizowane wycieczki, działają koła zainteresowań.

Po ustabilizowaniu sytuacji finansowej UMCS prężnie się rozwijał. Powstawały nowe wydziały i kierunki. Bardzo ważne było też umiędzynarodowienie. Przyjeżdżało do nas wielu zagranicznych gości. Na Wydziale Chemii niemal co miesiąc gościliśmy uczonych z różnych stron Europy. Nie tylko ja działałem w tej kwestii. Angażowali się też inni profesorowie, np. wspomniany prof. Rudziński. Warto dodać, że z naszego Wydziału wywodzi się m.in. znany doktor honorowy kilku polskich uczelni, profesor honorowy UMCS – prof. Mieczysław Jaronec, który jest pracownikiem Kent State University w USA. Muszę przyznać, że wiele mu zawdzięczam, ponieważ w dyskusjach naukowych, które niekiedy prowadziliśmy godzinami, bardzo dużo się od niego nauczyłem. Jeśli chodzi o zjawiska powierzchniowe i ich zastosowania, to jest jednym z najwybitniejszych badaczy na świecie.

A jak układała się Pana współpraca z ekipą prorektorską?

Miałem czterech prorektorów. Sprawami studenckimi zajmował się prorektor prof. Stanisław Michałowski (późniejszy rektor UMCS). Z kolei prof. Ryszard Dębicki był prorektorem ds. badań naukowych i współpracy międzynarodowej, prof. Stanisław Chibowski – prorektorem ds. kształcenia, a prof. Ryszard Szczygieł – prorektorem ds. ogólnych. Byli to ludzie, którzy mieli różne poglądy na moje działania i plany. Na kolegium rektorskim często prowadziliśmy ożywione dyskusje.

Niekiedy trudno było przekonać ich do moich działań, które szczególnie na początku były nieco restrykcyjne. Ale w sumie wszystko dobrze się skończyło. Nasza ekipa powoli się docierała. Mieliśmy różne zdania, ale ostatecznie wypracowaliśmy wspólne obszary działań, które realizowaliśmy.

Po zaprzestaniu pełnienia funkcji rektora nadal utrzymuje Pan żywe kontakty z Uczelnią.

Niemal codziennie przychodzę na UMCS. Spotykam się z osobami z Wydziału nie tylko po to, żeby powspominać dawne czasy, ale przede wszystkim dlatego, żeby porozmawiać z nimi o nauce. Obserwuję to, co dzieje się na Wydziale i jak rozwija się on naukowo. Przyglądam się nowym obszarom badawczym. Życzę władzom dziekańskim i instytutowym, żeby te kierunki, które kiedyś stanowiły o istocie Wydziału Chemii, były nadal rozwijane. Oczywiście pojawiają się też nowe aspekty badań dotyczące np. intensywnego rozwoju Pracowni Technologii Światłowodów.

W ramach podsumowania naszej rozmowy niech Pan Profesor powie, czego życzy naszej Alma Mater w roku jubileuszowym.

Życzę naszej Uczelni, ekipie rektorskiej i dziekanom jak największej liczby sukcesów. Czytam „Wiadomości Uniwersyteckie” i wiem, co się dzieje na UMCS. Życzę, żeby wszystkie umowy, które są podpisywane, były realizowane. Chciałbym też, aby przyjeżdżało do nas coraz więcej uczonych i studentów z zagranicy. Ważne, aby to był naprawdę europejski uniwersytet. Często zastanawiam się, dlaczego w Polsce nie można utworzyć takiego ośrodka naukowego jak np. Uniwersytet Harvarda – czegoś w rodzaju najlepszej szkoły biznesowej na świecie. Oczywiście zdaję sobie sprawę, że system studiowania w USA jest inny niż w naszym kraju. Należy też pamiętać, że nigdy nie będziemy mogli równać się z Harvardem, bo jego budżet jest większy od budżetu całej nauki w Polsce. Jednak myślę, że pewne elementy ze strategii rozwoju tego uniwersytetu można byłoby wprowadzić do działalności polskich uczelni, co stanowiłoby dla nich ogromną korzyść.

Rozmawiała Aneta Adamska

Materiał pierwotnie ukazał się jako trzeci odcinek cyklu podcastów „Słuchając historii” realizowanych przez zespół Centrum Prasowego UMCS.

Research zaczynamy zwykle od wizyty w Bibliotece Głównej UMCS

Rozmowa z Pawłem Chilczukiem i Wojciechem Drewniakiem – współtwórcami kanału „Historia Bez Cenzury”, absolwentami UMCS

Jesteście absolwentami historii na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej. Czy od zawsze pasjonowaliście się tym przedmiotem i świadomie wybraliście taki kierunek kształcenia?

Wojciech Drewniak: Zacząłem interesować się historią dzięki kultowemu programowi *Sensacje XX wieku*, który rozbudził we mnie gigantyczny głód wiedzy, zwłaszcza jeśli chodzi o pierwszą połowę minionego wieku. W liceum trafiłem też na znakomitą nauczycielkę, która historyczną pasję nie tylko rozkręciła, ale również – kiedy dostałem się na historię do Łodzi i Lublina – zasugerowała mi właśnie to drugie miasto.

Paweł Chilczuk: U mnie to poniekąd tradycja rodzinna. Tata studiował przez jakiś czas historię w latach 80. i od najmłodszych lat pamiętam, że wraz z dziadkiem, swoją drogą nauczycielem historii, starał się mnie zainteresować tym przedmiotem. Potem przyszły czasy gimnazjum i szkoły średniej – byłem wówczas uczniem klas o profilu humanistycznym, więc zainteresowanie historią „ciągnęło” się za mną przez całe życie. Histo-

ria jednak nie była moim pierwszym wyborem i – podobnie jak wielu kolegów z roku – skończyłem na tym kierunku, bo... nie dostałem się na prawo (śmiech). Dzisiaj nie żałuję, bo dzięki kolegom poznałem specyfikę studiowania prawa i późniejszej pracy po tym kierunku, dlatego dobrze wiem, że to nie dla mnie.

Jak wspominaliście swoje studia? Co najbardziej zapadło Wam w pamięć?

P.Ch.: Studia wspominam bardzo dobrze – zarówno od strony naukowej, jak i tej dotyczącej życia studenckiego. Na pewno nie byłem studentem wybitnym, biorąc pod uwagę oceny, ale mimo to zdobywałem stypendia naukowe. Bardzo zapadł mi w pamięć pierwszy wykład, na którym prof. Krzysztof Skupieński uświadomił nas, że staliśmy się studentami i jesteśmy już „dorosli”. Z perspektywy czasu wiem jednak, że do dorosłości było nam daleko – byliśmy młodzieżą, która wyjechała z rodzinnych domów na studia i dojrzewanie dopiero się dla nas zaczynało. Jeśli chodzi o same zajęcia, to przez pierwsze lata polegały one tak naprawdę na roz-

Fot. Tomasz Ocień

szerzaniu matury – czyli nauka o kolejnych okresach w historii na znacznie pogłębionym poziomie względem tego, co było w liceum. Myślę, że dopiero po kilku latach zorientowaliśmy się, o co chodzi w nauce i studiach, a takiej typowej relacji mistrz – uczeń doświadczyłem dopiero na studiach doktoranckich. Jednak rzuciłem je, gdy się okazało, że doktorant nie był wtedy w stanie utrzymać się bez pomocy rodziców.

Podczas studiów działałem w kołach naukowych, bardzo miło wspominać wyjazdy na konferencje, gdzie nie tylko mogliśmy się zajmować nauką, ale też poznawaliśmy koleżanki i kolegów z innych ośrodków w Polsce. Był to czas nawiązywania znajomości i przyjaźni, które trwają do dzisiaj – i żeby było jasne, nie chodzi mi tylko o Wojtkę.

W.D.: Tak, te znajomości koniec końców okazują się może nie jedyną istotną sprawą po studiach, ale wiele osób nie zdaje sobie sprawy, jak ważny jest to czynnik.

Ja z kolei pamiętam przemowę prof. Ryszarda Szczygła podczas naszej immatrykulacji. Profesor jasno powiedział,

że wiedza to tylko jedna z wielu cennych rzeczy, o które można się wzbogacić w czasie studiów. Niektórzy z nas byli tymi słowami mocno zaskoczeni, ale wielu szybko się przekonało, jakie możliwości dają studia. Przyjaźnie na lata, to jasne, ale też wszelkie aktywności „poboczne”. Paweł wspominał o kołach naukowych, ja natomiast bardzo zaangażowałem się w działalność w Akademickim Radiu Centrum. To doświadczenie okazało się niezwykle istotne w późniejszej pracy przy pisaniu tekstów i prezentowaniu ich przed kamerą, jak zaczęliśmy już robić „HBC”.

W jaki sposób elementy wiedzy zdobytej podczas studiów na UMCS wykorzystujecie w pracy nad kanałem „Historia Bez Cenzury”?

P.Ch.: To nie tak, że po studiach znamy całą historię powszechną i historię Polski – zresztą podejrzewam, że poza specjalistami od historii starożytnej nawet profesorowie, eksperci od innych epok, tylko pobieżnie orientują się, co działo się w państwie Urartu czy u Hetytów. Dzięki studiom mamy jednak świadomość, że istnieli, a przede

wszystkim wiemy, gdzie szukać o nich informacji. To właśnie wiedza ogólna oraz praca z tekstami źródłowymi i opracowaniami pozwala nam dzisiaj robić to, co robimy. Umiejętne poruszanie się wśród tekstów historycznych, sięganie do bardziej ogólnych opracowań, a potem do tych szczegółowych, pozwala nam sprawnie przygotowywać odcinki. Mimo że w czasie studiów obaj uczestniczyliśmy w zajęciach na unijnej, dodatkowej specjalności przeszłość w mediach, chyba żaden z nas nie spodziewał się, że tak bardzo zwiąże się w przyszłości z mediami (około 2010 r. profesjonalny YouTube dopiero raczkował). Tu zresztą należy wspomnieć o pomysłodawcy i producencie programu (czyli naszym szefie) – Tomku Okoniu, który jakiś czas przed poznaniem nas nosił się z zamiarem stworzenia takiego projektu. Bez jego pomysowości i odwagi w realizacji nie byłoby dzisiaj „HBC”.

W.D.: To wszystko prawda, ja bym jeszcze tylko mocniej podkreślił pokorę, jakiej się nauczyliśmy, jeśli chodzi o krytykę źródeł. Banalna z pozoru wiedza, że nie można opierać się wyłącznie na jednej publikacji, już nie wspominając o opinii, oraz znajomość kontekstu, w jakim źródło powstało i informacji o autorze... To wszystko weszło nam w nawyk i trzymamy się kurczowo tych wyznaczników.

Dla każdej osoby zajmującej się historią niezwykle ważne są źródła. Ogrom informacji zawartych w Waszych krótkich odcinkach kaže przypuszczać, że tych źródeł musicie „przekopać” naprawdę sporo. Jak zwykle wygląda i ile średnio trwa Wasz research?

P.Ch.: Paradoksalnie nie jest tego aż tak dużo – kilka lub kilkanaście pozycji, które należy przejrzeć. To przypomina pisanie referatu na studiach, co zdarzało nam się regularnie robić. Odcinki wychodzą raz w tygodniu, więc dokładnie tyle musi trwać research – czasem krócej, a czasem nieco dłużej. Scenariusze do odcinków mają na ogół cztery strony A₄, research jest średnio dwa razy dłuższy. Zaczyna się zwykle od wizyty w Bibliotece Głównej UMCS, więc kontakt z Alma Mater mamy cały czas. Potem książki trzeba wnikliwie przejrzeć. Problemem zazwyczaj jest nadmiar informacji i decyzja, co powinniśmy włączyć do odcinka. Pierwszego wyboru dokonuję, robiąc research, a kolejne cięcia robi Wojtek, przygotowując scenariusz. Wiadomo, że są osoby, które chciałyby, żeby nasze odcinki były znacznie dłuższe. Staramy się jednak zachować

złoty środek pomiędzy długością odcinka, a liczbą zawartych w nim informacji i stworzyć coś, co nie będzie długim i nudnym wykładem, ale „pigułką”, która zachęci do dalszego, samodzielnego pogłębiania wiedzy. Niestety, może się to wiązać z pewnymi zarzutami ze strony środowiska naukowego, bo niejednokrotnie wieloletnie badania jakiegoś profesora potrafimy streścić w kilka minut, stosując przy tym pewne uproszczenia. Wymaga tego jednak formuła programu.

Czy uważacie, że w szkole i na uniwersytecie powinien być „margines” na taki sposób nauczania, jaki prezentujecie w ramach „Historii Bez Cenzury”?

P.Ch.: W szkole na pewno tak, zwłaszcza w klasach, które nie są profilowane humanistycznie – uczniom, którzy matury z historii zdawać nie będą, powinno się pokazać, że historia jest istotna dla nas, współcześnie żyjących i może być ciekawa. Na pewno nie warto wszystkich „katować” zapamiętywaniem dat i szczegółów. Natomiast jeśli chodzi o uczelnię, to nie mam wyrobionej opinii – po pierwsze nie wyobrażam sobie wielu wybitnych profesorów z dorobkiem, którzy wygłupiają się i używają języka potocznego na wykładach, a po drugie historia na uniwersytecie to nauka, a nauka ma to do siebie, że jest ujęta w pewne ramy. Należałoby zadać sobie pytanie, czy absolwent historii powinien być naukowcem, czy popularyzatorem wiedzy. Wydaje mi się, że łatwiej jest przejść z perspektywy naukowca do perspektywy popularyzatora niż odwrotnie, dlatego może nie przymuszajmy wszystkich do „luźnego” stylu nauczania w szkołach wyższych. Jeśli ktoś się jednak w tym dobrze czuje, a spotkałem kilku świetnych dydaktyków historii podczas studiów, to na pewno lepiej chłonnie się wiedzę od osób z nieco luźniejszym podejściem.

Kanał, który prowadzicie, nazywa się „Historia Bez Cenzury”, jednak czy w Waszej działalności zdarza Wam się stosować autocenzurę? Z jakich zdarzeń historycznych nie zdecydowaliście się żartować?

P.Ch.: Największym ograniczeniem dla nas są tzw. algorytmy YouTube’a, które ukrywają nasze filmy nawet przed subskrybentami, jeśli uznają, że są one nieodpowiednie – niestety wyszukują również takie słowa jak „Hitler” czy „nazizm”, co wielokrotnie kończyło się dla nas ograniczeniami. Jasne jest, że o II wojnie światowej nie da się opowiadać bez użycia tych słów, ale dla

maszyn, czyli algorytmów, na razie jest to niewytłumaczalne. Sami też zaczęliśmy się trochę cenzurować językowo – wiemy, że nasze filmy oglądają nie tylko dorośli, ale są one puszczane również na lekcjach w szkołach. Głupio by było, gdyby uczniowie musieli słuchać wulgaryzmów, dlatego nie pojawiają się one w filmach.

W odcinkach opowiadamy o wielu tematach – od seksu przez historię zwierząt po ludobójstwa. Wstawiamy zabawne animacje, jeśli jednak uznamy, że są niestosowne, to rezygnujemy z „dośmieszania” odcinków poprzez tego typu zabiegi. Dlatego w wielu odcinkach opowiadających o trudnych i raczej mało zabawnych tematach nie pojawiają się animacje.

W.D.: Generalnie fundamentem programu, jeśli chodzi o narrację, nie jest „jajcowanie”, a przystępność. O każdym temacie można opowiedzieć w sposób zrozumiały i angażujący odbiorcę, zaś żart jest tylko jednym z narzędzi. Jak w stolarce – nie do wszystkiego koniecznie trzeba używać młotka, a w zasadzie to nawet nie zawsze się powinno. Wow, właśnie porównałem popularyzowanie wiedzy do stolarstwa! To może wróćmy do pytania. Nie jest to forma autocenzury, ale czasem robimy delikatne dygresje z wyjaśnieniami, o co nam dokładnie chodzi, żeby nie być posądzonym o różne dziwne kwestie – a o to jest dość łatwo, gdy operuje się sarkazmem i czarnym humorem. Na przykład w jednym z ostatnich odcinków (o Ewie Braun) jest fragment, w którym pokazujemy, jak faktycznie wyglądał Adolf Hitler i wytykamy mu sporo cech, które odstawały od wizerunku herosa. Przy pisaniu scenariusza wydało mi się konieczne zaznaczenie, że nie śmiejemy się tutaj z ludzi, którzy mają jakieś fizyczne defekty, a jedynie podkreślamy kontrast między „Adolfem faktycznym a propagandowym”. Pomimo okazjonalnego, narracyjnego balansowania gdzieś na pograniczu ironii i cynizmu, nigdy nie jest naszą intencją obrażanie ludzi.

Duży sukces serialu 1670 pokazuje, że tkwi w nas potrzeba patrzenia na przeszłość z przymrużeniem oka lub dekonstrukcji pewnych mitów. Jaki inny okres lub zdarzenie z historii Polski zasługuje, według Was, na podobny film lub serial komediowy?

P.Ch.: W przypadku serialu 1670 nie chodziło o to, co zostanie pokazane, tylko jak, ponieważ niemal w każdym okresie historycznym moglibyśmy zamieścić na-

wiązania do współczesności. Dziś już wiadomo, że będzie kolejny sezon, myślę, że mógłby nawiązywać do brytyjskiego serialu *Czarna żmija*, gdzie w każdej części głównego bohatera grał ten sam aktor – Rowan Atkinson. Mam nadzieję na przeniesienie się z twórcami do czasów średniowiecznych – Kazimierza Wielkiego czy Jagiellonów, okresu PRL lub zaborów. Oczywiście historia zasługuje nie tylko na seriale albo filmy komediowe, bo w polskiej kinematografii mieliśmy poważne filmy, które odnosiły duże sukcesy. Wszystko jest kwestią wzbudzenia zainteresowania widza, komentarza do ważnych, bieżących tematów i pokazania, że we współczesności jest całkiem sporo historycznych odniesień.

W.D.: Myślę, że powoli odchodzimy od opowiadania historii „na kolanach” i zmierzamy w stronę włączenia jej do popkultury. Wielu konserwatystów może taka idea przerażać, ale znalezienie złotego środka jest możliwe. Nie można tylko popadać w skrajność, do czego niestety mnóstwo osób ma tendencję, zwłaszcza ostatnio. W sztuce jest miejsce zarówno dla sztywnego trzymania się historycznych ram (przy filmach dokumentalnych też można sobie na wiele kwestii pozwolić, zwłaszcza przy rozwijającej się technologii), jak i luźnych tekstów kultury, gdzie historia jest jedynie inspiracją. Kto wie, może doczekamy się kiedyś polskich *Bękartów wojny* albo innej produkcji z podobną dawką luzu.

To na koniec powiedzcie proszę, czego życzyście naszej społeczności akademickiej z okazji 80-lecia istnienia Uniwersytetu?

P.Ch.: Kolejnych wybitnych absolwentów! A tak zupełnie serio, to studentom życzymy zdawania kolejnych sesji – niekoniecznie na piątki, bo oceny nie mają tak wielkiego znaczenia jak przyjaźnie i umiejętności, które zdobędziecie przez te pięć lat studiów. To właśnie spotykanie innych, ciekawych ludzi jest jedną z największych wartości tego okresu w życiu.

W.D.: Pracownikom z kolei życzymy wyższych nakładów państwa na naukę, bo aby prowadzić badania i kształcić studentów na światowym poziomie, trzeba mieć odpowiednie fundusze. Z historii wiemy, że państwa, które stawiały na naukę i edukację obywateli, nigdy na tym źle nie wychodziły.

Rozmawiała Katarzyna Skątecka

W uznaniu za wybitne osiągnięcia w działalności naukowej oraz nieocenione zasługi na rzecz lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości z podziękowaniem za umacnianie pozycji naszego Miasta jako silnego ośrodka akademickiego a także wieloletnie zaangażowanie i wkład w rozwój Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak

otrzymuje

Medal Zasłużony dla Miasta Lublin

Prezydent Miasta Lublin

dr Krzysztof Żuk

Sukcesy prof. dr hab. Zbigniewa Pastuszaka

4 marca odbyło się ósme posiedzenie (ostatnie w tej kadencji) Rady Innowacyjnego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Lublina, która pełni rolę organu opiniodawczo-doradczego. Rada wspiera działania Prezydenta Lublina poprzez konsultowanie spraw związanych z rozwojem miasta.

Podczas spotkania podsumowującego prezydent dr Krzysztof Żuk złożył na ręce jej członkiń i członków oficjalne podziękowania za zaangażowanie, a także odznaczył przewodniczącą Rady prof. Zbigniewa Pastuszaka, prorektora ds. rozwoju i współpracy z gospodarką UMCS, medalem „Zasłużony dla Miasta Lublin” za zasługi na rzecz lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości.

Prof. Pastuszak jest członkiem różnorodnych zespołów roboczych, komisji oraz Rad Rozwoju Lublina od ponad 20 lat. Był aktywnym członkiem ciał kolegialnych opracowujących i opiniujących strategię rozwoju miasta do 2020 i do 2030 r. Jest także autorem i współautorem licznych prac naukowych i publicystycznych poświęconych gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców i mieszkańców Lublina.

Przyznany medal to również wyraz uznania za wkład w rozwój największego lubelskiego uniwersytetu, jakim jest UMCS. Tym samym władze miasta wyraziły symboliczne podziękowania dla całej społeczności akademickiej naszej Uczelni za jej ogromny wpływ na kształtowanie się regionalnego ośrodka akademickiego, stanowiącego fundament i jeden z filarów gospodarczego rozwoju Lublina.

Natomiast już dwa dni później (6 marca) prof. Pastuszak odniósł kolejny sukces, ponieważ jako członek Rady Nadzorczej PGE Dystrybucja S.A. został oddelegowany do pełnienia obowiązków prezesa Zarządu PGE Dystrybucja (do czasu ukonstytuowania się nowego zarządu).

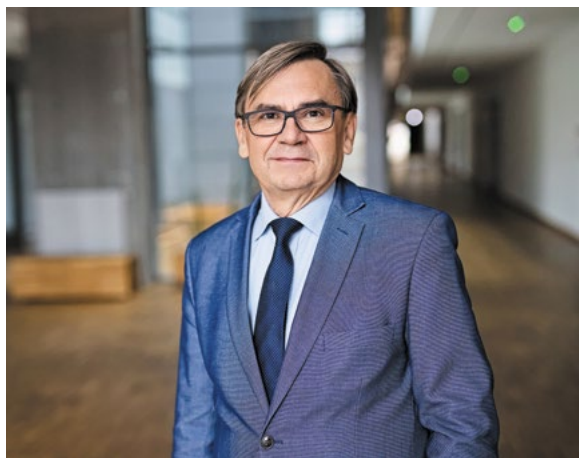
PGE Polska Grupa Energetyczna jest największym przedsiębiorstwem elektroenergetycznym i dawcą energii elektrycznej oraz ciepła w Polsce. Jednostki wytwórcze Grupy PGE wytwarzają ponad 40% energii elektrycznej w kraju.

*Małgorzata Wołoszyn-Mróż
Klaudia Olender*

Prof. dr hab. Ryszard Naskręcki członkiem Zespołu doradczego ds. finansowania międzynarodowej współpracy naukowej

Miło nam poinformować, że prof. Ryszard Naskręcki – dyrektor Centrum ECOTECH-COMPLEX na podstawie zarządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 28 lutego 2024 r. został powołany na członka Zespołu doradczego ds. finansowania międzynarodowej współpracy naukowej na okres od 1 marca 2024 do 31 grudnia 2026 r.

Do zadań wymienionego Zespołu należeć będzie m.in.: ocena wniosków o przyznanie środków finansowych w ramach programu „Projekty Międzynarodowe Współfinansowane” i przedsięwzięcia „Granty na granty – promocja jakości IV (Horyzont Europa)”; ocena wniosków o zmianę warunków wykonania projektów realizowanych we współpracy z partnerami zagranicznymi, obejmujących badania naukowe, prace rozwojowe lub działalność upowszechniającą naukę w ramach programów, inicjatyw lub przedsięwzięć współfinansowanych ze środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi; opiniowanie spraw

Fot. Bartosz Pol

związanych z realizacją inicjatywy pn. „Branżowe Punkty Kontaktowe dla programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji Horyzont Europa”.

Magdalena Wołoszyn-Mróż

Pedagogika specjalna z Certyfikatem Doskonałości Kształcenia

Prowadzony na Wydziale Pedagogiki i Psychologii kierunek, czyli pedagogika specjalna na poziomie studiów II stopnia o profilu akademickim otrzymał Certyfikat Doskonałości Kształcenia, który został przyznany przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w kategorii „Doskonały kierunek – doskonałość w kształceniu”.

Certyfikat Doskonałości Kształcenia przyznano łącznie 26 kierunkom prowadzonym w 16 ośrodkach w Polsce. Warto podkreślić, że Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej jest jedyną lubelską uczelnią, która została nagrodzona w tym roku przez PKA.

Wspomniany certyfikat otrzymują kierunki studiów, które uzyskały pozytywną ocenę programową PKA na 6 lat i w opinii zespołu oceniającego odznaczają się dobrymi praktykami w zakresie jakości kształcenia lub udokumentowanymi regularnymi osiągnięciami studentów i absolwentów.

Klaudia Olender

Polska
Komisja
Akredytacyjna

Fot. Miasto Lublin

Fot. Miasto Lublin

Przedstawicielki UMCS otrzymały medale za zasługi dla Lublina

Siła współczesnej kobiety” – pod tym hasłem w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS „Chatka Żaka” odbyła się uroczysta gala z okazji Dnia Kobiet, podczas której władze miasta wręczyły medale zasłużonym lubliniankom. W tym roku wyróżnienia otrzymało 15 przedstawicielek m.in. świata nauki, kultury, medycyny, sportu, wolontariatu i mediów. W tym zaszczytnym gronie znalazły się trzy panie związane z naszym Uniwersytetem: dr Elżbieta Pawlak Hejno, dr hab. Danuta Kępa-Figura, prof. UMCS oraz mgr Wirginia Gieryng-Wójtowicz.

„Kolejny raz Dzień Kobiet stał się okazją do podziękowania mieszkankom Lublina szczególnie zaangażowanym w działania na rzecz podnoszenia jakości życia w naszym mieście. Jestem niezwykle dumny z tego, że mieszka tu tak wiele aktywnych, kreatywnych kobiet, które z powodzeniem łączą pracę zawodową i społeczną. Ich potencjał i energia przekładają się na cenne inicjatywy oraz projekty słu-

żące całej naszej społeczności. Serdecznie dziękuję za Wasz wkład i życząc dalszych sukcesów oraz nieustającej satysfakcji z podejmowanych działań

– powiedział dr Krzysztof Żuk, prezydent Lublina.

Tegoroczne laureatki zostały zgłoszone przez Forum Kobiet Lublina, czyli organ doradczy, opiniotwórczy i pomocniczy w sprawach życia społeczno-gospodarczego oraz kulturalnego miasta.

Uroczystość wręczenia wyróżnień poprzedził występ artystyczny Piotra Selima. Po spotkaniu odbył się krótki panel dyskusyjny z udziałem przedstawicielek Forum, w tym redaktor naczelnej TV UMCS mgr Grażyny Stankiewicz. Podczas panelu poruszono następujące tematy: „Siła współczesnej kobiety – skuteczność, potencjał” oraz „Zdrowie współczesnej kobiety – możliwości i zagrożenia”.

Klaudia Olender

Sukces Centrum Dokumentacji Europejskiej UMCS

Kierownik Centrum Dokumentacji Europejskiej UMCS dr hab. Katarzyna Stachurska-Szczesiak, prof. Uczelni będzie koordynować (razem z dr hab. Beatą Przybylską-Maszner, prof. UAM) europejski projekt edukacyjny pn. „Przystanek Europa 2024”.

Projekt ma na celu zachęcenie studentów uczelni wyższych, a także studentów uniwersytetów trzeciego wieku do refleksji i dyskusji na temat ważnych, bieżących kwestii dotyczących Unii Europejskiej, w tym priorytetów politycznych Komisji Europejskiej oraz promowania korzystania z programów UE i sieci informacyjnych, zwłaszcza tych funkcjonujących na uniwersytetach. Stworzy on warunki do praktycznego doskonalenia talentów oratorskich, kulturalnego dyskusowania z poszanowaniem przeciwnej strony, pracy zespołowej, a także spokojnego i racjonalnego argumentowania. Zamierzeniem zatem jest nie tylko umożliwienie zdobycia pogłębionej wiedzy w tematyce europejskiej, ale przede

wszystkim kreowanie pozytywnych wzorców porozumiewania się ze stronami o odmiennych poglądach oraz rozwinięcie umiejętności dialogu i świadomego funkcjonowania w społeczeństwie pluralistycznym.

W Polsce debaty w ramach projektu odbędą się w takich miastach jak: Wrocław, Katowice, Olsztyn, Białystok, Lublin, Zamość, Poznań. Będą obejmować następujące zagadnienia:

- Quo vadis Europa? – scenariusze rozwoju UE 2050,
- zielona Europa – wyzwania wynikające z założeń europejskiego zielonego ładu,
- UE wobec zagrożeń międzynarodowych,
- polityka zdrowotna UE.

„Przystanek Europa 2024” jest realizowany we współpracy z Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Polsce i łączy sieci informacyjne KE, tj. Centra Dokumentacji Europejskiej, z sieciami grupy ekspertów Team Europe.

Thor Kolisnichenko

Dr Łukasz Jasiński stypendystą Fundacji Kościuszkowskiej

Dr Łukasz Jasiński, adiunkt zatrudniony w Instytucie Ekonomii i Finansów, otrzymał prestiżowe stypendium Fundacji Kościuszkowskiej w ramach programu „Exchange Program to the US” (Kosciuszko Foundation Fellowship).

Stypendium będzie realizowane przez cztery miesiące w roku akademickim 2024/2025 w jednym z wiodących amerykańskich think tanków ekonomicznych – Mises Institute (Alabama). Dr Jasiński podejmie badania nad projektem pt. „Medical Savings Account and improved access to medical services”, który będzie dotyczył możliwości wprowadzenia medycznego konta oszczędnościowego w Polsce w oparciu o doświadczenia USA. Wynika to z faktu, że w USA funkcjonuje już kilka rozwiązań tego typu.

Stypendium Fundacji Kościuszkowskiej skierowane jest do pracowników i pracowniczek badawczych i dydaktycznych na każdym etapie kariery po uzyskaniu stopnia doktora. Trwa od trzech do sześciu miesięcy. Umożliwia osobom zatrudnionym w polskich instytucjach akademickich i naukowych realizację samodzielnych projektów badawczych lub badawczo-dydaktycznych w amerykańskich uczelniach, instytucjach badawczych, instytucjach rządowych lub organizacjach pozarządowych.

Łukasz Jasiński

Podwójny sukces prof. dr hab. Agnieszki Szuster-Ciesielskiej

Prof. Agnieszka Szuster-Ciesielska z Katedry Wirusologii i Immunobiologii, zastępca dyrektora Instytutu Nauk Biologicznych, została laureatką konkursu Kobieta Rynku Zdrowia 2024.

W konkursie nagrodzono 50 najbardziej wpływowych kobiet, które swoją pracą i działaniami przyczyniają się do rozwoju ochrony zdrowia w Polsce i medycynie. Wyróżniono m.in.: menedżerki, lekarki, naukowczynie, badaczki, urzędniczki oraz przedstawicielki organizacji działających na rzecz pacjentów i ochrony zdrowia.

» Wyróżnienie to chciałabym zadedykować wszystkim, którzy w mediach obnażają (i tłumaczą) dezinformację nie tylko w obszarze zdrowia. Chcę też podziękować Kapitulę za docenienie tego rodzaju mojej aktywności

– powiedziała Laureatka, która nagrodę odebrała z rąk Bartłomieja Chmielowca, rzecznika praw pacjenta.

Kapitułę konkursu tworzą przedstawiciele organizatora – dziennikarki i dziennikarze portalu Rynek Zdrowia pod przewodnictwem redaktorki naczelnej Pauliny Gumowskiej.

To jednak nie koniec sukcesów Pani Profesor, ponieważ w marcu po raz trzeci z rzędu znalazła się na Liście Stu, ogłoszonej po raz 21. przez Portal Puls Medycyny.

Fot. Bartosz Proci

W plebiscycie zostają wyróżnione osoby, które mają wyjątkowy wpływ na rozwój polskiej medycyny oraz poprawę stanu systemu ochrony zdrowia w kraju. W tegorocznym rankingu w kategorii Medycyna prof. Szuster-Ciesielska znalazła się na 83. miejscu (w porównaniu z ubiegłym rokiem awansowała o dziewięć pozycji).

Prof. Agnieszka Szuster-Ciesielska to mikrobiolog z 30-letnim doświadczeniem naukowo-dydaktycznym. Specjalizuje się w wirusologii i immunologii. Jest autorką ponad 160 recenzowanych artykułów. To także uznana popularyzatorka nauki. Jej stronę na Facebooku obserwuje ponad 21 tys. osób. Badaczka dzieli się tam szeroko pojętą wiedzę z zakresu immunologii człowieka, wirusologii i wakcynologii. Za swoją działalność popularyzatorską została wyróżniona m.in. tytułem „Promotor wiedzy”.

Klaudia Olender

Absolwentka kierunku produkcja medialna laureatką konkursu „Medi@stery”

Mgr Agnieszka Kurpias, absolwentka kierunku produkcja medialna, zajęła I miejsce w X edycji Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepszą

Pracę Magisterską z Wiedzy o Komunikacji Społecznej i Mediach „Medi@stery”. Nagrodę przyznano za pracę pt. *Krytyka literacka w mediach społecznościowych*, napisaną pod kierunkiem prof. dr hab. Iwony Hofman.

Konkurs „Medi@stery” ma na celu promowanie prac absolwentów studiów magisterskich, poświęconych teorii i praktyce komunikowania oraz problematyce medioznawczej.

Pragnieniem organizatorów jest, aby prace konkursowe były dla laureatów przepustką do świata mediów i komunikacji społecznej, gdyby chcieli zostać jego przedstawicielami, wnikliwymi badaczami lub krytycznymi obserwatorami.

Ihor Kolisnichenko

Agata Lesiewicz złotą medalistką AMP we wspinaczce na czas

W dn. 21–24 marca w Lublinie odbyły się Akademickie Mistrzostwa Polski we Wspinaczce Sportowej. Reprezentantka UMCS Agata Lesiewicz zdobyła złoty medal i obroniła tytuł mistrzowski w kategorii na czas.

Jak wyglądały Twoje treningi i przygotowania do mistrzostw?

Czasówki, czyli moja główna konkurencja, skupiają się na treningach siłowych, mocy i szybkości. Wskutek kontuzji byłam przez jakiś czas wyłączona z normalnego funkcjonowania, musiałam zrezygnować całkowicie z treningu nóg, ponieważ nie byłam w stanie chodzić na trzy–cztery dni przed mistrzostwami. Mimo tego udało mi się ustalić z trenerem plan treningowy tak, aby jednak przygotowywać się na tyle mocno, na ile mogłam.

Czy spodziewałaś się, że uda Ci się obronić tytuł?

Szczerze mówiąc, przez całe zawody nie myślałam o wyniku. Kilka dni przed mistrzostwami nie wiedziałam, czy na nich wystartuję i czy będę w stanie w ogóle włożyć buty wspinaczkowe. Gdy okazało się, że mam zielone światło od fizjoterapeuty i trenera, to skupiłam się na tym, żeby dobrze się rozgrzać, przypomnieć sobie, jak to jest startować w zawodach, ponieważ od ostatniego mojego startu minęło trochę czasu. Konkurencji się nie bałam, bo to moje dobre koleżanki.

Jak w finale udało Ci się poprawić swój czas o sekundę w drugiej drodze?

Czasami, stojąc z dziewczynami w strefie przedstartowej, nie do końca wiedziałam, do jakiego biegu teraz będę się przygotowywać, nie śledziłam, czy to półfinał, czy ćwierćfinał. Ciężko jest mi sobie przypomnieć te biegi, bo po prostu podchodziłam do drogi i robiłam swoje, więc nawet nie byłam świadoma, że poprawiłam ten czas. Wydaje mi się, że po prostu udzieliła mi się dobra atmosfera i coraz lepiej się czułam na tych drogach.

Fot. Bartłomiej Wójcicki

↑ Agata Lesiewicz po wygranej w ostatnim starcie

Jakie są Twoje cele związane ze wspinaczką? Będziesz kłaść większy nacisk w konkurencji na trudność?

Zamierzam raczej skupić się tylko na czasówce. W tym czuję się najlepiej i najłatwiej jest mi się do tego przygotować. Mam takie predyspozycje, które mogę na tym polu dobrze wykorzystać.

Jak obecnie wygląda sytuacja wspinaczki w Polsce? Czy zainteresowanie tą dyscypliną rośnie?

Wydaje mi się, że zdecydowanie rośnie i ta wysoka popularność będzie się utrzymywała. Siostry Kałuckie i Aleksandra Mirosław to zawodniczki czasówek, które bardzo rozstawiły wspinaczkę. Podobny wpływ mają zawody, które tym razem odbyły się w Lublinie, czyli Puchar Europy, pierwsza duża impreza u nas na ścianie. Ten sam skutek będzie miała olimpiada, na którą powołanie dostała już jedna Polka. Myślę, że ten trend się utrzyma i zainteresowanie ludzi tym sportem będzie cały czas rosło.

Rozmawiał Michał Długosz

Wydział Artystyczny

Sukcesy

Za nami 30. jubileuszowa Gala Muzyki Rozrywkowej i Jazzu Fryderyk Festiwalu 2024, podczas której artystka jazzowa mgr szt. Agnieszka Derlak z Katedry Muzyki Jazzowej i Rozrywkowej została uhonorowana w dwóch kategoriach: Artysta Roku Jazz oraz Album Roku Jazz. Fryderyka wręczył mgr szt. Dawid Lubowicz z zespołu Atom String Quartet, również wykładowca we wspomnianej Katedrze.

16 studentów Wydziału otrzymało stypendia Ministra Nauki. Wśród nagrodzonych znaleźli się: Valeriia Cholovska (grafika), Anastasiia Kashtalian (edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych), Dominika Dorota Kosidło (grafika), Patrizia Kot (grafika), Nadiia Livinska (malarstwo), Włodzimierz Maciejczyk (malarstwo), Monika Miazek (grafika), Oliwier Damien Radzikowski (grafika), Yuliya Romanyuk (jazz i muzyka estradowa), Anna Siemińska (grafika), Klaudia Maria Skrobek (grafika), Natalia Beata Smorongiewicz (grafika), Natalia Anna Szostakiewicz (grafika), Sandra Urbanek (grafika), Kinga Patrycja Zarzeka (grafika), Michał Żyszkiewicz (grafika).

Wystawy

15 marca w ACKiM UMCS Chatka Żaka odbył się wernisaż wystawy Basmy Habib (Jemen) oraz Ardy Kirişcioğlu (Turcja) pt. „ORDINARY MADE EXTRAORDINARY”. Opiekunem artystycznym był dr hab. szt. Sławomir Toman, prof. UMCS. Basma Habib i Arda Kirişcioğlu są studentami kierunku Graphic Arts w Instytucie Sztuk Pięknych. Ich prace obrazują podróż w głąb siebie, są próbą odkrycia własnej wrażliwości na rzeczywistość zewnętrzną i wewnętrzną.

Wydział Biologii i Biotechnologii

Wydarzenia

W dn. 11–17 marca odbył się Tydzień Mózgu #Maria-Myśli na UMCS, współorganizowany przez Studenckie

Koło Naukowe Neurobiologów. Wykłady i warsztaty, prowadzone przez znamienitych naukowców z kraju oraz z zagranicy, a także przez członków kół naukowych, miały różną formę. Były to zarówno wykłady zdalne, jak i stacjonarne oraz zajęcia praktyczne. Po raz drugi ciekawą atrakcją była możliwość zbadania swoich zmysłów w kapsule INNOSENSE w Centrum ECOTECH-COMPLEX.

13 marca odbyło się kolejne spotkanie w ramach inicjatywy Instytutu Nauk Biologicznych UMCS pt. „Naukowe 60 minut”. Gościem była Sofia Barigelli (Uniwersytet w Perugii), która wygłosiła wykład pt. *Unraveling the genetic and functional diversity of environmental Legionella strains*.

22 marca odbyła się Noc Sów, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Biologów. Popołudniowe spotkanie z sowami rozpoczęło się od wykładów. Pierwszy dotyczył badań sów w Lasach Kozłowieckich i wygłosił go dr Michał Zembrzycki. Drugi wykład to podróż do Ameryki Łacińskiej, której przyroda jest jeszcze słabo zbadana. O sowach tam występujących oraz ich środowisku opowiedział dr hab. Marcin Polak, prof. UMCS. Kolejną część wydarzenia stanowiły warsztaty, które poprowadzili studenci z SKNB oraz dr Rafał Krawczyk. Dotyczyły analizy sowych wyplułek, dzięki którym można się przekonać, jak wygląda dieta tych niezwykłych nocnych ptaków. W tym samym czasie w Muzeum Zoologicznym można było posłuchać opowieści dr. Macieja Filipiuka, który prezentował najciekawsze fakty na temat różnych gatunków sów. Wieczorem z kolei odbyły się wycieczki terenowe do Starego Gaju i Lasu Dąbrowa. Przewodnikami wycieczek byli: mgr Agata Dzyr, dr Maciej Filipiuk, dr hab. Marcin Polak, prof. UMCS oraz dr hab. Jarosław Wiącek, prof. UMCS.

Wydział Ekonomiczny

Doktoraty

12 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Karola Kostrzewy pt. *Uwarunkowania funkcjonowania spółdzielni socjalnych w Polsce w kontekście*

cyklu życia organizacji. Promotor: dr hab. Bogusław Gulski, prof. UMCS. Promotor pomocniczy: dr Bartłomiej Zinczuk. Recenzenci: dr hab. inż. Anna Michna, prof. PŚ (Politechnika Śląska) i dr hab. Bogdan Wierzbowski, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski). 21 marca Rada Naukowa Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości przyjęła uchwałę o nadaniu mgr. Karolowi Kostrzewie stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

19 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Pawła Wójcika pt. *Determinanty intencji odejścia z pracy pracowników branży IT*. Promotor: prof. dr hab. Anna Rakowska. Promotor pomocniczy: dr Aneta Karasek. Recenzenci: dr hab. Czesław Szmidt, prof. ALK (Akademia Leona Koźmińskiego) i dr hab. Izabela Warwas, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki). 21 marca Rada Naukowa Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości przyjęła uchwałę o nadaniu mgr. Pawłowi Wójcikowi stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Sukcesy

14 marca Oddział Lubelski Polskiego Towarzystwa Geograficznego dokonał wyboru nowego zarządu, na którego czele stanął prof. dr hab. Andrzej Miszczuk, kierownik Katedry Polityki Gospodarczej i Regionalnej.

27 marca dr hab. Jolanta Szolno-Koguc, prof. UMCS, dyrektor Instytutu Ekonomii i Finansów, została wybrana na zastępcę przewodniczącego Komitetu Nauk o Finansach PAN na kadencję 2024–2027. Komitet jest samorządną reprezentacją uczonych, zajmującą się problematyką finansów w Polsce.

Konferencje

14 marca odbyło się Seminarium Naukowe Instytutu Ekonomii i Finansów pt. „Redefinicja roli państwa we współczesnej gospodarce”, zorganizowane przez pracowników Katedry Polityki Gospodarczej i Regionalnej. Celem wydarzenia było przedstawienie genezy i zakresu ekonomii zmian klimatu, będącej nowym działem nauk ekonomicznych. Omówione zostały zarówno problemy z zakresu łagodzenia i adaptacji do zmian klimatu obszarów miejskich, jak i wybrane aspekty realizacji polityki klimatycznej na szczeblu lokalnym i krajowym.

21 marca dr hab. Tomasz Kijek, prof. Uczelni oraz dr hab. Marcin Lipowski, prof. Uczelni wzięli udział w konferencji „Współczesne problemy nauk humanistycznych i społecznych”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez UMCS i I Wydział Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. Celem konferencji była wymiana informacji i dyskusja dotycząca nauk humanistycznych i społecznych pomiędzy przedstawicielami różnych instytutów naukowych naszego Uniwersytetu.

Wydarzenia

5 marca studenci: Krystian Maternia i Natalia Wolska (III rok I stopnia finansów i rachunkowości) oraz ośmiu uczniów Zespołu Szkół Ekonomicznych im. A. i J. Vetterów w Lublinie wystąpili w debacie pn. „Funkcje pieniądza a polski złoty. Czy w dzisiejszych czasach pieniądz gotówkowy z powodzeniem realizuje swoje funkcje?”.

7 marca odbyło się spotkanie z firmą Grant Thornton dla studentów zainteresowanych dziedziną audytu i analiz. Wydarzenie miało formę warsztatów, podczas których przedstawiono ideę i cele prowadzenia analiz due diligence.

Klub Młodego Księgowego i Finansisty w SKwP O/O w Lublinie we współpracy z Wydziałem Ekonomicznym 21 marca zorganizował wykład pt. *Czego i dlaczego księgowym robić nie wolno, czyli o największych oszustwach księgowych w historii*, który poprowadziła Magdalena Koleśnik – asystent biegłego rewidenta oraz absolwentka Wydziału.

7600 uczniów z 270 szkół z całej Polski 22 marca uczestniczyło w wykładzie dr. Romana Asyngiera pt. *Nie stój – inwestuj*, zorganizowanym w ramach Kongresu Edukacji Finansowej i Przedsiębiorczości. Wykład (w formie online) odbył się z inicjatywy Warszawskiego Instytutu Bankowości i Fundacji GPW.

W ramach promocji kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze dr Konrad Czernichowski wraz ze studentami programu Erasmus+ z Tanzanii: Esther Muga, Emmanuelem Humbą i Fredym Byamungu poprowadził wykład w Zespole Szkół nr 1 w Łukowie. W związku z Dniem Wody (22 marca) prelekcja dotyczyła dostępu do czystej wody jako jednego z celów trwałego rozwoju ONZ na przykładzie Tanzanii i Kamerunu. Na

koniec odbył się quiz, w którym uczniowie mieli okazję zdobyć drobne gadzety UMCS.

Naukowcy w mediach

Dr Konrad Czernichowski wystąpił w podcaście geopolitycznym „Podróż bez Paszportu”. Analizował stosunki gospodarcze Niemiec i Tanzanii, a także możliwość uzyskania przez Tanzanię reparacji za zbrodnie popełnione w czasach kolonialnych. Podcastu można wysłuchać w serwisie YouTube.

Wydział
Filologiczny

Profesury

Postanowieniem Prezydenta RP z 29 lutego dr hab. Leszek Tymiakin z Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa otrzymał tytuł profesora w dyscyplinie językoznawstwo.

Doktoraty

6 marca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Bartłomieja Borka pt. *Świat wyobraźni poetyckiej Wincentego Korab-Brzozowskiego – próba monografii*, napisanej pod kierunkiem dr hab. Agaty Skąty, prof. UMCS. Recenzentki: dr hab. Magdalena Sadlik, prof. UKEN (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) i dr hab. Iwona Rusek (Uniwersytet w Białymstoku). Rada Naukowa Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa 13 marca podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Bartłomiejowi Borkowi stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo i postanowiła wyróżnić rozprawę doktorską.

6 marca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Kamili Łobko pt. *Polskie i francuskie pragmaty w typowych sytuacjach komunikacyjnych podziękowania*, napisanej pod kierunkiem dr. hab. Piotra Krzyżanowskiego, prof. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Anna Tyrpa (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie), prof. dr hab. Jacek Warchała (Uniwersytet Śląski) i dr hab. Ewa Pilecka, prof. UW (Uniwersytet Warszawski). Rada Naukowa Instytutu Językoznawstwa i Lite-

raturoznawstwa 13 marca przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Kamili Łobko stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo i postanowiła wyróżnić rozprawę doktorską.

11 marca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Kamili Bigos pt. *Wypowiedź w afazji. Zaburzenia rozumienia tekstów mówionych i pisanych*, przygotowanej pod kierunkiem dr hab. Jolanty Panasiuk, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Stanisław Milewski, prof. UG (Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. Mirosław Michalik (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) i dr hab. Ewa Woleńska, prof. UW (Uniwersytet Warszawski). Rada Naukowa Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa 13 marca przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Kamili Bigos stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo i postanowiła wyróżnić rozprawę doktorską.

Konferencje

6 marca dr Anna Bendrat, dr Ewa Antoszek i dr Izabella Kima z Katedry Anglistyki i Amerykanistyki wystąpiły jako członkinie Center for American Studies UMCS z wykładami gościnnymi pt. *Rasa, etniczność i język: dylematy panamerykańskie* na Uniwersytecie Jagiellońskim w ramach Otwartych Spotkań Akademickich. Wygłoszone prelekcje są początkiem współpracy Center for American Studies z Instytutem Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ.

W dn. 19–22 marca prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka, emerytowana profesor z Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa, przebywała w University of Molise w Campobasso (Włochy), gdzie uczestniczyła w 16th European Conference of Folk Culture International Organization of Folk Art IOV/UNESCO pt. „Intangible cultural heritage on the move: debates, processes, perspectives”. Profesor była współorganizatorem konferencji jako przewodnicząca IOV/UNESCO Science and Research Commission for Europe. Wygłosiła wykład plenarny pt. „Production” of folklore: ethno-mimesis as a stage practice of safeguarding tradition (the cases of Polish folklore of communities in Poland and abroad) oraz przewodniczyła otwartemu posiedzeniu IOV/UNESCO. W konferencji uczestniczył też prof. dr hab. Wiesław Krajka, emerytowany profesor z tegoż Instytutu, były wieloletni sekretarz wykonawczy IOV/UNESCO na Europę Środkową i Wschodnią.

Wydarzenia

21 marca odbył się zorganizowany przez Katedrę Anglistyki i Amerykanistyki Dzień Świętego Patryka. Wykłady i prezentacje dotyczyły m. in. twórczości Jamesa Joyce’a, Oscara Wilde’a, George’a Moore’a i różnych aspektów kultury celtyckiej i irlandzkiej.

26 marca uczniowie Zespołu Szkół Licealnych im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku wzięli udział w warsztatach językowych i wykładach prowadzonych przez dr. hab. Przemysława Łozińskiego, prof. UMCS z Katedry Językoznawstwa Angielskiego i Ogólnego oraz dr Izabellę Kimak, dr Martę Komstę i dr Patrycję Podgajną z Katedry Anglistyki i Amerykanistyki.

26 marca dr hab. Anna Maziarczyk, prof. UMCS z Katedry Romanistyki wygłosiła wykład pt. *Czy warto dziś sięgnąć po „Dżumę” Camusa?* dla uczniów XXX Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Jana Twardowskiego w Lublinie.

Goście

18 marca na Wydziale odbyło się seminarium etnolingwistyczne pt. „Ethnolinguistics and lexicography: experiments with NSM semantics and minimal languages” z udziałem dr Lauren Sadow z Uniwersytetu w Aarhus w Danii.

19 marca gościem Katedry Romanistyki był Jacek Giszczak, lubelski tłumacz literatury francuskiej i frankofońskiej, a jednocześnie prowadzący zajęcia z tłumaczenia tekstów literackich dla studentów romanistyki na UMCS.

Wydział Historii
i Archeologii

Konferencje

W marcu odbyły się zorganizowane przez Katedrę Antropologii Przekazu Historycznego dwa otwarte seminaRIA naukowe. Głównym punktem wydarzenia z 7 marca było wystąpienie prof. dr. hab. Andrzeja Pleszczyńskiego pt. *Wanda co nie chciała Niemca – geneza i powody zawrotnej „naiwnej” opowieści*, a seminarium z 27 marca – wykład dr Anny Miączewskiej pt. *Tacyt, Roczniki 14.17: zamieszki w Pompejach i iluzja wymierzania surowej kary*.

21 marca odbyła się konferencja naukowa „Współczesne problemy nauk humanistycznych i społecznych”. Z referatem pt. *Humanistyka przyszłości – przyszłość humanistyki* wystąpiła dr hab. Ewa Solska z Instytutu Historii.

Wydarzenia

W marcu interesującą lekcję historii poprowadził dr hab. Ireneusz Łuć, prof. UMCS z Katedry Historii Starożytnej i Średniowiecznej. Tym razem dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 30 im. Króla Kazimierza Wielkiego w Lublinie.

18 marca miała miejsce konferencja szkoleniowo-metodyczna dla nauczycieli, którą zorganizowali Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz Archiwum Państwowe w Lublinie w związku z konkursem genealogicznym pt. „Bez korzeni nie zakwitniesz. Moja Wielka i Mała Ojczyzna”, przeznaczonym dla uczniów klas IV–VII szkoły podstawowej.

20 marca odbyły się warsztaty zorganizowane przez Koło Naukowe Historyków Oratorów i dr Annę Miączewską z Katedry Antropologii Przekazu Historycznego. Z zajęć z Anetą Teterycz – doświadczoną trenerką i coachem z centrum szkoleniowego Oświata Lingwista w Lublinie mogli skorzystać studenci wszystkich roczników i kierunków.

Koło Metodologiczne Historyków oraz Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej 18 marca zorganizowali spotkanie z cyklu „Pogawędki z KMH” pt. „Historical GIS. Narzędzia cyfrowe w badaniach historyczno-geograficznych”. Gośćmi byli dr Kamil Jakimowicz z Katedry Historii XVI–XIX w. i Europy Wschodniej WHiA oraz dr Mateusz Zawadzki z Katedry Geomatyki i Kartografii WNoZiGP.

Wydział Matematyki,
Fizyki i Informatyki

Konferencje

W dn. 16–20 marca prof. dr hab. Karol Wysokiński uczestniczył w konferencji SKM Spring Conference

w Berlinie (Niemcy), podczas której wygłosił wykład pt. *Thermoelectricity: basic concepts, and applications to nanoscale heat engines*.

Wydarzenia

Członkinie oraz członkowie Rady Wydziałowej Samorządu Studentów WMFiI reaktywowali cykl „Analogowe Granie”. Od marca ta inicjatywa funkcjonuje pod nazwą „Planszówki MFI”. Do tej pory odbyło się pięć spotkań. W trakcie każdego wydarzenia uczestnicy mieli okazję zasiąść do wybranej przez siebie gry, dostępnej z szerokiego wachlarza różnych opcji, ukrytych w pudełkach. Gry planszowe mogą stanowić ważną część wspólnego spędzania czasu z rodziną i przyjaciółmi, a przy tym wspomagają integrację, wymianę zdań, wzbudzają emocje oraz uczą zdrowej rywalizacji.

W dn. 8–14 marca na Wydziale odbyło się wiele wydarzeń w ramach akcji „(O)twórz UMCS”, mającej na celu promocję oferty kształcenia na naszym Uniwersytecie, a także pokazanie, że studia to nie tylko nauka. Zajęcia dla uczniów V i VI klasy Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Konopnicy poprowadziły dr Anna Gąsior i dr Anna Bednarska. Dzieci miały okazję zagrać w gry matematyczne, wspierające logiczne myślenie. Odbyły się też warsztaty zorganizowane przez: Studenckie Koło Naukowe Informatyki (dla uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Lublinie), Koło Dydaktyków MaFiI (z użyciem LEGO Mindstorm i Genibotów) oraz mgr. Sławomira Kotyrę pt. „Bity i bajty – jak komputer przechowuje liczby i jak wykonuje na nich działania”. Dodatkowo dr hab. Andrzej Pelc, prof. UMCS wygłosił wykład z termodynamiki, a na placu Marii Curie-Skłodowskiej dr hab. Tomasz Kwapiński, prof. UMCS przeprowadził pokazy Słońca przez teleskop.

W dn. 8, 15, 19 i 22 marca odbyły się zajęcia praktyczne pn. „Cyberbezpieczeństwo od kuchni: warsztaty z etycznego hackowania stron WWW”, które zorganizowało Studenckie Koło Naukowe Informatyki dla uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Lublinie, Zespołu Szkół Transportowo-Komunikacyjnych oraz Zespołu Szkół Elektronicznych w Lublinie.

15 marca odbył się Dzień z Fizyką. W ramach wydarzenia zorganizowano wykłady, pokazy oraz warsztaty.

Uczennice i uczniowie ze szkół ponadpodstawowych wysłuchali wykładów: *Magia Fizyki* (dr Marek Gorgol i inż. Wojciech Kowalski) oraz *Żółte żaluzje w naszych oczach* (dr. hab. Wojciech Grudziński, prof. UMCS). Następnie dr Monika Zubik oprowadziła młodzież po pracowni poświęconej optyce, dr Agnieszka Stępnia-Dybała zaprezentowała mechaniczne aspekty fizyki, dr hab. Andrzej Pelc, prof. UMCS odkrył wspólnie z uczestnikami tajniki elektryczności, a dr hab. Rafał Luchowski, prof. UMCS oprowadził ich po Laboratorium Obrazowania Molekularnego. W dalszej części wydarzenia dr Małgorzata Wiertel w Pracowni Optometrii przedstawiła narzędzia służące do badania oka, dr Marek Wiertel pokazał możliwości działania urządzeń znajdujących się w Pracowni Fizyki Medycznej, dr hab. Zbigniew Surowiec oprowadził młodych adeptów nauki po Pracowni Metod Jądrowych, dr Marek Kopciuszynski zaprezentował nowoczesne mikroskopy, a dr hab. Tomasz Kwapiński, prof. UMCS przybliżył tajniki fizyki współczesnej. W wydarzeniu wzięło udział około 300 uczennic i uczniów szkół ponadpodstawowych z Lublina i okolic.

23 marca mgr Marek Wiśniewski poprowadził warsztaty pt. „Technologie sieciowe. Budowa prostej sieci komputerowej w symulatorze” dla uczennic i uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wyjazdy

W dn. 7–21 marca prof. dr hab. Marek Rogatko wzięło udział w wizycie konsultacyjnej na Uniwersytecie Paryskim w ramach współpracy z dr. Davidem Langlois z APC Laboratoire.

W dn. 13–16 marca dr Szczepan Głodzik wzięło udział w wizycie konsultacyjnej na Tampere University (Finlandia), która odbyła się w ramach współpracy z prof. Teemu Ojanenem z Laboratory of Computational Physics. W dn. 25–28 marca dr Magdalena Margańska uczestniczyła w konsultacjach naukowych na Uniwersytecie w Regensburgu, gdzie wygłosiła prelekcję pt. *Nontrivial in multiple ways – 1D topological superconductors*.

Naukowcy w mediach

Dr hab. Mariusz Bieniek, prof. UMCS wystąpił w audycji „GPS – Globalny Punkt Spojrzenia”, gdzie opowiedział o matematyce w stosunkach międzynarodowych.

7 marca dr Anna Gajos-Balińska wystąpiła w programie „To dobry dzień” w TVP3 Lublin. Opowiedziała o Akademii Programowania, czyli projekcie realizowanym w bieżącym semestrze roku akademickiego 2023/2024.

15 marca dr Michał Chromiak z Katedry Cyberbezpieczeństwa i Lingwistyki Komputerowej udzielił wywiadu Hannie L. Ceglińskiej-Leśnodorskiej. Scenarzystka i reżyserka pracuje nad filmem dokumentalnym pt. *Bibliografia serca*, który opowiada o sercu nie tylko jako organie rozprawdzającym krew, ale także kulminującym ludzkie emocje. Dr Chromiak mówił o ewolucji materii barionowej, która przyczyniła się do tego, z czego jesteśmy zbudowani w kontekście naszych chorób i nowoczesnego leczenia serca. Poruszył także temat osiągnięć w elektrofizjologii (wstawianie rozruszników), zastawek, ablacji, jak również przyszłości sztucznego serca i roli AI, sztuczna inteligencja jest bowiem coraz częściej wykorzystywana jako wsparcie w leczeniu chorób sercowo-naczyniowych.

Dr Anna Gąsior i dr Agnieszka Kozak-Prus udzieliły wywiadu w Polskim Radiu Lublin, poświęconego międzynarodowym obchodom Dnia Liczby Pi.

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Sukcesy

Praca magisterska Eryka Chełchowskiego pt. *Opracowanie wtyczki do QGIS implementującej wybrane funkcje PostGIS*, wykonana pod kierunkiem dr. hab. Leszka Gawrysiaka, prof. UMCS (Katedra Geologii, Gleboznawstwa i Geoinformacji) zajęła I miejsce w kategorii prac magisterskich w VI edycji Konkursu o nagrodę Ministra Rozwoju i Technologii w dziedzinie geoinformacji.

Daniel Stempurski, student kierunku turystyka i rekreacja, został jednym z laureatów stypendium Ministra Nauki za osiągnięcia sportowe na rok akademicki 2023/2024.

Oddział Lubelski Polskiego Towarzystwa Geograficznego 14 marca wybrał nowy zarząd na kadencję 2024–

–2028. W jego skład weszli: dr Krzysztof Kałamucki, prof. UMCS, dr hab. Przemysław Mroczek, prof. UMCS – wiceprzewodniczący, dr Katarzyna Mięsiak-Wójcik – sekretarz, dr Magdalena Suchora – zastępca sekretarza, mgr Beata Zielińska – skarbnik, mgr Jakub Skibiński – zastępca skarbnika. Dr Renata Krukowska, dr hab. Paweł Zieliński, prof. UMCS i dr Małgorzata Stanicka zostali członkami komisji rewizyjnej.

Wydarzenia

Na WNoZiGP miały miejsce kolejne czwartkowe odczyty Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Były to: 29 lutego – *50 edycji Olimpiady Geograficznej – od przeszłości, przez teraźniejszość, aż po przyszłość* (dr hab. Teresa Brzezińska-Wójcik, prof. UMCS, mgr Katarzyna Dobek, dr hab. Przemysław Mroczek, prof. UMCS); 7 marca – *Typologiczne zróżnicowanie wąwozów* (dr hab. Jan Rodzik, prof. UMCS); w ramach Międzynarodowego Tygodnia Geomorfologii; 14 marca – *Walory geoturystyczne wyspy Skye (zachodnia Szkocja)* (dr Piotr Demczuk, Piotr Urbański, Magdalena Bojek). Z kolei 21 marca dr Longina Chojnacka-Oźga i dr Wojciech Oźga wygłosili odczyt *Występowanie susz w okresie wegetacyjnym w latach 1951–2020 i ich konsekwencje w środowisku leśnym*. Było to spotkanie przygotowane wspólnie z OL PTG z okazji Światowego Dnia Wody i Światowego Dnia Meteorologii.

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Doktoraty

15 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Jagiełło. Tytuł pracy: *Psychospołeczne uwarunkowania kompetencji przywódczych podoficerów Sił Powietrznych*. Promotor: prof. dr hab. Ryszard Bera. Promotor pomocniczy: dr Katarzyna Nowosad. Recenzenci: prof. dr hab. Agnieszka Cybał-Michalska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr hab. Aleksandra Skrabacz, prof. WAT (Wojskowa Akademia Techniczna w Warszawie) i dr hab. Mariusz Korczyński, prof. AWP (Akademia Wincentego Pola w Lublinie).

Rada Naukowa Instytutu Pedagogiki na posiedzeniu 18 marca przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Agnieszce Jagiełło stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

29 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Sławomiry Laskowskiej. Promotor: dr hab. Joanna Wierzejska. Promotor pomocniczy: dr Grzegorz Sanecki. Tytuł pracy: *Podmiotowe korelaty postaw nauce w obliczu doświadczenia zawodowego*. Recenzenci: prof. dr hab. Jolanta Szempruch (Uniwersytet Rzeszowski) i dr hab. Joanna Łukasik, prof. UP (Uniwersytet Przyrodniczy w Krakowie). Rada Naukowa Instytutu Pedagogiki na posiedzeniu 18 marca przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Sławomirze Laskowskiej stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

Konferencje

24 lutego w studiu TVP3 Lublin odbyła się konferencja pod hasłem: „Miłość bez tabu, bo liczy się tylko miłość!”. Do udziału w wydarzeniu poświęconemu miłości osób z niepełnosprawnościami zostali zaproszeni pracownicy Instytutu Pedagogiki. Prof. dr hab. Janusz Kirenko (kierownik Katedry Pedeutologii i Edukacji Zdrowotnej) w swoim wystąpieniu podzielił się refleksjami na temat różnych wymiarów miłości, dr hab. Anna Prokopiak (kierownik Katedry Psychopedagogiki Specjalnej) opowiedziała o miłości i samotności osób w spektrum autyzmu, natomiast dr Anna Bieganowska-Skóra (Katedra Pedeutologii i Edukacji Zdrowotnej) zabrała głos na temat (nie)obecności wątków miłości osób z niepełnosprawnością w filmie.

Wydział Politologii i Dziennikarstwa

Doktoraty

19 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Tomasza Słapczyńskiego pt. *European Bank for Reconstruction and Development since 1991*. Promotor: prof. dr hab. Marek Pietraś. Promotor pomocniczy: dr Jakub Olchowski. Recenzenci: prof. dr hab.

Marian Edward Haliżak (Uniwersytet Warszawski) i prof. dr hab. Teresa Łoś-Nowak (emerytowana profesor Uniwersytetu Wrocławskiego). Rada Naukowa Instytutu Nauk o Polityce i Administracji na posiedzeniu 8 marca podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Tomaszowi Słapczyńskiemu stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk o polityce i administracji.

26 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Michała Harkota pt. *Polityka Bezpieczeństwa Izraela w regionie Bliskiego Wschodu*. Promotor: dr hab. Hanna Dumala, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Przemysław Osiewicz, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr hab. Joanna Dyduch, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie) i dr hab. Radosław Bania, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki). Rada Naukowa Instytutu Nauk o Polityce i Administracji na posiedzeniu 8 marca podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Michałowi Harkotowi stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk o polityce i administracji.

11 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Kamińskiej pt. *Strategie komunikacyjne kobiecych organizacji pozarządowych w mieście Lublin i powiecie lubelskim w latach 1999–2018*. Promotor: dr hab. Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Małgorzata Łosiewicz (Uniwersytet Gdański) i dr hab. Olga Dąbrowska-Cendrowska (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach). Rada Naukowa Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach na posiedzeniu 22 marca podjęła uchwałę o nadaniu mgr Agnieszce Kamińskiej stopnia naukowego doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach.

Habilitacje

22 marca Rada Naukowa Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach na podstawie wniosku komisji habilitacyjnej w składzie: przewodniczący – prof. dr hab. Grażyna Habrajska (Uniwersytet Łódzki), sekretarz – dr hab. Barbara Głębińska-Giza, prof. UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Jastrzębski (Uniwersytet Wrocławski), dr hab. Leszek Gęsiak (Akademia Ignatianum w Krakowie), prof. dr hab. Robert Kotowski

(Uniwersytet Warszawski), dr hab. Małgorzata Łosiewicz (Uniwersytet Gdański), członek komisji – dr hab. Małgorzata Stępnik, prof. UMCS, podjęła uchwałę o nadaniu dr Katarzynie Mieczkowskiej stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach.

Sukcesy

Krzysztof Panek, student II roku II stopnia dziennikarstwa i komunikacji społecznej, zajął drugie miejsce w banked slalomie w klasyfikacji uniwersytetów podczas Akademickich Mistrzostw Polski w snowboardzie.

Prof. dr hab. Iwona Hofman – dyrektor Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach oraz dr hab. Anita Has-Tokarz, prof. UMCS – kierownik Katedry Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej zostały uhonorowane przez marszałka województwa lubelskiego Jarosława Stawiarskiego medalem pamiątkowym „550-lecia Województwa Lubelskiego”. Medal został wręczony „w dowód wdzięczności i uznania za zaangażowanie i wkład na rzecz rozwoju regionu oraz zachowania jego tożsamości historycznej i kulturowej”. Uroczysta gala wręczenia medali odbyła się 12 marca w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Lublinie.

Konferencje

W dn. 6–7 marca w Kielcach odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa z cyklu „Polityka jest kobietą” pt. „Wolność – Kocham i rozumiem”. Podczas obrad badaczki z całej Polski dyskutowały m.in. o miejscu kobiet w nauce i życiu społecznym. Wśród nich znalazły się przedstawicielki INoPiA, które wygłosiły następujące referaty: *Feminy a polska polityka jako przestrzeń polaryzująca społeczeństwo* (dr hab. Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska, prof. UMCS); *Wolność manifestowania tożsamości seksualnej* (dr Marta Michalczyk-Wlizło wraz z Elżbietą Kuzelewską z Uniwersytetu w Białymstoku); *Słowacka polityka za rządów Zuzany Czapotovej* (dr Ewelina Kancik-Kołtun).

8 marca, w formule online, odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. „UMCS is a Woman – konferencja o wizerunku kobiety w social mediach z okazji Dnia Kobiet”, zorganizowana przez Koło Naukowe Public Relations. Wydarzenie miało na celu wymianę

wiedzy i doświadczeń na temat pewności siebie, a także wzmocnienie poczucia własnej wartości wśród kobiet. Przedstawiciele INoKSiM wzięli udział w odbywającej się w dn. 13–15 marca w Warszawie międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Human Tech Transition: Crises in Mediatized Politics, Society & Economy”. Wyniki swoich badań przedstawili: dr hab. Katarzyna Kopecka-Piech, prof. UMCS (*Absolutely for or absolutely against. Polarized views of the pandemic reality and the role of social media in shaping them*); dr hab. Ewa Nowak-Teter, prof. UMCS (*New media-mediatized public opinion*); dr hab. Jakub Nowak, prof. UMCS (*Privacy, media practices, and digital citizenship in the age of platforms*); dr Ilona Dąbrowska (*Deepfake technology as a disinformation tool for the Russian invasion of Ukraine*); dr Mateusz Sobiech (*I have a sick note. Gamification and new technologies in the context of physical activity during PE lessons*) oraz doktorantka mgr Anna Yezhova (*The role of Russian media and propaganda in the information environment of the temporarily occupied Zaporizhzhia region*).

Naukowczynie z Katedry Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej wzięły udział w XII ogólnopolskiej konferencji naukowej z cyklu „Media a edukacja. W służbie człowiekowi”, która odbyła się w dn. 14–15 marca na platformie MS Teams. Wyniki swoich badań zaprezentowały dr hab. Anna Granat (*Wróćmy do źródła – nabywanie wiedzy za pośrednictwem mediów*) i dr Renata Malesa (*Działania na rzecz kształcenia kompetencji cyfrowych seniorów – potencjał bibliotek*). W konferencji wzięło udział ponad 220 osób. Wystąpienia prelegentów oscyływały wokół takich zagadnień jak: sztuczna inteligencja w edukacji, dzieci i młodzież a media, kompetencje cyfrowe, zagrożenia cyfrowe, media w szkole, portale społecznościowe a wychowanie i edukacja, media a specjalne potrzeby edukacyjne i zdrowie psychiczne.

Prof. dr hab. Iwona Hofman i dr hab. Piotr Celiński, prof. UMCS z INoKSiM uczestniczyli w debacie pt. „Media przyzwoite – co to znaczy?”, zorganizowanej 20 marca w Warszawie pod auspicjami Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej i Komitetu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach PAN. Prof. Hofman wygłosiła wykład wprowadzający, a prof. Celiński był

jednym z dyskutantów w panelu pt. „Wyzwania epoki cyfrowej”. Celem debaty była analiza statusu mediów publicznych w kontekście ich niezależności, finansowania oraz wpływu na pluralizm i różnorodność treści, a także przedstawienie rekomendacji dotyczących polityk wspierających wolność mediów.

21 marca prof. dr hab. Marek Pietraś, dyrektor Instytutu Stosunków Międzynarodowych, wygłosił referat pt. *Paradygmaty nauki i polityki w społeczeństwie ryzyka i świecie zmiany* podczas konferencji naukowej pt. „Współczesne problemy nauk humanistycznych i społecznych”. Profesor przemawiał obok czterech innych mówców w panelu „Nauki społeczne”.

Wydarzenia

Prof. dr hab. Iwona Hofman wzięła udział w dyskusji pt. „Naukowa siła kobiet”, zorganizowanej 8 marca przez rektora Uniwersytetu Medycznego w Lublinie prof. dr hab. Wojciecha Załuskę. Uczestniczki spotkania reprezentowały wszystkie lubelskie uniwersytety, a jego celem była wymiana doświadczeń z zakresu zarządzania nauką i jej uprawiania.

W dn. 11 i 14 marca w wydziałowej elektronicznej strzelnicy odbyły się warsztaty strzeleckie z obsługi i bezpiecznego posługiwania się bronią dla pracowników WPiD, które przeprowadzili członkowie Koła Naukowego Bezpieczeństwa Narodowego. Dodatkowo fundacja Primum Auxilium zorganizowała zajęcia z pierwszej pomocy.

12 marca odbyło się spotkanie z dr. Filipem Skawińskim, urzędnikiem z Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Warszawie. Wydarzenie było okazją do zapoznania się z formalną i praktyczną stroną procesów rekrutacji do pracy w instytucjach unijnych na stanowiskach stażystów, pracowników zatrudnionych na stałe i pracowników kontraktowych. Spotkanie zorganizował dr Andrzej Dumała z ISM.

13 marca na platformie MS Teams odbył się panel ekspercki pt. „Okragły Stół: ustrojowe początki III RP” z udziałem historyka, politologa i publicysty prof. Antoniego Dudka oraz prof. Wojciecha Sokoła z INoPiA. Ekspertki omówili i przedstawili ideę rozmów przy Okrąg-

łym Stole, koncepcje ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu, a także znaczenie urzędu prezydenta i kulisy wyboru Wojciecha Jaruzelskiego. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Politologiczne Koło Naukowe i Stowarzyszenie „Racja”.

20 marca odbyło się kolejne spotkanie Akademickiego Dyskusyjnego Klubu Książki, tym razem pod hasłem: „Książki reportażowe”. Uczestnicy dyskutowali o powodach, dla których gatunek ten cieszy się wielką popularnością wśród polskich czytelników, dzielili opiniami na temat ulubionych książek reportażowych oraz szukali lekturowych inspiracji. Inicjatorem i organizatorem cyklu spotkań Klubu jest Katedra Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej.

25 marca odbyło się spotkanie z Maciejem Okraszewskim – dziennikarzem, twórcą podcastu i strony „Dział Zagraniczny”. Uczestnicy wydarzenia dowiedzieli się o szczegółach wieloletniej pracy dziennikarza dla największych polskich mediów, a także posłuchali o pracy nad podcastem. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Studenckie Koło Dziennikarskie.

25 marca w Dużej Sali Widowiskowej ACKiM UMCS Chatka Żaka odbył się premierowy pokaz filmu dokumentalnego pt. *Kolejna szansa*. Twórcami dokumentu są: lic. Michał Częstochowski (student nowych mediów, absolwent produkcji medialnej, pomysłodawca filmu), lic. Kamil Kasperek (student produkcji medialnej oraz PR i zarządzania informacją, absolwent produkcji medialnej, operator), a także lic. Piotr Maksymiuk (student produkcji medialnej, operator). Materiał przedstawia rzeczywistość Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Puławach i losy przebywających tam wychowanków. Pokaz został zorganizowany pod patronatem prof. dr hab. Iwony Hofman, dyrektor INoKSIM.

Goście

W dn. 14–15 marca na Wydziale gościła dr Bożena Cierlik, naukowczyni z University College Cork (Irlandia), która odwiedziła Lublin w ramach programu Erasmus+. Wygłosiła dla społeczności akademickiej UMCS dwa wykłady: *Irish neutrality – complexities, contradictions, and ambivalences* oraz *Migration and democracy – changing face of European society – Ireland*.

Publikacje

Nakładem prestiżowego wydawnictwa Brill ukazała się książka pt. *Politics and the Media in Poland from the 19th to the 21st Centuries*. W opracowaniu znalazły się artykuły dr Dominiki Popielec z Katedry Dziennikarstwa (*Investigative Journalism and the Public Image Crises of Politicians – Selected Examples*) i dr Anny Szwed-Walczak z Katedry Komunikacji Politycznej (*Słowo Narodowe (1989–1991): The First Legal Post-War Magazine of the Polish National Radical Camp*).

Naukowcy w mediach

8 marca dr hab. Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska, prof. UMCS z Katedry Systemów Politycznych i Praw Człowieka wzięła udział w rozmowie z red. Krzysztofem Kotem z „Dziennika Wschodniego” na temat drogi feministycznej do polskiej polityki i zasad korzystania z żeńskich form nazw zawodów.

18 marca prof. dr hab. Marek Pietraś, dyrektor ISM, wziął udział w audycji *Gość Radia Lublin* z okazji marcowego szczytu Trójkąta Weimarskiego w Berlinie. Profesor ocenił znaczenie, specyfikę i jego skutki. Skomentował także wyniki tzw. wyborów prezydenckich w Rosji.

19 marca w programie *Czarno na białym* w TVN24 został wyemitowany reportaż *Nic za darmo*, a w nim kilka wypowiedzi dr. Wojciecha Magusia z Katedry Mediatyzacji. Naukowiec przedstawił m.in. wyniki swoich badań poruszających problematykę płatnych komentatorów TVP.

Prof. dr hab. Paweł Nowak z Katedry Komunikacji Medialnej wziął udział w audycji *Gość Radia Lublin*. W rozmowie z red. Ryszardem Majewskim dyskutował o powielanych przez sztuczną inteligencję znanych ludzkości stereotypach i uprzedzeniach.

Wydział Prawa
i Administracji

Sukcesy

22 marca czworo studentów Wydziału otrzymało stypendia Ministra Nauki za znaczące osiągnięcia. Są to:

Katarzyna Błaszczak, Michał Krzaczek, Adela Krystyna Piskorska oraz Justyna Ligia Telenga.

Konferencje

14 marca w formule online odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Shaping the security strategy of a state in Europe”, zorganizowana przez Katedrę Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS, Wyższą Szkołę Humanistyczno-Ekonomiczną im. Jana Zamoyskiego w Zamościu oraz The College of European and Regional Studies in České Budějovice. Miała ona na celu m.in. przedstawienie współczesnych tendencji dotyczących kształtowania bezpieczeństwa państw w Europie oraz analizę wpływu bieżących wydarzeń międzynarodowych i przystąpienia Polski, Czech i Węgier do NATO na sprawy bezpieczeństwa. Referaty wygłosili m.in.: dr Hanna Spasowska-Czarny – *Update of Poland’s energy policy until 2040 – opportunities and threats*; dr Eliza Komierzyńska-Orlińska – *Monetary policy strategy of the National Bank of Poland*; dr Agnieszka Wołoszyn-Cichocka – *Legal basis of civil defence in the context of the National Security of the Republic of Poland*; dr Michał Zalewski – *Odpowiedzialność cywilna za niezapewnienie bezpieczeństwa*; dr Marzena Myślińska – *Bezpieczeństwo jednostki w mechanizmie opanowywania sporów*.

21 marca odbyła się konferencja „Współczesne problemy nauk humanistycznych i społecznych”. Podczas wydarzenia wystąpienie pt. *Dylematy nauk prawnych. Teoria, praktyka, warianty integracji* wygłosił dyrektor Instytutu Nauk Prawnych prof. dr hab. Leszek Leszczyński.

Wydarzenia

14 marca odbyło się spotkanie eksperckie pt. „Przywilej Króla czy Prezydenta? O prawie łaski. Rozmowa z sędzią Sądu Najwyższego dr. Jarosławem Matrasem”, zorganizowane przez Studenckie Koło Naukowe Prawników.

27 marca odbyła się transmisja live na instagramowym profilu UMCS poświęcona małoletnim w procesie karnym, podczas której odpowiedzi na pytania udzielała dr Katarzyna Osiak-Krynicka – adiunkt w Katedrze Postępowania Karnego, członek grupy roboczej ds. standardów ochrony małoletnich w Zespole ds. Ochrony Małoletnich przy Ministerstwie Sprawiedliwości.

Siła relacji

Rozmowa z prof. dr. hab. Zbigniewem Pastuszakiem, prorektorem ds. rozwoju i współpracy z gospodarką UMCS

Jednym z istotnych elementów w postrzeganiu Uniwersytetu przez środowisko zewnętrzne są jego relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Dlaczego jest to tak ważne? Z czym dokładnie się to wiąże?

Wszystko to, co dzieje się w Uniwersytecie, jest powiązane z otoczeniem, które wielowątkowo wpływa także na sprawy uczelniane. Można więc powiedzieć, że żyjemy w sieci różnego rodzaju powiązań. Co istotne, im relacje Uczelni z otoczeniem są silniejsze, tym ta lepiej funkcjonuje. Przyciągamy studentów, współpracujemy z przedsiębiorstwami, realizujemy różnego rodzaju prace na rzecz firm, wykonujemy badania, przygotowujemy projekty badawcze, analizy i podejmujemy wspólne projekty wdrożeniowe. Dostarczamy także na rynek pracy absolwentów, zapewniając przedsiębiorcom albo wyspecjalizowaną kadrę, albo kadrę posiadającą umiejętność szybkiego uczenia się. Są to relacje formalne. Z przedstawicielami biznesu utrzymujemy także liczne relacje nieformalne, koleżeńskie, budujące wzajemne zaufanie i przekładające się niejednokrotnie na realne działania na linii Uniwersytet – przedsiębiorstwo.

Ale istotne są również tzw. relacje wewnętrzne, wynikające ze struktury Uniwersytetu, w którym zachodzą różne procesy. Jeśli chodzi o relacje wewnątrz naszej Uczelni, oceniam je bardzo pozytywnie. Podczas bieżącej kadencji rektorskiej, pomimo różnorodnych, bardzo negatywnych czynników zewnętrznych (o czym opowiem za chwilę), w ostatnich trzech latach nie mieliśmy żadnej sytuacji kryzysowej. Nie zdarzyło się nic takiego, co by spowodowało, że powstało jakieś ogólne niezadowolenie, przekładające się na protesty grup pracowniczych czy tworzące nerwową atmosferę. Cie-

szy mnie to, bo tego typu problemy obserwowaliśmy wielokrotnie w różnych polskich uniwersytetach.

Czy możemy określić wpływ tych relacji na funkcjonowanie UMCS?

Relacje naszego Uniwersytetu z otoczeniem są o tyle ważne, że bez względu na to, czy mówimy o zewnętrznych czy wewnętrznych, to decydują one o miejscu naszej Alma Mater w środowisku. Siła relacji w różnych obszarach i na różnych poziomach jest niezwykle ważna. Cały ten mechanizm dobrze działa wtedy, gdy są one mocne, odpowiednio ukierunkowane i rozwijane. UMCS nie może funkcjonować bez współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Utworzenie stanowiska prorektora ds. rozwoju i współpracy z gospodarką jest, moim zdaniem, wyrazem wagi przywiązywanej przez rektora UMCS prof. Radosława Dobrowolskiego do wszelkich relacji naszej Uczelni z otoczeniem.

Opowiedzmy, jak na przestrzeni ostatnich lat wyglądała współpraca UMCS z otoczeniem społeczno-gospodarczym. I jak wygląda dzisiaj.

Mówimy o szerokim spektrum współpracy z otoczeniem, ale rozpocznę od relacji z władzami miasta i regionu, które są bardzo dobre. Z władzami Lublina realizujemy kilka cyklicznych projektów ukierunkowanych na rozwój szeroko rozumianej przedsiębiorczości. Mówię tutaj m.in. o „Przedsiębiorczych dzieciakach” i „Przedsiębiorczej młodzieży”. Nasze specjalistki i nasi specjaliści przygotowują także różnego rodzaju analizy dla władz miejskich, ale też samorządowych i rządowych. Kadra naukowa UMCS reprezentująca różne jednostki Uczelni aktywnie włączała się m.in. w prace

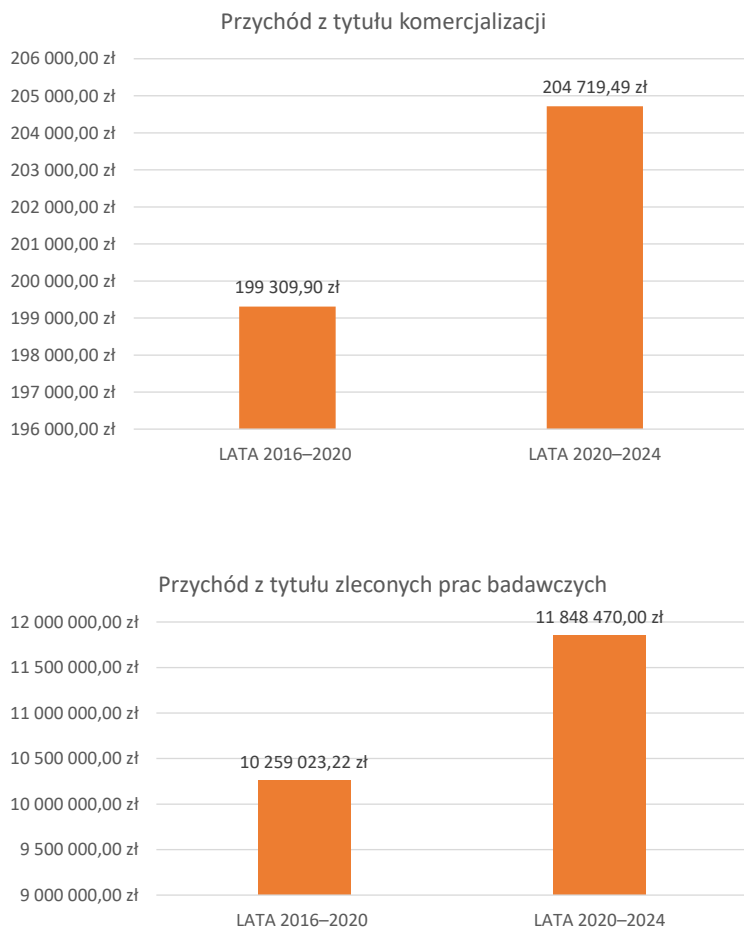
Fot. Barbara Prohl

nad Strategią Rozwoju Lublina 2021–2027 i Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030. Na liście priorytetów strategicznych województwa lubelskiego znalazły się właśnie projekty UMCS, takie jak: „CeReClimEn – Centrum Badań Zmian Klimatu i Środowiska”, „Ogród Botaniczny UMCS jako centrum ochrony różnorodności biologicznej i ośrodek edukacji przyrodniczo-ekologicznej wraz z Eksploratorium Ekologiczno-Środowiskowym w Guciowie”, „Otwarta Biblioteka Główna UMCS w Lublinie” i „Laboratorium Badań Środowiskowych o rozszerzonym poziomie bezpieczeństwa”. Nasza Uczelnia zaangażowała się również w przygotowanie projektu pn. „Green Human Space” Starostwa Powiatowego w Lublinie. Ponadto nawiązaliśmy współpracę z kilkudziesięcioma nowymi partnerami biznesowymi z obszaru IT, logistyki, data science, big data, IoT, sztucznej inteligencji i nowych technologii. Udało nam się także dokonać gruntownego zhierarchizowania i selekcji wcześniej zawartych porozumień.

Obecna ekipa rektorska rozpoczęła zarządzanie Uczelnią w czasie pandemii, potem wojny w Ukrainie, a co

za tym idzie – trudnej sytuacji gospodarczej, galopującej inflacji i ograniczonych możliwości pozyskania dodatkowych, zewnętrznych źródeł finansowych...

Faktycznie, pandemia spowodowała konieczność szybkiej transformacji naszych procesów organizacyjnych, dydaktycznych, badawczych i administracyjnych do postaci cyfrowej. Zanim jakkolwiek proces poddamy cyfryzacji, Uczelnia musi odpowiednio przygotować swoją infrastrukturę, aby korzystać z niej w sposób bezpieczny. Dlatego mówiąc o systemach informatycznych, warto wspomnieć, że w ostatnich trzech latach przygotowaliśmy różnorodne rozwiązania dotyczące cyberbezpieczeństwa. Pomimo trudności logistycznych i legislacyjnych, udało nam się wdrożyć kilka nowych systemów informatycznych (np. Baza Wiedzy UMCS, elektroniczne karty ocen pracowniczych, SAP zamówienia publiczne, e-delegacje). Intensywnie pracujemy nad informatyzacją obiegu dokumentów (EZD), cyfryzacją usług bibliotecznych, dokonujemy także zakupów sprzętu oraz aplikacji, które tworzyć będą zupełnie nowe warunki działania UMCS. Mam świadomość występujących utrudnień, m.in. związanych

z uruchomieniem nowej poczty elektronicznej, integracją systemów wewnętrznych, zmianami DNS czy wolno działającą siecią bezprzewodowego internetu Eduroam. Te procesy wymagają nie tylko środków finansowych, lecz także zasobów kadrowych, których nie udaje się pozyskać z rynku m.in. z powodu niskich wynagrodzeń w sferze IT w naszym Uniwersytecie. Jestem jednak optymistą i, znając zaangażowanie naszych pracowników i pracowników w powierzane im obowiązki, a także obserwując uruchomienie środków europejskich dla Polski (w tym dla Lubelszczyzny), w najbliższym czasie powinniśmy mieć zdecydowanie więcej możliwości pozyskiwania źródeł finansowania, niż miało to miejsce w pierwszych latach naszej kadencji, kiedy to w kraju była taka, a nie inna sytuacja polityczno-gospodarcza.

Porozmawiajmy jeszcze o innych działaniach UMCS podejmowanych w obszarze rozwoju.

Jako Uczelnia rozwinęliśmy różne nowe aktywności. Jesteśmy bardzo zaangażowani m.in. w działalność Związku Uczelni Lubelskich, w ramach którego realizujemy liczne przedsięwzięcia, takie jak „Interprojekt”, „Staż za miedzą”, Wirtualna Karta Biblioteczna, Wademekum Patentowania, Akademicki Budżet Partycypacyjny czy Lublin Up! Tylko w 2023 r. UMCS uzyskał blisko 80 mln zł z tytułu uczestnictwa w realizacji projektów wdrożeniowych, z czego około 30% stanowił udział Uczelni w projektach realizowanych we współpartnerstwie z innymi instytucjami, w tym m.in. z Lubelskim Węgłem Bogdanka S.A., Puławskim Parkiem Naukowo-Technologicznym czy innymi firmami i instytucjami w ramach projektów NCBR. Założyliśmy spółkę celową UMCS Synergia, której zadaniem jest komercjalizacja pośrednia wyników prac badawczo-naukowych naszych pracowników. UMCS Synergia dała podstawę do wygenerowania pierwszej w historii naszej Uczelni spółki spin-off, tj. Historical Imagination Lab. p.s.a., której celem jest komercjalizacja pomysłów z zakresu humanistyki cyfrowej. Aktualnie pracujemy także nad kilkoma innymi rozwiązaniami o wysokim poziomie gotowości technologicznej (TRL).

W jaki sposób UMCS komercjalizuje wyniki prac badawczo-naukowych swoich pracowników?

Uniwersytet prowadzi komercjalizację przynajmniej w dwóch ścieżkach. Pierwsza – to komercjalizacja bezpośrednia, polegająca na sprzedaży patentów, praw czy licencji lub też wykonywaniu prac zleconych na potrzeby przedsiębiorców i instytucji. Komercjalizacja pośrednia z kolei polega na wdrożeniu w praktyce gospodarczej jakiegoś pomysłu naukowego, z wykorzystaniem wsparcia naszej spółki celowej. Jako Uczelnia przyjęliśmy tę ścieżkę, zakładając w 2021 r. spółkę UMCS Synergia i koncentrując jej działanie wyłącznie na wdrażaniu w praktyce rzeczywistych efektów prac naszych naukowców i naukowczyń. Właśnie dlatego nasza spółka celowa zajmuje się sprzedażą WAXO – innowacyjnego analizatora jakości wosków pszczelich. Jest to sprzęt w całości stworzony, wyprodukowany i wprowadzony na rynek przez kadre naukową i techniczną UMCS. Po raz pierwszy w naszej 80-letniej historii sprzedajemy produkt w pełni

„made in UMCS”. Pokazaliśmy, że jest to bardzo trudne, ale wykonalne.

Nowoczesne technologie już zaczęły zmieniać współczesny świat, gospodarkę, edukację, które stają się coraz bardziej zdominowane przez sztuczną inteligencję. Jakie działania w tym zakresie podejmuje Uczelnia, aby wyjść naprzeciw zmieniającej się rzeczywistości?

Do istotnych działań w tym obszarze należy zaliczyć utworzenie Centrum Sztucznej Inteligencji i Modelowania Komputerowego. Dyrektorem tej jednostki jest dr Kamil Filipek, który wraz ze swoim interdyscyplinarnym zespołem skutecznie pozyskuje środki zewnętrzne na realizację zadań podejmowanych przez Centrum. Aktualnie realizowane są w nim projekty o wartości około 6 mln zł, a kolejne przygotowane do złożenia w 2024 r. sięgają kwoty 5 mln zł. Koncepcja jego utworzenia i prowadzenia badań w tym zakresie jest ważna m.in. z punktu widzenia rozwoju akademickiego Lublina. W ramach funkcjonowania Rady Innowacyjnego Rozwoju Społecznego i Gospodarczego rozmawiamy m.in. o powstaniu Lubelskiego Ośrodka Kompetencji Sztucznej Inteligencji jako regionalnej jednostki badawczo-szkoleniowo-wdrożeniowej. Chodzi o współpracę wszystkich uczelni lubelskich: publicznych i niepublicznych, przedsiębiorców oraz administracji nad kształceniem kompetencji SI w grupach młodzieży, dorosłych, pracowników firm, instytucji, ale też kompetencji instytucjonalnych w zakresie wykorzystywania możliwości płynących z zastosowań algorytmów sztucznej inteligencji. W perspektywie najbliższych tygodni będziemy prowadzić dalsze ustalenia z przedstawicielami różnych instytucji i firm, zmierzające do pozyskania środków finansowych na realizację tego pomysłu.

Mówiąc o wsparciu rozwoju lubelskiego ośrodka akademickiego, warto też wspomnieć o Amerykańskim Centrum Edukacji i Biznesu American Corner.

Amerykańskie Centrum Edukacji i Biznesu American Corner docelowo ma być ośrodkiem stwarzającym warunki do rozwoju współpracy edukacyjnej, kulturalnej i biznesowej oraz płaszczyzną sieciowania różnorodnych instytucji z USA, Polski i Ukrainy. Jednostka aktywnie działa już od kilku miesięcy i jest otwarta nie tylko dla wspólnoty UMCS, ale także dla mieszkańców miasta. Szefem American Corner został dr Andrzej Dem-

czuk – pasjonat polityki, biznesu i kultury amerykańskiej. Centrum uzyskało grant startowy Departamentu Stanu USA, a jego utworzenie to pewnego rodzaju symboliczne podkreślenie kierunków zainteresowań naszego Uniwersytetu tym, co jest ważne w świecie. Potwierdza to także udział UMCS w konsorcjum uniwersytetów europejskich ATHENA, dynamiczny rozwój współpracy z uniwersytetami ukraińskimi i skuteczne partnerstwo z Uniwersytetem Palackiego w Ołomuńcu. Ale o tych kwestiach więcej powiedzą z pewnością Pan Rektor i Państwo Prorektorzy.

Na początku marca na naszej Uczelni utworzyliśmy również Centrum Badań Komunikacji Publicznej. Jaka idea przyświecała powołaniu tej jednostki?

Idea powołania tej jednostki wiązała się z projektem REINITIALISE, który przez kilka lat był realizowany w naszym Uniwersytecie przez zespół prof. Ilony Biernackiej-Ligieży wspólnie z Katholieke Universiteit (KU) Leuven i innymi partnerami zagranicznymi. W ramach tego projektu nasza Uczelnia zobowiązała się do przyjęcia strategicznego planu działania w kontekście komunikowania publicznego, w tym komunikowania o zdrowiu w odniesieniu do rozwoju człowieka i jego funkcjonowania w środowisku. Dodatkowo tak się złożyło, że w momencie kończenia realizacji projektu REINITIALISE, UMCS wszedł również do grupy sygnatariuszy Deklaracji prostego języka. W związku z tym Rektor i Senat Uczelni podjęli decyzję o utworzeniu jednostki, która łączy oba te obszary: komunikowania o zdrowiu i komunikowania prostym językiem. Jej dyrektorem został prof. Paweł Nowak – badacz współczesnego języka publicznego, ceniony i doświadczony trener w zakresie m.in. komunikacji językowej oraz poprawności i kultury języka. CBKP w swoich założeniach ma docelowo utrzymywać się ze środków zewnętrznych pozyskiwanych w ramach grantów, a także blisko współpracować z innymi jednostkami UMCS, w tym z Centrum Badań Zmian Klimatu i Środowiska oraz z Centrum Sztucznej Inteligencji i Modelowania Komputerowego, nad przygotowaniem wspólnych baz danych czy informacji, które będzie można wykorzystywać do tworzenia eksperckich opracowań w obszarach merytorycznych, w których CeReClimEn i CSiMK działają.

Rozmawiała Aneta Adamska

Sztuczna inteligencja a praca przyszłości

Okiem eksperta

Podczas gdy poprzednie rewolucje przemysłowe trwały latami, obecna – związana z wdrożeniem sztucznej inteligencji – postępuje bardzo szybko. Dotyczy ona wielu obszarów funkcjonowania gospodarki i można zaobserwować, że tak jak kiedyś elektryczność zmieniła świat, tak teraz robi to sztuczna inteligencja. Ponadto w wyniku jej pojawienia się pracownik zaczął tracić na znaczeniu jako jedyny podmiot, który potrafi logicznie myśleć, przetwarzać informacje i wykazywać inteligentne zachowania. Dlatego też warto zastanowić się, jaki wpływ może mieć wykorzystanie sztucznej inteligencji na pracę w przyszłości. To zagadnienie staje się coraz bardziej istotne w kontekście rozwoju technologicznego i transformacji rynku pracy.

Jak sztuczna inteligencja wykorzystywana jest przez pracowników?

Począwszy od lat 50. XX w. sztuczna inteligencja ewoluowała, osiągając znaczący postęp w XXI w. wraz z rozprzestrzenianiem się uczenia maszynowego, sieci neuronowych i głębokiego uczenia się. Zdaniem szefa Google, Sundara Pichaia, „sztuczna inteligencja jest ważniejsza niż ogień czy elektryczność”. Z kolei brytyjski fizyk Stephen Hawking wypowiedział słynne zdanie: „Sukces w tworzeniu sztucznej inteligencji będzie największym wydarzeniem w historii ludzkości. Niestety, może być też ostatnim”.

Sztuczna inteligencja dynamicznie się rozwija i oferuje wiele nowych narzędzi do automatyzacji procesów, zwiększenia wydajności i optymalizacji decyzji biznesowych. W związku z rozszerzaniem zakresu jej wdrażania, pojawia się konieczność identyfikacji korzyści, przewidywania konsekwencji zastosowania, a także określenia ram jej wykorzystania w miejscu pracy.

Analizy Goldman Sachs wskazują, że wdrożenie sztucznej inteligencji ma wpływ na produktywność

pracy oraz może doprowadzić do wzrostu wydajności o 1,5 punktu procentowego w ciągu 10 lat [1]. Większość raportów informuje o wzroście produktywności pracowników o niskich i średnich kwalifikacjach, zgodnie z tendencjami wynikającymi z poprzednich szoków technologicznych. Z kolei w badaniach przeprowadzonych przez MIT CSAIL, MIT Sloan, The Productivity Institute i IBM Institute for Business Value eksperci krytycznie odnieśli się do ekonomicznych korzyści wykorzystania sztucznej inteligencji do automatyzacji zadań w miejscu pracy, ze szczególnym naciskiem na widzenie komputerowe [2]. Ustalili, że zastąpienie pracy ludzkiej sztuczną inteligencją jest rozsądne jedynie w przypadku około 1/4 zawodów, w których wizja jest kluczowym elementem pracy. Zwrócili uwagę na wysokie koszty wdrożenia sztucznej inteligencji, począwszy od instalacji aż po konserwację. Ich zdaniem oznacza to, że jeśli koszty wprowadzenia sztucznej inteligencji w miejscach pracy znacznie spadną, może to przyspieszyć tempo wdrażania SI w różnych sektorach, potencjalnie prowadząc do szybszych zmian na rynku pracy. Z kolei w sytuacji, gdy wzrosną wymagania obliczeniowe, trudniej będzie znaleźć dane i będą występowały niedobory wykwalifikowanych pracowników, wyższe koszty mogą spowolnić tę transformację, dając pracownikom i branżom więcej czasu na przystosowanie się. Jednakże na tym etapie to jedynie prognozowanie i jest za wcześnie, aby wskazać, w jakim stopniu te wstępne wyniki badań można uogólnić.

Zakres wykorzystania narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji, takich jak np. ChatGPT, jest zróżnicowany. Najnowsze badania HAYS POLAND *Raport płacowy 2024* [3] wskazują, że pracownicy wykorzystują ją głównie jako wsparcie przy pisaniu, przygotowaniu podsumowania lub parafrazie tekstu, definiowaniu pojęć oraz zagadnień. Jak widać jest ona obecnie

Fot. Michał Piat

wykorzystywana głównie do prostych i rutynowych czynności. Z kolei, jak czytamy w *Raporcie*, pracodawcy oczekują korzyści z wdrożenia sztucznej inteligencji w postaci większej produktywności i wydajności pracy oraz kreatywności i generowania pomysłów. Firmy, które ponoszą wysokie wydatki na wynagrodzenia pracowników, rozważają wdrażanie narzędzi sztucznej inteligencji w celu optymalizacji pracy.

O czym należy pamiętać, wdrażając sztuczną inteligencję w firmie?

Narzędzia sztucznej inteligencji umożliwiają automatyzację rutynowych czynności wykonywanych przez pracowników oraz organizację informacji. Przed ich wykorzystaniem w przedsiębiorstwie warto poszerzyć wiedzę na ich temat. Wykorzystanie SI w pracy zawodowej niesie bowiem ze sobą ryzyko związane m.in. ze stronniczością, złożonością, nieprzewidywalnością oraz autonomicznością zachowania – która z jednej strony może być korzyścią, a z drugiej stwarza zagrożenie utraty kontroli. Ponadto warto rozważyć kwestie dotyczące etyki, cyberbezpieczeństwa, ochrony danych

osobowych oraz regulacji w zakresie prawa i praw pracownika, co umożliwi minimalizację ryzyka i zwiększenie korzyści z wykorzystania SI.

Z uwagi na kwestie etyczne, przestrzeganie prawa oraz prywatność użytkowników niezbędne jest opracowanie odpowiednich regulacji na poziomie poszczególnych organizacji. Mimo że niemal co czwarty pracownik z niej korzysta, jak czytamy w *Raporcie płacowym 2024*, obecnie zaledwie 35% firm stworzyło jasne wytyczne w zakresie generowania treści i materiałów za pośrednictwem sztucznej inteligencji [3]. Ponadto warto także przeprowadzić działania informacyjne oraz szkolenia dla pracowników, zwłaszcza rozwijające umiejętność tworzenia promptów, co zapewni efektywną komunikację z modelami AI, takimi jak ChatGPT. Wyniki badań przedstawione we wspomnianym *Raporcie* pokazują, że 79% pracowników chciałoby wziąć udział w programach rozwojowych związanych z SI. Innym obszarem, który wymaga regulacji, jest wykorzystanie narzędzi sztucznej inteligencji do procesów rekrutacji i selekcji oraz zarządzania pracownikami, z uwagi na występujące ryzyka z tym związane.

Czy sztuczna inteligencja zabierze mi pracę?

To pytanie może obecnie zadawać sobie wielu pracowników. W większości analizowanych wyników badań naukowych prognozowane są zmiany na rynku pracy spowodowane wdrażaniem nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji. Przewidywania te bazują na analizie elastyczności popytu, zdolności technologii do zastępowania pracy ludzi oraz potencjale technologii do tworzenia nowych miejsc pracy, nowych zadań i zawodów.

W serwisie willrobotstakemyjob.com w marcu 2024 r. zostało wskazanych 57 zawodów, które mają 100% szans bycia zautomatyzowanymi, a 180 zawodów ma taką szansę w 80%. W szczególności dotyczy to pracy na stanowiskach administracyjnych oraz finansowych. Z kolei członkowie Rady Technologicznej Forbesa przewidują, że w ciągu najbliższych 10 lat mogą zostać w pełni lub częściowo zautomatyzowane następujące obszary zawodowe: zamówienia, stylizacja włosów, wprowadzanie i przetwarzanie danych, pisanie treści marketingowych, rozwój i testowanie oprogramowania, zadania administracyjne, niektóre inspekcje ręczne, cyberbezpieczeństwo, zarządzanie wydatkami

pracowników, odczytywanie cyfrowych obrazów medycznych, obsługa call center, transport drogowy towarów, tłumaczenia językowe, zarządzanie łańcuchem dostaw medycznych oraz pisanie tekstów technicznych [5]. Powyższe wskazuje, że wiele zawodów przejdzie transformację w najbliższej przyszłości. Najbardziej zagrożeni są pracownicy wykonujący powtarzalne czynności, które najszybciej ulegną automatyzacji.

Jak pracownicy mogą wykorzystać okres transformacji?

Vinod Khosla, który jako pierwszy zainwestował w twórcę ChatGPT, radzi, aby zdobywać „wszechstronną wiedzę i umiejętności z różnych dziedzin”, być bardziej przystosowanym do dynamicznie zmieniającego się świata oraz trudniejszym do zastąpienia. Obecnie wadą narzędzi sztucznej inteligencji jest omylność, dlatego też ryzykowne jest opieranie wszystkich swoich działań tylko na informacjach z nich pozyskanych. Dlatego przyszłość należy do pracowników, którzy będą posiadali umiejętność wykorzystywania sztucznej inteligencji w swojej pracy oraz wysoki poziom własnych kompetencji.

Należy podkreślić, że wraz z rozwojem SI mogą pojawić się zupełnie nowe branże oraz zawody. Do realizacji zadań będą potrzebni nowi pracownicy, w związku z tym warto rozwijać kompetencje cyfrowe. Istotne znaczenie ma prompt engineering (inżynieria promptu) – pomaga w udoskonalaniu poleceń, które pracownik może wprowadzić do usługi generatywnej sztucznej inteligencji w celu tworzenia tekstu lub obrazów. Dlatego też warto, aby pracownicy:

- zrozumieli, czym jest oraz jak działa sztuczna inteligencja;
- wybrali interesujący ich obszar oraz narzędzia SI, które usprawnią ich pracę;
- nadzorowali zgodności rozwiązań zaproponowanych przez sztuczną inteligencję m.in. z prawem, etyką, a także z celami, które chcą osiągnąć.

Podsumowując, uważam, że aktualnie sztuczna inteligencja nie zastąpi pracownika. Jednakże w wielu organizacjach ludzie, którzy wykorzystują narzędzia SI w swojej pracy, mogą zastąpić tych, którzy z niej nie korzystają. Niezbędna będzie umiejętność optymalizacji wykonywanych zadań przy wsparciu sztucznej inteligencji oraz uczenie, w jaki sposób może ona wspomagać pracownika w efektywnym rozwiązaniu zadania.

Zdjęcie ilustracyjne/DC Studio Freepix

Pracownikom potrzebne będą kompetencje, aby ocenić, czy modele sztucznej inteligencji są zbudowane solidnie, etycznie i zgodnie z prawem. Ponieważ SI może przekazywać nieprawdziwe informacje, należy być ostrożnym podczas wdrażania rozwiązań przez nią zaproponowanych i bazując na własnej wiedzy, samodzielnie dokonać ich oceny. W przyszłości pojawi się wiele wyspecjalizowanych narzędzi dostosowanych do specyficznych wymagań branżowych w konkretnych sektorach gospodarki (pionowa sztuczna inteligencja), co umożliwi organizacjom lepsze wykorzystanie możliwości SI do swoich potrzeb.

Należy również podkreślić, że to pracownicy są najważniejszymi zasobami w organizacji i to oni tworzą nowe produkty i rozwiązania. Warto pamiętać, aby nie oddawać władzy i decyzji sztucznej inteligencji oraz nie osłabiać zdolności pracowników do kreatywności i krytycznego myślenia, ale je wzmacniać. Obecnie narzędzia SI mogą pełnić rolę asystentów wspomagających wykonywanie zadań w pracy przy ograniczonym zaufaniu do nich oraz przestrzeganiu zasad etycznych. To rolą pracownika jest inicjowanie, tworzenie nowych rozwiązań i wyznaczanie ścieżki postępowania, a narzędzia

SI wspomagają organizację, szybką analizę, pozyskiwanie informacji oraz porządkują pracę. Można więc na przykład traktować ChatGPT jako asystenta, któremu należy wyjaśnić krok po kroku swoje oczekiwania.

Wnioski, które wynikają z analizy raportów i badań, wskazują na konieczność kształtowania polityki wykorzystania sztucznej inteligencji w miejscu pracy w sposób odpowiedzialny. Pracodawcy mogą poświęcić czas na refleksję i odpowiedzieć sobie na pytania: Jaką rolę odgrywają pracownicy w mojej organizacji? Jakie korzyści może przynieść wdrożenie narzędzi sztucznej inteligencji w firmie? Jakie praktyki zarządzania pracownikami należy wdrożyć w celu wykorzystania SI jako asystenta moich pracowników?

Źródła:

- [1] <https://www.goldmansachs.com/intelligence/pages/generative-ai-could-raise-global-gdp-by-7-percent.html>
- [2] <https://www.csail.mit.edu/news/rethinking-ais-impact-mit-csail-study-reveals-economic-limits-job-automation>
- [3] <https://www.hays.pl/raport-placowy>
- [4] <https://www.forbes.com/sites/forbestechcouncil/2023/02/23/16-jobs-that-will-be-handled-or-helped-by-automation-in-the-next-10-years/?sh=6f5dc8897623>

Aneta Karasek

Atutem kultury studenckiej jest jej autentyczność

Rozmowa z Izabelą Pastuszko – dyrektorką
Akademickiego Centrum Kultury i Mediów
UMCS Chatka Żaka

Jest Pani pomysłodawczynią i producentką spektaklu *Pierwiastki życia*, który miał niedawno swoją premierę w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka. Kiedy narodził się pomysł na spektakl? Jak udało się go zorganizować?

Pomysł ten towarzyszył mi od dłuższego czasu. Chciałam stworzyć wartościowy projekt o naszej Patronce. Zbliżający się jubileusz 80-lecia UMCS był momentem, w którym zaczęłam intensywnie myśleć o tym, jak Chatka Żaka może uczcić naszą Uczelnię. Spektakl o Marii Curie-Skłodowskiej wydał mi się idealnym wkładem naszej jednostki.

Wiosną ubiegłego roku rozpoczęliśmy etap realizacyjny. Poszukiwałam scenarzysty, reżysera, scenografa, autora muzyki. Tworzenie spektaklu wymagało powiększenia na ten czas stałego zespołu Chatki Żaka. Potrzebowaliśmy specjalistów z konkretnych dziedzin o odpowiednich kompetencjach. Wyzwaniem było dla mnie znalezienie reżysera i scenarzysty, ponieważ wiedziałam, że dotykamy bardzo ważnego tematu – życia Marii Curie-Skłodowskiej. Z jednej strony wszyscy ją znamy. Wiemy, że była wielką Polką, chemiką, która żyła we Francji. Ale z drugiej strony, czy tak naprawdę, mijając jej pomnik, zastanawiamy się, jaka była nasza Patronka?

Sztuka jest medium nierzadko sięgającym po tematy wymagające – takie, które powodują u nas refleksję. Chciałam, aby ten spektakl nie był prostą opowieścią, ale historią pokazującą wielowymiarowość i złożoność osobowości Madame Curie. Sceniczną narracją, która pozwoli poznać tę kobietę również z perspektywy trudu jej życia. Mówimy o niej najczęściej „noblistka”, „wielka Polka”, powinniśmy jednak pamiętać, że była również cudzoziemką, guwernantką bez posagu i została wdową w młodym wieku. Życie przyniosło jej wiele smutnych doświadczeń, a ona mimo wszystko, nigdy się nie poddała.

Opowiadając tę historię, sięgamy do naszego lokalnego kontekstu. Pojawia się pomnik, który „ożywa” i gra w spektaklu. Mówi do nas, opowiada swoją historię, a tym samym dzieje UMCS. Kolejni bohaterowie to rektor Grzegorz Leopold Seidler i Marian Konieczny – autor rzeźby na naszym placu.

Bardzo się cieszę, że reżyser Marcin Wąsowski przyjął moje zaproszenie do projektu. Uważam, że scenariusz, który napisał, „niesie” ten spektakl. Studentki i studenci, którzy w nim występują, swoją pasją i żywiołowością sprawili, że ta historia jest autentyczna i chce się ją oglądać.

Fot. Michał Pita

Kto jeszcze był zaangażowany w projekt?

Na początku przeprowadziliśmy casting, na którym wyłoniliśmy 15 aktorów. Są to studentki i studenci UMCS z różnych kierunków: Natalia Kopycka (logopedia z audiologią), Wiktoria Kocjan (animacja kultury), Natalia Sikora (logopedia z audiologią), Michał Puła (produkcja medialna), Filip Fabijański (stosunki międzynarodowe), Przemysław Krzyszczak (animacja kultury), Zofia Faluszcak (animacja kultury), Aleksandra Pazur (gospodarka przestrzenna), Paulina Jamrozik (produkcja medialna), Gabriela Słowańska (dziennikarstwo i komunikacja społeczna, public relations i zarządzanie informacją), Gabriela Jędryś (prawo), Wiktoria Brewczak (zarządzanie), Antola Sadło (psychologia), Klaudia Biedacha (logopedia z audiologią), Joanna Baran (technologie cyfrowe w animacji kultury).

Kluczowym aspektem naszych *Pierwiastków życia* jest muzyka. Już po raz kolejny jako Chatka Żaka mieliśmy okazję współpracować z mgr. szt. Michałem Iwankiem, wykładowcą Wydziału Artystycznego UMCS, który skomponował muzykę do spektaklu. Chciałabym dodać, że teksty piosenek, które śpiewa-

ją aktorzy, są cytatami z wypowiedzi Marii Curie-Skłodowskiej, jej słowami przeniesionymi w krótkie utwory muzyczne. Był to pomysł reżysera, który został zrealizowany właśnie przez mgr. szt. Michała Iwanka. On także pracował z trzema muzykami z Wydziału Artystycznego – studentami, którzy grają na żywo podczas spektaklu. Działała z nami również dr szt. Anna Michałowska-Kotyń. To ona przygotowała wokalnie studentów do zaśpiewania wszystkich, bardzo trudnych utworów.

Kolejnym ważnym aspektem jest scenografia. Sztuka rozpoczyna się od sceny rozgrywanej się w 1964 r. – wznoszenia pomnika z okazji 20-lecia Uniwersytetu. Później podążamy do różnych wydarzeń z życia Marii Curie-Skłodowskiej – następuje wiele „skoków w czasie”. Cieszę się, że moje zaproszenie do współpracy przyjął dr hab. szt. Robert Kuśmirowski, prof. UMCS, który wraz z zespołem studentów stworzył scenografię w projekcie. Prof. Kuśmirowski „odkurzył” piwnice m.in. Wydziału Chemii i Instytutu Fizyki, aby odnaleźć niezbędne rekwizyty. Podczas spektaklu korzystamy również z intermedii. Pojawiają się animacje, które stworzył Paweł Mroczek, nasz student na stałe

współpracujący z Chatką Żaka. *Pierwiastki życia* to również mnóstwo pracy produkcyjno-organizacyjnej, realizatorskiej, obsługi światła, doboru kostiumów, realizacji dźwięku. To wszystko doskonale koordynowała Joanna Podlowska z naszego chatkowego teamu.

Chciałabym także powiedzieć o ogromie pracy działu promocji i komunikacji Chatki Żaka, który przygotował wszystkie zaproszenia, komunikaty i materiały informacyjne. Jak zawsze świetnie. Ważną rolę w tym projekcie odegrały nasze uczelniane media – zarówno Akademickie Radio Centrum, jak i Telewizja Akademicka TV UMCS, które przygotowywały newsy. TV UMCS zrealizowała również reportaż ze spektaklu.

Chatka Żaka jest miejscem, w którym studenci różnych kierunków w swoim wolnym czasie (od nauki i pracy) odnaleźli przestrzeń, aby uprawiać sztukę. I zrobili to fenomenalnie, bo, gdy patrzę na nich na scenie, to czasem ciężko mi uwierzyć, że są to aktorzy-amatorzy. Dla mnie to artyści, którzy mogliby występować w profesjonalnych produkcjach. Są bardzo utalentowani, twórczy i ekspresyjni. Wnoszą na scenę niesamowitą świeżość.

Myślę, że atutem kultury studenckiej jest jej autentyczność, wiarygodność i radość. Teatr studencki, nawet wspierany przez profesjonalnego reżysera, scenografa, choreografa i autora muzyki, wciąż pozostaje pełnym ekspresji, twórczym, żywiołowym działaniem młodych ludzi.

Może Pani zdradzić, jaką Marię poznajemy podczas spektaklu?

Pierwiastki życia to opowieść o złożoności tej historycznej postaci. Dlatego mamy aż trzy Marie. Występuje Maria – pomnik, która jest też narratorem prowadzącym odbiorców przez całą opowieść. Mamy „drugą” Marię – młodą kobietę, przeżywającą zawód miłośny, pierwsze odrzucenie z powodu braku posagu. Jej samoocena wtedy ucierpiała i dlatego pojawia się dodatkowa postać trzeciej – czarnej Marii. To depresyjna część oblicza noblistki, która – jak wiemy z biografii Madame Curie – rzeczywiście przewijała się przez jej życie. W spektaklu pokazujemy kobietę, która była wielką naukowczynią, tytanem pracy. Chcieliśmy tym samym przybliżyć lata jej ciężkiego, żmudnego, codziennego wysiłku. I jednocześnie zwrócić uwagę, że była to osoba, która łączyła obowiązki matki i żony z pracą naukową. Tak jak to robią dzisiejsze naukowczynie

z UMCS. W spektaklu pojawia się też wątek jej romanisu, który miał miejsce kilka lat po śmierci męża. Jak wiemy, romans ten wywołał skandal w Paryżu. Poruszyliśmy zatem różne tematy, które pokazują, że Maria Curie-Skłodowska była prawdziwą osobą – taką jak my wszyscy. Ona również musiała pokonywać przeszkody, które stawiało jej życie i wykonać ogrom pracy, aby osiągnąć sukces. Życie jej nie oszczędzało, ale mimo to miała w sobie ogromną pasję do nauki i właśnie ta pasja ukonstytuowała jej tożsamość. Dlatego wciąż może być dla nas wzorem i swoistym odniesieniem. Myślę, że to bardzo ważne, aby nasi studenci wiedzieli, że nie są sami w swoich trudach i bólach. Los człowieka jest złożony i niepozabawiony ciężkich dni. Stąd też postać czarnej Marii jest tak istotna. Wszyscy miewamy dni pełne melancholii, w których wydaje nam się, że nie jesteśmy w stanie zrobić więcej. Dlatego myślę, że gdy oglądamy podobne sytuacje u osoby podziwianej (a taką jest Curie-Skłodowska), to jest nam po prostu rażniej. Dobrze jest uświadomić sobie, że człowiek potrafi wykrzesać siłę do tego, aby nawet w trudnych momentach iść do przodu.

Jak wyglądały próby?

Próby trwały niecałe pół roku, ponieważ castingi były przeprowadzane późną jesienią. Rozpoczęliśmy od warsztatów teatralnych z pracy na scenie. Następnie odbył się podział ról i czytanie scenariusza. Bardzo lubię ten moment, kiedy aktorzy dowiadują się, jakie postaci będą odgrywać i wszyscy wspólnie pierwszy raz czytają scenariusz. To szczególna chwila. Pamiętam, że część naszych aktorów była niepewna, czy dana rola jest dla nich. Jednak po pewnym czasie wszyscy świetnie odnaleźli się w postaciach, które przydzielił im reżyser. Później próby były coraz częstsze, ponieważ oddzielnie odbywaliśmy treningi wokalne i taneczne. Choreografią doskonale zajęła się Adrianna Sawczak – kuratorka linii RUCH w Chatce Żaka, przygotowując naszych studentów do opracowanych przez siebie układów. Szczególnie zintensyfikowane działania miały miejsce w ostatnim miesiącu przed premierą.

Jakie są plany dotyczące spektaklu? Kiedy będzie można go jeszcze zobaczyć?

Pierwiastki życia powstawały dla naszej społeczności akademickiej i szkół partnerskich, dla których zagrali-

śmy trzy spektakle – około 800 młodych ludzi śledziło już losy Marii Curie-Skłodowskiej. Ponieważ spektakl wzbudził bardzo duże zainteresowanie widzów, planujemy już kolejne wystawienia. Chcielibyśmy także wrócić z projektem w październiku, na kulminację obchodów jubileuszu 80-lecia UMCS.

Teraz chciałabym przejść do innego, równie ważnego tematu. Bardzo pręźnie działa Pani w obszarze aktywności kulturalnej studentów. To za Pani sprawą powstał m.in. projekt pn. „Ogólnopolskie Forum Kultury Studenckiej”. Proszę przybliżyć, co to za inicjatywa.

Wraz z Narodowym Centrum Kultury udało mi się przeprowadzić ogólnopolskie badanie dotyczące oczekiwań studentów względem kultury. Zależało mi na stworzeniu dla nich przestrzeni, w której będą czuli się na tyle komfortowo i bezpiecznie, że zaczną rozwijać swoje pasje kulturalne i artystyczne. Aby stworzyć adekwatną ofertę w Chatce Żaka, potrzebowałam informacji, które można uzyskać w badaniu socjologicznym.

Kultura niekiedy stanowi dla nas formę wsparcia w trudach życia. Daje możliwość zaobserwowania, że u wszystkich bywa różnie, a tym samym pomaga budować społeczność. Projekt pn. „Ogólnopolskie Forum Kultury Studenckiej” właśnie z tego się narodził – z potrzeby wspólnotowości i wzajemnego wsparcia.

Prowadząc wspomniane badania, szukaliśmy innych ośrodków, które działają na zasadach podobnych do Chatki Żaka. Znaleźliśmy 16 jednostek akademickich funkcjonujących przy uniwersytetach w całej Polsce. Dziś jest już ich o kilka mniej. Systemowe zmiany na początku wieku sprawiły, że polska kultura studencka formalnie nie istnieje. Nie stanowimy części resortu kultury, a w nauce też nie uznaje się nas za podmiot projektów dotacyjnych. Oczywiście jesteśmy częścią naszych uniwersytetów, ale mamy ogromne trudności w pozyskiwaniu środków na działalność merytoryczną jako jednostki zajmujące się kulturą, lecz bez formalnych ram. Chatka Żaka ma wielkie szczęście i od lat stałe wsparcie naszych władz, Rektora i Pani Kanclerz. Na innych uczelniach już niekoniecznie tak jest. Nie występuje taka otwartość na tworzenie uczelni kompletnej, w której studenci mogą rozwijać swoje artystyczne i kulturalne pasje oraz zdobywać niezbędną wiedzę i doświadczenie do tego, aby w przyszłości być atrakcyjnymi osobami na rynku pracy.

Obserwując sytuację w innych jednostkach kultury studenckiej w całym kraju, uznałam, że trzeba współpracować. Zbudowaliśmy porozumienie, czyli Forum Kultury Studenckiej. Wciąż w nim trwamy, choć nie ukrywam, że sytuacja jest coraz trudniejsza, ponieważ część jednostek się zamyka. My nie mamy nigdzie zapisanej podstawy finansowania. Jesteśmy po prostu częścią administracyjną uczelni. I ciężko jest nam pozyskać środki, np. z Ministerstwa Kultury. Prowadziliśmy już na ten temat rozmowy i mam nadzieję, że uda się wypracować ogólnopolski system wsparcia działalności tego wyjątkowego obszaru życia społecznego.

W Polsce rokrocznie studiuje około 1,3 mln studentów. Ta potężna grupa społeczna potrzebuje przestrzeni do rozwoju w obszarze kultury i sztuki. Aby ta przestrzeń funkcjonowała i wzrastała, muszą zaistnieć ramy formalne i finansowanie. Powinniśmy jednak pamiętać, że kultura studencka to kultura akademicka. Jest ściśle powiązana z uniwersytetem. Tak naprawdę nie ma nas bez uczelni, nie czujemy się wyłącznie częścią kultury. Naszym domem jest uniwersytet i chcielibyśmy, aby w przyszłości objęły nas rozwiązania ministerialne.

Chatka Żaka to kultowe miejsce na mapie Lublina. Tutaj swoją siedzibę mają media akademickie, odbywają się liczne wydarzenia kulturalne, a studenci mogą rozwijać swoje pasje. W czym tkwi fenomen tego miejsca?

Myślę, że jego fenomen tkwi w historii, w tych murach, które są nią nasiąknięte. Chatka Żaka za rok będzie obchodziła jubileusz 60-lecia. Jesteśmy jedną z najstarszych instytucji kultury nie tylko w Lublinie, ale również w Polsce. W Chatce znajdują się siedziby mediów uczelnianych. Akademickie Radio Centrum działa tutaj prawie od 30 lat. To miejsce przesiąknięte ludźmi kultury i mediów.

W naszej instytucji wytworzyło się bardzo wiele długotrwałych i pozytywnych relacji. Pojawiło się dużo międzyludzkiego dobra, które wyzwala właśnie sztuka i kultura. Sadzę, że fenomenem tego miejsca są po prostu ludzie, którzy tworzą Chatkę. Mamy na UMCS szczęście do niesamowitych studentek i studentów z pasją, otwartością, potrzebą doświadczenia i nieskrępowanej działalności twórczej.

Rozmawiała Magdalena Wołoszyn-Mróz

Tłumacz przyjmuje niekiedy rolę detektywa

Rozmowa z prof. dr hab. Moniką Adamczyk-Garbowską z Katedry Lingwistyki Stosowanej UMCS

Przełożyła Pani powieść Isaaca Bashevisa Singera pt. *Sztukmistrz z Lublina* z jidysz na język polski. Do tej pory w naszym kraju znany był przekład z języka angielskiego, który pochodzi sprzed 40 lat. Dlaczego wybrała Pani do tłumaczenia właśnie tę powieść w oryginale? Jak wyglądały prace nad przekładem?

Twórczością Isaaca Bashevisa Singera zajmuję się od dawna. Odkryłam go dla siebie w 1977 r. jeszcze jako studentka anglistyki. Nie był wtedy w ogóle znany w Polsce. Fascynacja jego twórczością skłoniła mnie nawet do zmiany tematu pracy magisterskiej, która była już na zaawansowanym etapie. Ostatecznie napisałam ją o protagoniście w powieściach Singera. Jednocześnie zaczęłam tłumaczyć jego opowiadania z języka angielskiego, bo nie znałam jeszcze jidysz. Muszę przyznać, że mnie to denerwowało. Wiedziałam, że powinno się tłumaczyć z oryginału. Oryginały w jidysz są o wiele ciekawsze i bogatsze niż uproszczone wersje angielskie. W roku akademickim 1988/1989 dzięki stypendium wyjechałam do Nowego Jorku, gdzie intensywnie uczyłam się jidysz i pisałam książkę na temat polskich aspektów twórczości Singera. Stopniowo zaczęłam tłumaczyć z oryginału. Jego pierwsza powieść, którą przetłumaczyłam, to *Szatan w Goraju*. Muszę przyznać, że nigdy nie nosiłam się z myślą o tłumaczeniu

Sztukmistrza z Lublina, ponieważ cenię przede wszystkim opowiadania Singera. Niedługo pod moją redakcją w serii Biblioteki Narodowej ukaże się tom zawierający 36 jego opowieści.

Przekład *Sztukmistrza...* to wynik lokalnego „zapotrzebowania”. Od lat współpracuję z Ośrodkiem „Brama Grodzka – Teatr NN”, który przywraca pamięć o żydowskiej społeczności Lublina. Tłumaczenie tej książki początkowo znajdowało się w sferze marzeń, które przerodziły się w rzeczywistość dzięki działaniom Lokalnej Organizacji Turystycznej (Metropolia Lublin). Jej przedstawiciele pozyskali fundusze na wydanie przekładu. Musieli zdobyć prawa autorskie i pieniądze na druk. Prace nad przekładem były bardzo intensywne. Trzeba było wykonać go szybko, bo w ciągu czterech miesięcy.

Ten przekład to do pewnego stopnia ukoronowanie mojego zainteresowania Singerem, które wynikało pośrednio z tego, że pisał o Lublinie i Lubelszczyźnie. Gdy w latach 70. zetknęłam się z jego twórczością, mało mówiło się o żydowskiej przeszłości Lublina. Był to poniekąd temat tabu. Od tego czasu wiele się zmieniło i wielkie podziękowania należą się inicjatorom tego wydania. Często np. przy okazji Carnawału Sztukmistrzów turyści pytają o tę książkę. Uznano, że najlepiej,

Fot. Bartosz Proń

żeby została przełożona z oryginału, bo wersja angielska jest uproszczona – znika w niej np. rzeka Bystrzyca. W książce opisywana jest scena, w której główny bohater, Jasza Mazur, patrzy na rozciągające się w odległości pola i na Bystrzycę. Tej sceny nie ma w angielskim przekładzie, bo amerykańscy wydawcy pewnie uznali, że nie jest to istotne. Natomiast dla polskiego czytelnika, zwłaszcza lubelskiego, to niezwykle ważne.

Język jidysz jest o wiele bliższy językowi polskiemu niż angielskiemu. Uważam, że tłumaczenie z jidysz na polski poprzez angielski wygląda tak jakby Gogoła czy Dostojewskiego tłumaczyć na polski okrężną drogą.

Warto wspomnieć, że książka ukazała się z ilustracjami. Ich autorką jest koreańsko-amerykańska artystka Honee Jang. To ewenement, ponieważ nie ma innych wydań powieści Singera (przynajmniej w języku angielskim) z ilustracjami. Są oczywiście opowiadania dla dzieci, ale nie słyszałam o wydaniu *Sztukmistrza...* z ilustracjami w jakimkolwiek języku.

Podczas pracy nad przekładem zadbałyśmy o wszystkie szczegóły. Na końcu znajduje się judaistyczny słownik, który ma pomóc czytelnikowi w lekturze. Przygo-

towałam też postłowie. Piszę w nim o książce i różnicach między wersją angielską a oryginałem.

Jakie problemy pojawiły się podczas tłumaczenia?

Przy tłumaczeniu każdego tekstu zawsze pojawiają się pułapki i wyzwania. Czasem wiele stron można przełożyć w miarę sprawnie, ale nagle znajdzie się element, przy którym trzeba się dłużej zatrzymać i spowalnia to pracę. Największy problem sprawiły mi odniesienia do tekstów hebrajskich oraz niektóre specyficzne powiedzonka i nazwy własne, np. w pierwszym rozdziale główny bohater mówi pieszczotliwie do żony w różny, niekiedy dziwny sposób. Zostało to oddane jako: *Mamałyga, Pampucha, Kocurka, Okruszek, Chmurka Gradowa*. To oczywiście przybliżone wersje, bo niektóre z tych nazw nie funkcjonują w ogólnym obiegu.

Innym problemem, który dotyczy nie tylko tej powieści, ale w ogóle przekładów z jidysz, jest to, w jakim stopniu stosować udomowienie – jak adaptować tekst do konkretnej kultury, żeby ułatwić czytelnikowi odbiór. Jeżeli pojawia się zdanie, w którym jest nagromadzenie takich słów, jak *besmedresz, mykwa, aguna*,

to z jednej strony może być to utrudnienie dla polskiego czytelnika, a z drugiej – wprowadzenie terminów odnoszących się do realiów żydowskich ma do pewnego stopnia walor edukacyjny – zaznajamia odbiorców z elementami kultury żydowskiej.

Dlaczego ta powieść nie została wcześniej przełożona z oryginału na język polski?

Mało utworów Singera zostało przełożonych bezpośrednio z jidysz. Do pewnego stopnia wynikało to z faktu, że za życia pisarza jego wydawcy przekonali go, iż wersje angielskie powinny być traktowane jako oryginały, bo są lepsze, łatwiejsze w odbiorze i ułatwią przekłady na inne języki.

Późniejsze przekłady, np. na język szwedzki, na pewno wpłynęły na otrzymanie przez Singera Nagrody Nobla. Singer pracował dla nowojorskiego dziennika „Forverts” i tam miał obowiązek kilka razy w tygodniu dostarczać teksty. Niemal wszystkie jego powieści ukazywały się w odcinkach w tej gazecie. Dlatego trudno było uzyskać prawa autorskie na przekład z jidysz. Poza tym spadkobiercy Singera, idąc śladem wydawców, upierali się przez dłuższy czas, że przekłady mają być dokonywane z języka angielskiego.

Dlaczego ta książka jest ważna dla Lublina i naszego regionu?

W publikacji Lublin jest przedstawiony jako stara żydowska metropolia. Akcja rozpoczyna się w tym mieście, później rozgrywa się krótko w Piaskach Luterskich, a następnie znacznie dłużej w Warszawie. Dopiero epilog przenosi nas znowu do Lublina.

Główny bohater pochodzi z Lublina, chce zrobić świątową karierę, ale mu się to nie udaje. Dlatego wraca do miasta, w którym nie jest już Jaszą sztukmistrzem, lecz Jaszą pokutnikiem, z czasem zyskując renomę cadyka. Z heretyka i erotomana zmienia się w ascetę, niemal świętego człowieka. Miejszem, w którym może wrócić do tradycji, jest właśnie Lublin.

Na początku powieści czytamy: „(...) w Lublinie wszystko było po staremu. Stały tu synagogi sprzed czasów Chmielnickiego, na cmentarzach leżeli rabini, autorzy komentarzy, sędziowie religijni, cadycy i męczennicy, każdy pod swoją macewą lub ohelem. Trwały tu jeszcze dawne zwyczaje”. Przedstawiono zatem wyidealizowany obraz miasta przed Zagładą. Musimy

pamiętać, że Lublin był jedną z najstarszych osad żydowskich (obok Krakowa i Kalisza).

Czy podczas prac nad przekładem z kimś się Pani konsultowała?

Bardzo pomagał mi Piotr Nazaruk – entuzjasta jidysz z Ośrodka „Brama Grodzka Teatr NN”. On podobnie jak ja sam nauczył się jidysz. Sprawdzał po mnie przekład, pomagał weryfikować niektóre cytaty. Czasami kontaktowałam się ze znajomymi jidyszystami z zagranicy. Mam też wiele słowników. Obecnie bardzo pomaga internet. Oprócz Piotra Nazaruka wspierała mnie także redaktor Teresa Markowska. Książka jest wynikiem dobrej współpracy różnych środowisk Lublina.

Dlaczego została Pani tłumaczką? Zawsze chciała Pani wykonywać ten zawód?

Zawsze lubiłam uczyć się języków obcych. W szkole chodziłam na zajęcia z języka niemieckiego, rosyjskiego, francuskiego i angielskiego. Potem wybrałam studia anglistyczne z zamiarem wykonywania w przyszłości zawodu tłumacza. W dużym stopniu zainspirowała mnie do tego działalność Macieja Słomczyńskiego, który w latach 70. XX w. był najbardziej znanym tłumaczem. Przełożył m.in. *Ulysesa* Jamesa Joyce’a, *Alicję w Krainie Czarów*. Jednocześnie pisał kryminały pod pseudonimem Joe Alex. Większość czytelników myślała, że pisze je jakiś angielski autor. A on prowadził podwójne życie, tzn. pisał poczytne i dochodowe powieści z dreszczykiem, a jednocześnie tłumaczył niezwykle trudne teksty wymagające wiele czasu i trudu. Jeden z jego artykułów uzmysłowił mi, jak fascynującą pracą może być zawód tłumacza. Można powiedzieć, że do pewnego stopnia jest to praca detektywa. Czasami mówię, że jestem Sherlockiem Holmesem w krainie jidysz.

Myślałam, że będę tłumaczką literatury amerykańskiej, bo to ona mnie najbardziej fascynowała. Kiedy wybierałam kierunek studiów, nie przypuszczałam, że kiedykolwiek będę tłumaczyła z jidysz. Sądzę, że gdyby nie odkrycie autora *Sztukmistrza...*, to prawdopodobnie zajęłabym się literaturą amerykańskiego Południa i tą dotyczącą np. Nowego Jorku. Zresztą czasami łączę te zainteresowania. Ostatnio przełożyłam obszerny tom opowiadań Grace Paley, amerykańskiej pisarki żydowskiego pochodzenia, której bohaterowie, często emigranci, mówią różnymi językami, w tym jidysz.

Rozmawiała Magdalena Wołoszyn-Mróż

Prof. Mark J. Rozell gościem UMCS

W dni. 12–14 marca na naszym Uniwersytecie przebywał prof. Mark J. Rozell – wybitny politolog, założyciel i dziekan Schar School of Policy and Government, funkcjonującej w ramach George Mason University (USA).

W trakcie pobytu Profesor spotkał się z rektorem UMCS prof. dr. hab. Radosławem Dobrowolskim oraz wziął udział w trzech otwartych spotkaniach na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa. Wygłosił wykład popularnonaukowy pt. *The US Presidential Elections: Lessons for Democracies*, którym zainaugurował obecną edycję miejskiego programu „Visiting Professors in Lublin”. Uczestniczył także w seminarium pt. „US Presidential Elections 2024 and US Foreign Policy”, zapoznając słuchaczy z aktualnym stanem amerykańskiej polityki zagranicznej w kontekście zbliżających się wyborów prezydenckich. Oba wydarzenia poprowadził prof. dr. hab. Marek Pietraś, dyrektor Instytutu Stosunków Międzynarodowych.

14 marca Gość wziął udział w kolejnej odsłonie cyklu debat organizowanych przez Amerykańskie Centrum

Fot. Ithor Kolisnichenko

Edukacji i Biznesu UMCS American Corner pn. „The 2024 U.S. Presidential Election Joe Biden vs. Donald Trump”. W debacie zmierzli się: dr Grzegorz Gil z Katedry Międzynarodowych Stosunków Politycznych i student Michał Hunicz, którzy stanęli po stronie Joe Bidena, oraz prof. Stephen Farnsworth z University of Mary Washington (USA) i studentka Wiktoria Sobstyl, którzy przytoczyli argumenty na korzyść Donalda Trumpa.

Błyskotliwą wymianę argumentów i ciętych ripost podsumowali prof. Mark Rozell, prof. Stephen Farnsworth oraz prof. Marek Pietraś. Spotkanie moderował dr Andrzej Demczuk, dyrektor American Corner.

Prof. Rozell gościł w Lublinie na zaproszenie Instytutu Stosunków Międzynarodowych i władz miasta.

Ithor Kolisnichenko

Wizyta prof. Nigela Osborne'a

21 marca w Instytucie Pedagogiki gościł prof. Nigel Osborne, który wygłosił wykład pt. *Trauma Informed Arts Education*. Choć Profesor jest znany na świecie jako kompozytor, to od 30 lat bardzo dużą część swojego życia poświęca pracy z dziećmi na obszarach konfliktów zbrojnych. Poprzez aktywności związane ze sztuką, głównie z muzyką, daje wsparcie, nadzieję i buduje relacje. Aktywnie włączył się w pomaganiu dzieciom w czasie wojny w byłej Jugosławii, pracując w Mostarze i Sarajewie, a w późniejszych latach także w Ugandzie, Syrii, Libanie, Palestynie, Armenii i Ukrainie.

Prof. Osborne podzielił się swoją wiedzą i doświadczeniem ze studentami i wykładowcami Instytutu podczas

Fot. Michał Piat

prelekcji – w języku polskim (!) – ukazującej, jak można wykorzystać elementy sztuki w pracy z osobami, które przeżyły traumę. Następnie odbyło się spotkanie o podobnej tematyce ze studentami programu Erasmus+.

Krzysztof Stachyra

Laboratorium? Pod dachem!

Są chwile, które elektryzują i pozostają w pamięci na wieki. Wiem, że brzmi to górnolotnie, ale 21 marca 2024 r. zapisze się w historii lubelskiej archeologii złotymi zgłoskami. Tego dnia symbolicznie zakończono pierwszy etap budowy Laboratorium Historiae Gothorum – Centrum Dziedzictwa Archeologicznego i Kulturowego w Wiosce Gotów w Masłomęczu (LHG). Betonową bryłę gmachu, stojącą „po pachy” w hrubieszowskim czarnoziemiu (jak to obrazowo określił jeden z obserwatorów), zwieńczyła tradycyjna wiecha, która przypięta do ramienia gigantycznego dźwigu zatoczyła koło nad placem budowy. Do fasady budynku, którego zasadnicza kubatura skrywa się pod ziemią, przyczepiono znaki murarskiego rzemiosła uzupełnione o gocką tarczę. Oficjalnie zaprezentowano też logotyp projektu z wpisanymi symbolami starożytnej świetności Kotliny Hrubieszowskiej. Zaczął się drugi, trudny etap – wykańczanie wnętrza. Potem wkroczą specjaliści od aranżacji pomieszczeń i będzie można liczyć zwiedzających...

Trochę się zapędziłem w tych oczekiwaniach, ale każdy, kto wszedł do betonowej skorupy Laboratorium, zachłusnął się ogromem przestrzeni i uniwersalnością, jaką jej przypisano. Pomogły w tym wyliczenia tysięcy ton betonu i stali, które ją stworzyły. Skryte pod ziemią muzeum będzie spełniało najwyższe wymagania dotyczące bezpieczeństwa dla zabytków, a ich oprawa będzie konkurowała z najsmielzszyimi projektami światowego muzealnictwa. Sala konferencyjna zapewni komfort 120 uczestnikom; jej zaplecze ich wyżywi, a w miarę potrzeb zmieni się ona w salę koncertową o najwyższych parametrach akustycznych. Projekty rozwiązań technologicznych obsługi Laboratorium ścigają się z najnowszymi trendami. Otwarta formuła projektu zapewni niemierzalną różnorodność realizacji pomysłów działania Centrum z szacunkiem dla wszystkich przejawów kultury. Tutaj nauka ma się autentycznie zetknąć z ocze-

kiwaniami społecznymi. Tutaj społeczeństwo ma doświadczać złożonych procesów naukowego dociekania i podziwiać najwartościowsze jego osiągnięcia. To ma być nie tylko miejsce dla archeologii i historii Gotów – to archeologia i Goci mają być pretekstem do opowiadania szeroko rozumianej prehistorii (historii) we wszystkich jej aspektach. Nauka ma sąsiadować ze sztuką we wszystkich jej przejawach oraz emanować ideą *humanes* wchodzącą w najbardziej intymne zakreśy filozoficznych opowieści o człowieku: jego duchowości, wrażliwości, kreatywności i przedsiębiorczości. Nie dziwi więc fakt, że na dwa lata przed otwarciem Laboratorium różne instytucje planują w Masłomęczu konferencje, spotkania, seminaria i warsztaty. Nie ma wśród nich co prawda jeszcze tych z Lublina, ale zasada „pod latarnią najciemniej” tutaj właśnie znajduje swoje potwierdzenie.

Laboratorium ma być również elementem maszyny napędzającej gospodarkę. Władze samorządowe województwa lubelskiego w strategiach rozwoju wschodnich obszarów na tym terenie lokują potrzeby i plany rozbudowy infrastruktury. Masłomęcz ma już dzisiaj zaplecze hotelowe i restauracyjne, na wielu poziomach, po części przewyższających lubelskie standardy. Oczywiście niewystarczające. Kocioł oczekiwań zaczyna wrzeć. Mieszkańcy regionu są świadomi wyzwań, jakie przed nimi stoją: więcej gospodarstw agroturystycznych, wypożyczalni rowerów, małej gastronomii i umiejętności eksponowania innych atrakcji w okolicy Masłomęcza. To przecież ziemia ciągle nieodkryta (!), a przy tym nieskażona, dziewicza i gościnna.

Gratulacje ujęte w pięknie sformułowane listy płynęły z całego świata – od Kalifornii po Jordanię; od Francji po Norwegię. Adresy wystosowane na ręce organizatorów przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego Bartłomieja Sienkiewicza oraz ministra rozwoju i technologii Krzysztofa Hetmana zapewniały o poparciu dla projektu. Dziesiątki mejli wyrażały radość i satysfakcję z zakoń-

Fot. Anna Hychala

czenia pierwszego etapu. Niektórzy przyznawali się do niewiary w jego powodzenie; nieliczni malkontenci postpowali pomysł i wykonawców – w swojej bezsilności.

Uroczystość przekazania budynku poprzedziła mini-konferencja, która jak mało co wpisana się w intencje całego projektu – była poważna ze względu na swoją naukowość, a jednocześnie przystępna dla gęsto zgromadzonego grona słuchaczy prezentujących tzw. przekrój społeczny: politycy i samorządowcy, duchowni i nauczyciele, rolnicy i przedsiębiorcy oraz młodzież. Dostałem zaszczytu zrelacjonowania opinii płynących ze świata, nie tylko dotyczących bezpośrednio tego swoistego „chrztu” genialnego w wielu ocenach projektu, ale też znaczenia odkryć i badań lubelskich archeologów dla zmian często skostniałych schematów widzenia dziejów starożytnych. Prof. Barbara Niezabitowska-Wiśniewska pokazała dwa aspekty obecności archeologów spod znaku UMCS w regionie: nieustającą sensacyjność dokonywanych odkryć i atrakcyjność historii innych ludów, które zamieszkiwały Kotlinę Hrubieszowską przed Gotami, oraz społeczne uzależnienie naszej obecności z całym skomplikowanym spektrum powiązań emocjonalnych towarzyszących wykopaliskom. Udowodniła, że tamtejsi ludzie po prostu żyją archeologią. Dyrektor Muzeum im. ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie Bartłomiej Bardecki odkrył przed słuchaczami, „jaki będzie Laboratorium”, zgrabnie dawując pomysły i realizacje, mądrze kreśląc zamiary i zamierzenia na przyszłość.

Fot. Anna Hychala

↑ Od lewej prof. Oleh Petrauskas, prof. Andrzej Kokowski, wójt Tomasz Zając, wicestarosta Wojciech Sołtysiak

← Uroczyste wbicie gwoźdźcia, kończące pierwszy etap inwestycji

Z satysfakcją obserwowałem dumę na twarzach zgromadzonych, no bo przecież to będzie nie tylko u nich, nie tylko o nich, ale dla wszystkich.

Honorowa Rada Naukowa, której mam zaszczyt przewodniczyć, w składzie: prof. dr hab. Magdalena Mączyńska z Krakowa, prof. dr hab. Claus von Carnap-Bornheim ze Szlezewiku, prof. dr hab. Matthias Wemhoff – dyrektor Museum für Vor- und Frühgeschichte w Berlinie, prof. dr Anders Kaliff z Uniwersytetu w Uppsali oraz prof. dr Oleh Petrauskas z Instytutu Archeologii Ukraińskiej Akademii Nauk w Kijowie – dotarł z ogarniętego wojną kraju – ogłosili swoje wspólne stanowisko. Dołożymy wszelkich starań, by LHG było miejscem prezentacji największych osiągnięć europejskiej archeologii. Dla spełnienia naszych planów i oczekiwań niezbędne są dwa warunki: koniec wojny w Ukrainie i gwarancja najwyższej klasy zabezpieczeń w LHG. Przekazaliśmy też odczucia środowisk naukowych, które głoszą opinie, iż wszyscy Europejczycy winni być wdzięczni: Radzie Gminy Hrubieszów – za mądrość i empatię w podejmowaniu decyzji nie tylko o budowie Laboratorium, ale również dotyczących archeologii w regionie; wójtowi Tomaszowi Zającowi – Amicis Universitatis Mariae Curie Skłodowska – za przystawienie całokształt; Bartłomiejowi Bardeckiemu – bez jego uporu, mądrości, odwagi i wytrwałości niczego by nie było...

Jak hrubieszowskie/lubelskie/nasze przedsięwzięcie działa na wyobraźnię, niech świadczy fakt, że prof. Magdalena Mączyńska zdecydowała się notarialnie zapisać swoją bibliotekę LHG. Nie pozostało mi nic innego, jak zrobić to samo, dodając kolekcję miedziorytów, stalorytów i litografii o tematyce starożytnej, gromadzącą eksponaty od XVI w.

W nasze ślady pójść inni, jestem o tym przekonany.

Andrzej Kokowski

Archiwum prywatne

Warsztaty „EMBO Laboratory Leadership Course for Postdocs”

W dni. 19–21 marca w Centrum ECOTECH-COMPLEX odbyły się prestiżowe i znane na całym świecie warsztaty „EMBO Laboratory Leadership Course for Postdocs”, współorganizowane przez Instytut Nauk Biologicznych UMCS i EMBO Solutions. INB to jedna z dwóch jednostek w Polsce, które zdobyły grant Europejskiej Organizacji Biologii Molekularnej (EMBO) i zostały wyróżnione możliwością organizacji tego typu wydarzenia w ramach inicjatywy „Increasing Participation Initiative”.

Nadrzędnym celem warsztatów jest propagowanie misji EMBO, tj. wspierania doskonałości w nauce, w tym przypadku zarządzania nauką, w oparciu o optymalizację wykorzystania potencjału grupy badawczej i dbałość o dobrostan każdego z jej członków.

Beneficjentami kursu byli naukowcy po doktoracie z ośrodków uniwersyteckich i placówek badawczych z całej Polski, w tym z naszej Alma Mater, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Uniwersytetu Warszawskiego, Politechniki Bydgoskiej oraz Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie.

Podczas warsztatów, prowadzonych w języku angielskim przez trenerki z Leadership Sculptor współpracujące z EMBO Solutions, uczestnicy poznali najważniejsze koncepcje przywództwa akademickiego. Poruszana była również tematyka współpracy w zespole oraz kwestie dotyczące identyfikowania i usuwania barier utrudnia-

jących efektywne działanie grupy. Narzędzia i techniki stosowane w trakcie warsztatów zostały dostosowane do warunków laboratoryjnych w zakresie zarządzania zespołami, dobrej komunikacji, zdrowego rozwiązywania konfliktów oraz zarządzania obciążeniem pracą i obowiązkami. Integralną częścią były ćwiczenia praktyczne w formie odgrywania ról i grup dyskusyjnych.

Kurs był poprzedzony wykładem prof. dr. hab. Marcina Nowotnego, wybitnego naukowca z Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie, członka EMBO, który przedstawił swoją perspektywę dotyczącą budowania dobrze funkcjonującego zespołu badawczego i kierowania nim oraz podzielił się własnymi doświadczeniami z wieloletniej pracy w Polsce i za granicą.

Warsztaty i wydarzenia towarzyszące zostały objęte honorowym patronatem Rektora UMCS oraz Prezydenta Miasta Lublin. Za ich organizację odpowiadała dr Barbara Michalec-Wawiórka (Katedra Biologii Molekularnej) z zespołem w składzie: dr Eliza Molestak (Katedra Biologii Molekularnej), dr Sylwia Stączek (Katedra Immunobiologii), dr Adrian Zajac (Katedra Anatomii Funkcjonalnej i Cytobiologii), dr Mateusz Pięt (Katedra Wirusologii i Immunologii), przy wsparciu prorektora ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr. hab. Wiesława Gruszeckiego, dyrektorki Instytutu Nauk Biologicznych prof. dr. hab. Anny Jarosz-Wilkołazkiej oraz kierownika Katedry Biologii Molekularnej prof. dr. hab. Marka Tchórzewskiego.

Barbara Michalec-Wawiórka

Cykl spotkań z Georgiem Zieglerem

W dni. 6–7 marca w Instytucie Stosunków Międzynarodowych gościł wybitny praktyk z zakresu negocjacji rozszerzeniowych Unii Europejskiej, przyjaciel Polski, były niemiecki dyplomata Georg Ziegler, który 9 grudnia 2023 r. został uhonorowany medalem 75-lecia Misji Jana Karskiego.

W trakcie pobytu wygłosił dwa wykłady. Jeden w języku polskim na temat polityki rozszerzeniowej UE, ze szczególnym uwzględnieniem Ukrainy, dla studentów stosunków międzynarodowych i bezpieczeństwa narodowego, zaś drugi w języku angielskim dla studentów International Relations. Wykłady cieszyły się dużą popularnością i zgromadziły ponad 120 osób. Jednego z nich wysłuchał ks. prof. dr hab. Andrzej Szostak, rektor KUL w latach 1998–2004.

Fot. Ihor Kolesnichenko

Dodatkowo prezes zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej Cornelius Ochmann przedstawił zarys oraz perspektywę współpracy polsko-niemieckiej w kontekście polityki rozszerzenia UE.

Osobą koordynującą wydarzenie była dr hab. Katarzyna Stachurska-Szczesiak, prof. Uczelni z Centrum Dokumentacji Europejskiej UMCS, członek Team Europe, zaś gospodarzem – prof. dr hab. Marek Pietraś, dyrektor Instytutu Stosunków Międzynarodowych UMCS.

Katarzyna Stachurska-Szczesiak

Debata kandydatów na prezydenta Miasta Lublin

25 marca w murach Wydziału Politologii i Dziennikarstwa odbyła się debata kandydatów na prezydenta Miasta Lublin, zorganizowana przez Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach, Instytut Nauk o Polityce i Administracji oraz redakcję „Dziennika Wschodniego”.

Debatę otworzył dr hab. Wojciech Ziętara, prof. UMCS – dziekan WPiD, zaś moderowali ją: dr hab. Katarzyna Radzik-Maruszak, prof. UMCS – dyrektor INoPiA, dr Wojciech Maguś – zastępca dyrektora INoKSiM oraz red. Krzysztof Kot z „Dziennika Wschodniego”.

W debacie wzięli udział wszyscy kandydaci startujący w wyborach: Robert Derewenda, Marcin Nowak, Ryszard Zajączkowski i Krzysztof Żuk. Była ona podzielona na trzy części. Najpierw kandydaci odpowiadali na osiem pytań zadawanych przez moderatorów, dotyczących wizji rozwoju miasta oraz jego bieżącego

funkcjonowania. Padły m.in. pytania o komunikację miejską oraz o pomysły na zagospodarowanie terenów po dworcu autobusowym. Nie zabrakło także zagadnień dotyczących akademickości Lublina. Następnie trzy pytania mogła zadać publiczność. Niestety ograniczenia czasowe limitowały tę część debaty. Na koniec kandydaci mieli możliwość podsumowania spotkania. Otrzymali 150 sekund na przedstawienie swoich postulatów, odniesienie się do słów konkurentów oraz zaapelowanie o głosownie.

Wydział Politologii i Dziennikarstwa

Fot. Ihor Kolesnichenko

Symposium Prawa Konstytucyjnego „Dla Polski”

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Politechnika Lubelska, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Przyrodniczy oraz Katolicki Uniwersytet Lubelski, działające w Związku Uczelni Lubelskich, w dn. 25–27 marca w hotelu Hampton by Hilton Lublin zorganizowały Symposium Prawa Konstytucyjnego „Dla Polski”.

W wydarzeniu wzięło udział ponad 40 wybitnych naukowców, specjalistów z zakresu prawa konstytucyjnego z całego kraju, którzy dyskutowali o obecnej sytuacji i zagadnieniach dotyczących wymiaru sprawiedliwości, Trybunału Konstytucyjnego, prokuratury oraz prawa wyborczego.

25 marca odbyło się uroczyste otwarcie Symposium. Zebranych gości w imieniu ZUL powitał rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski:

» Wśród Państwa są znawcy problematyki konstytucyjnej, którym tematyka Symposium dotycząca funkcjonowania najważniejszych instytucji ustrojowych jest szczególnie bliska. Bliska jest ona także środowisku uniwersyteckiemu, a Lublin to przecież nie tylko miasto wielu uniwersytetów, ale również metropolia, w której spotykały się różne

kultury, koncepcje i idee. Stąd też dialog i wymiana poglądów są wręcz wpisane w funkcjonowanie lubelskiej społeczności.

Z kolei prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Beza, prof. UMCS powiedział:

» Dziękuję za tak szeroki odzew ze strony wybitnych przedstawicieli prawa polskiego, którzy zdecydowali się przybyć do Lublina – stolicy staropolskiej Temidy, aby w duchu wzajemnego zrozumienia dla różnych poglądów uczestniczyć w debacie o najważniejszych sprawach ustrojowych obecnie nurtujących i niepokojących opinię publiczną. [...] Mam nadzieję, że zwieńczeniem spotkania będą rekomendacje, które jako wynik przeprowadzonej dyskusji mogą stać się wskazówką lub nawet impulsem dla organów władzy publicznej do podjęcia stosownych działań lub wprowadzenia zmian prawnych.

Nasz Uniwersytet w obradach reprezentował kierownik Katedry Prawa Konstytucyjnego dr hab. Sławomir Patyra, prof. UMCS, obecni byli także naukowcy z Instytutu Nauk Prawnych.

Katarzyna Skatecka

Fot. Michał Piat

Fot. Michał Piat

Tydzień Pracy Socjalnej 2024

Tydzień Pracy Socjalnej to ogólnokrajowa inicjatywa, której pomysłodawcą i organizatorem jest Polskie Stowarzyszenie Szkół Pracy Socjalnej pod przewodnictwem prof. dr hab. Anny Kanios, kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej UMCS. W tym roku odbyła się X edycja TPS pod hasłem: „Polska praca socjalna – w trosce o wspólną przyszłość”.

Pracownicy Katedry Pedagogiki Społecznej wraz ze studentami z Koła Naukowego Studentów Pracy Socjalnej zorganizowali wiele wydarzeń wpisujących się w tę inicjatywę. 18 marca Małgorzata Czarnomska z Biura Rozwoju Kompetencji UMCS przeprowadziła warsztaty, niejako zapowiadające główne aktywności, o samoświadomości w pracy pracownika socjalnego. Drugie spotkanie dotyczyło pracy z osobami z zaburzeniami rozwoju intelektualnego. Tematykę tę przybliżyły przedstawicielki Stowarzyszenia Kanonikos w Lublinie. Ostatnie szkolenie tego dnia poprowadziła dr Marzena Okrasa, trenując z wykorzystaniem ruchu kwestie związane ze wsparciem emocjonalnym dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej.

19 marca odbyła się inauguracja Tygodnia Pracy Socjalnej. Oficjalnego otwarcia dokonała dr hab. Stanisława Byra, prof. UMCS – dyrektor Instytutu Pedagogiki, która przywitała licznie zgromadzonych gości, studentów i pracowników. Jako pierwsza głos zabrała prof. Anna Kanios, która podczas wykładu inauguracyjnego przybliżyła treści dotyczące pracy socjalnej, usług społecznych i deinstytucjonalizacji, odpowiadając na pytanie, dokąd zmierza polski system pomocy i wsparcia. Kolejnym wydarzeniem była prezentacja Centrum Usług Społecznych jako nowej instytucji wsparcia lokalnego. Wykład zaprezentowała Aneta Gołębska, zastępca dyrektora CUS w Starachowicach. Następną prelegentką była Magdalena Bis z Biura Rozwoju Kompetencji UMCS, dzięki której słuchacze mogli dowiedzieć się, jakie są (i będą) kompetencje przyszłości. Na zakończenie obrad plenarnych głos zabrali przedstawiciele organizacji pozarządowych: Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE”, Środowiskowego Domu Samopomocy „Misericordia”, Programu Projektor oraz Fundacji „Strefa Dorastania”, którzy opowiadali o swojej działalności na rzecz środowiska lokalnego. Po obradach odbył się warsztat z samoobrony dla przyszłych pracowników socjalnych.

Kolejny dzień rozpoczął się niezwykle kolorowo i twórczo. To za sprawą przedstawicieli lubelskich War-

Archiwum Koła Naukowego Studentów Pracy Socjalnej

sztatów Terapii Zajęciowej, którzy gościli podczas kiermaszu wielkanocnego. Następnie kierownik lubelskiego Ośrodka Adopcyjnego przy Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Lublinie dr Karolina Kwaśniewska przybliżyła problematykę procedury adopcyjnej, a przedstawicielki Stowarzyszenia Kanonikos wyjaśniły, jak założyć stowarzyszenie.

Trzeci dzień zakończył się niezwykle inspirującym, energetycznym i motywującym spotkaniem. Dr Anna Bocheńska-Brandt, wysokiej klasy specjalista w zakresie pracy socjalnej, zarządzania w sektorze zdrowia oraz opieki w Niemczech, zaprezentowała wykład (w formie online jako wykład otwarty PSSPS) pt. *Profesjonalizacja pracy socjalnej w Niemczech*.

Ostatni dzień poświęcony został pracy z seniorami. Dr Zofia Zaorska, honorowy prezes Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów Klanza, poprowadziła warsztat pt. „Dodać życia do lat – ale jak?”. Podczas spotkania studenci mogli dowiedzieć się, jak łączyć seniorów do życia społecznego oraz jakie stosować metody pracy z ludźmi starszymi w aspekcie integracji międzypokoleniowej.

Tydzień Pracy Socjalnej w Instytucie Pedagogiki UMCS został objęty patronatem Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej, Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego O/Lublin oraz Towarzystwa Wolnej Wszechnicy Polskiej O/Lublin. Tegoroczna jubileuszowa edycja wpisła się jednocześnie w obchody 80-lecia istnienia naszej Alma Mater.

Anna Lada

Konferencja „Inkluzywna – dostępna – integrująca. Biblioteka w(obec) różnorodności”

7 marca w Instytucie Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach odbyło się jubileuszowe X Lubelskie Forum Bibliologów, Informatologów i Bibliotekarzy pod hasłem: „Inkluzywna – dostępna – integrująca. Biblioteka w(obec) różnorodności”.

Wydarzenie zostało zorganizowane w formule hybrydowej przez Katedrę Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej. Uroczyste otworzyła je dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, prof. UMCS, prodekan Wydziału Politologii i Dziennikarstwa, która powitała wszystkich zgromadzonych w murach Wydziału oraz na łączach internetowych i życzyła owocnych obrad. Słowo wstępu do uczestników skierowała również prof. dr hab. Iwona Hofman – dyrektor INoKSiM, która podkreśliła wagę i potrzebę umacniania współpracy oraz wymiany doświadczeń w środowisku teoretyków: informatologów, badaczy komunikacji społecznej i mediów oraz praktyków: bibliotekarzy i pracowników informacji. Zwróciła też uwagę na aktualność zagadnień inkluzywności, różnorodności i dostępności we współczesnym świecie. Z kolei dr hab. Anita Has-Tokarz, prof. UMCS, kierownik Katedry Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej powiedziała, że choć Forum zostało zaprojektowane w 2015 r. jako przestrzeń integracji środowiska teoretyków i praktyków z Lublina i Lubelszczyzny, to obecnie stanowi już rozpoznawalną nie tylko w regionie, ale także w kraju, a nawet za granicą, platformę dialogu, wymiany wiedzy i doświadczeń oraz prezentowania przykładów dobrych praktyk, trendów i branżowych innowacji.

Organizatorzy Forum chcieli spojrzeć na kwestię różnorodności w bibliotece z dwóch zasadniczych perspektyw: wewnątrzinstytucjonalnej, czyli odnoszącej się do przestrzeni (w tym organizacji i zarządzania placówką), użytkowników, zasobów i usług, technologii, kultury organizacyjnej i pracowników itp. oraz zewnątrzinstytucjonalnej, tj. widocznej choćby w budowaniu partnerstwa i sieci współpracy na rzecz różnorodności i inkluzywności czy w pozyskiwaniu wsparcia finansowego i szkoleniowego.

Podczas konferencji wygłoszono 18 referatów. Obrady przebiegały w dwóch sesjach. Pierwsza miała charakter plenarny, druga odbywała się równocześnie w trzech sekcjach. W sesji pierwszej „Inkluzywność, dostępność, równe traktowanie jako wyzwanie dla biblioteki w XXI wieku”, moderowanej przez dr hab. Anitę Has-Tokarz, prof. UMCS oraz dr Renatę Malesę, wygłoszono siedem referatów: dr Anna Szwed-Walczak (UMCS) – *Kompetencje międzykulturowe – klucz do porozumienia*; Maciej Sztorc (PBW w Lublinie) – *Porozmawiajmy o konkretach – realizacja projektu LLEW w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. KEN w Lublinie*; Agnieszka Koszowska (Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego) – *Jak biblioteki publiczne pomagają budować otwarte, wielokulturowe społeczności – projekty i działania FRSI wspierające integrację migrantek i migrantów w Polsce*; Magdalena Młynarczyk-Wezgraj (Sieć Żywa Biblioteka.PL, Główna Biblioteka Lekarska. Oddział w Koszalinie) – *Żywa Biblioteka instrumentem inkluzyjności społecznej*; Karolina Suska (edukatorka/trener-

ka/tutorka) – *Uchodźcy i migranci w bibliotece? To możliwe!*; Yaryna Posuniak (Wielokulturowa Biblioteka Stowarzyszenie Homo Faber) – *Wielokulturowa Biblioteka Baobab. Książka jako sposób przybliżenia domu*; dr Przemysław Krysiński (UMK w Toruniu) – *Biblioteka wobec potrzeb osób ze społeczności LGBTQ+*.

Sesja druga „Biblioteka jako instytucja otwarta i dostępna” realizowana była równolegle w trzech sekcjach tematycznych. Referaty do niej przygotowane zostały głównie przez praktyków, którzy podzielili się swoimi doświadczeniami w zakresie realizacji projektów na rzecz otwartości i różnorodności w bibliotekach różnych typów.

W sekcji A: „Otwartość, dostępność i integracja w bibliotece publicznej”, moderowanej przez dr Grażynę Piechotę, referaty zaprezentowali: dr hab. Zdzisław Gębołyś, prof. Uczelni (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) – *Miejska Biblioteka Publiczna w Oświęcimiu – pomiędzy inkluzywnością a różnorodnością*; Ewa Sendejewicz (MBP w Lublinie) – *Biblioteka otwarta na sztukę. Działalność wystawiennicza Miejskiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie*; Monika Kulawczuk–Furmanek (MBP w Krasnymstawie) – *Biblioteka łączy – czyli realizacja projektu „Biblioteka dla wszystkich. Równi. Różni. Ważni” w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Krasnymstawie*; Dorota Dziewa i Grzegorz Kłoda (MBP w Kraśniku) – *Jedna biblioteka wiele potrzeb. Czy idea trzeciego miejsca to słuszny kierunek? Biblioteka Nowy Horyzont w Kraśniku jako przykład współczesnej inkluzywnej przestrzeni publicznej*.

Sekcję B, poświęconą różnorodności działań w bibliotekach akademickich, moderowała dr Krystyna Kwapisiewicz-Hudzik. Wygłoszono w niej trzy referaty: dr Paulina Studzińska-Jaksim i zespół ds. równości z BG UP w Lublinie – *Biblioteka równych szans – standardy i dobre praktyki w bibliotekach uniwersyteckich*; Karol Balicki (BG UMLub) – *Dostępność zbiorów bibliotecznych na przykładzie cyfrowych kolekcji Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie*; Grzegorz Szczypa i Małgorzata Ziółkowska (BG UMCS) – *Nowe środowiska w bibliotece akademickiej: doświadczenia Biblioteki Głównej UMCS na tle krajowych bibliotek uniwersyteckich*.

W sekcji C „Innowacyjne formaty odkrywania różnorodności w bibliotekach”, którą moderowała Ewa Ziembowicz z TNBSP. Oddział Lublin, referaty zaprezen-

Zdjęcie ilustracyjne/Freepik

wały: Agnieszka Klimczuk (Stowarzyszenie Lokalnie i Globalnie w Zamościu) – *Żywa Biblioteka – działania na rzecz różnorodności i walki ze stereotypami*; Mirosława Bąk (SP nr 52 w Lublinie) – *Biblioteka różnorodności otwarta na problemy współczesnych uczniów* oraz Teresa Kamińska (MBP w Lublinie) – *Czytelnictwo w środowisku szpitalnym na przykładzie najstarszej biblioteki szpitalnej w Polsce*.

Wygłoszone referaty oraz dyskusje im towarzyszące pokazały, że zagadnienie inkluzywności, dostępności i otwartości jest niezwykle istotne we współczesnym, coraz bardziej zróżnicowanym społeczeństwie.

Zainteresowanie konferencją było bardzo duże, o czym świadczy liczba zarejestrowanych uczestników – ponad 200 osób reprezentujących uczelnie, biblioteki różnych typów, instytucje kultury i oświaty.

Partnerami merytorycznymi Forum byli: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Komisji Edukacji Narodowej w Lublinie, Miejska Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Biblioteka Główna UMCS, Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Centrum Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Lubelskiej, Sekcja Bibliotek Naukowych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Akademickie Koło SBP oraz Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich. Oddział w Lublinie. Konferencję patronatem honorowym objęli: Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej, Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz Dziekan Wydziału Politologii i Dziennikarstwa. Patronat medialny sprawował portal EBIB, a wsparcie sponsorskie zaoferowała firma Audiobook.pl.

Renata Malesa

Zawody prawnicze w otoczeniu współczesnych transformacji cyfrowych

W dni. 6–8 marca w formule hybrydowej odbyło się I Lubelskie Sympozjum Prawa Informatycznego. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Zawody prawnicze w otoczeniu współczesnych transformacji cyfrowych. Wyzwania i dylematy”, zorganizowane przez Katedrę Prawa Informatycznego i Zakładów Prawniczych, Instytut Nauk Prawnych, Wydział

Prawa i Administracji UMCS oraz Europejskie Stowarzyszenie Prawników z siedzibą w Brukseli.

Uroczystego otwarcia wydarzenia dokonali: prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS i Maria Ślżak – President of the European Association of Lawyers (AEA-EAL).

Tematem Konferencji była analiza aktualnych wyzwań i zagrożeń cyfrowych, jakie pojawiają się w związku z wykonywaniem różnych zawodów prawniczych, oraz ocena jakości i zakresu uregulowań normatywnych w obliczu zachodzących zmian cyfrowych. Uczestnicy mieli możliwość wymiany doświadczeń i opinii, ale także nawiązania stałych relacji badawczych, które w przyszłości mogą zaowocować wspólnymi projektami. Aby zapewnić najwyższy poziom umiędzynarodowienia i dywersyfikacji uzyskanych wyników badawczych, zaproszono ekspertów z całego świata, z różnych kultur prawnych. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele nauki i praktyki m.in. ze Stanów Zjednoczonych Ameryki, Hongkongu, Korei Południowej, Indii, Argentyny, Francji, Hiszpanii, Włoch, Łotwy, Gruzji, Azerbejdżanu i Polski. W gronie prelegentów byli: reprezentanci władz adwokatur z całego świata, wśród nich prezes Rady Adwokackiej Indii, adwokaci z działów prawnych koncernów Mitsubishi Electric US, Inc. (USA) oraz praktycy z dużych firm prawniczych

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

z Hongkongu, Seulu, Teksasu i Kalifornii oraz innych podmiotów funkcjonujących na europejskim rynku prawniczym.

Podczas Konferencji zostały przedstawione następujące zagadnienia: korzystanie przez osoby wykonujące zawody prawnicze z systemów teleinformatycznych i ich wpływ na bezpieczeństwo świadczenia usług prawnych; cyberbezpieczeństwo; wykorzystanie sztucznej inteligencji (AI) w świadczeniu pomocy prawnej; nowoczesne rozwiązania algorytmiczne i ich wpływ na

rynek usług prawnych oraz elementy dywersyfikacji poszczególnych systemów prawnych.

Symposium zostało zrealizowane w ramach programu Dokonała Nauka II – Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Patronat merytoryczny nad wydarzeniem objęli: Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Lublinie, Okręgowa Rada Adwokacka w Lublinie, Naczelna Rada Adwokacka – Instytut Legal-Tech, NASK – Państwowy Instytut Badawczy i „Palestra”.

Eliza Komierzyńska-Orlińska

Debata kandydatów do Sejmiku Województwa Lubelskiego

26 marca w auli Wydziału Politologii i Dziennikarstwa odbyła się debata kandydatów do Sejmiku Województwa Lubelskiego. Była to wspólna inicjatywa Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach, Instytutu Nauk o Polityce i Administracji oraz wydawnictwa „Wspólnota”.

Zaproszenie do wzięcia udziału w debacie otrzymali przedstawiciele sześciu komitetów, które zostały zarejestrowane we wszystkich okręgach wyborczych w województwie lubelskim. Ostatecznie w debacie wzięło udział pięciu kandydatów: Mieczysław Ryba (Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość), Sławomir Sosnowski (Koalicyjny Komitet Wyborczy Trzecia Droga Polska 2050 Szymona Hołowni – Polskie Stronnictwo Ludowe), Monika Wac (Koalicyjny Komitet Wyborczy Lewica), Bożena Lisowska (Koalicyjny Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska) oraz Marek Woch (Komitet Wyborczy Stowarzyszenie „Bezpartyjni Samorządowcy”).

Debatę otworzyła dr hab. Małgorzata Adamik-Szybiak, prof. UMCS – prodziekan WPiD, zaś moderowali

Fot. Irena Kolesińska

ją: dr Wojciech Maguś – zastępca dyrektora INoKSiM, dr Monika Sidor – adiunkt w INoPiA oraz Mateusz Orzechowski z wydawnictwa „Wspólnota”.

Podczas wydarzenia kandydaci zadawali sobie nawzajem pytania. Rolą moderatorów było pilnowanie dyscypliny czasowej – każdy z kandydatów miał 120 sekund na odpowiedź. Nie zabrakło wzajemnych uszczypliwości, zazwyczaj artykułowanych podczas wygłaszanych ripost. W wielu obszarach dotyczących rozwoju województwa kandydaci przedstawiali jednak zbliżone stanowiska.

Wydział Politologii i Dziennikarstwa

Fot. Ihor Kolisnichenko

Konferencja na temat bezpieczeństwa wewnętrznego Polski i Czech

20 marca na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Transfer doświadczeń: polsko-czeskie spojrzenie na problemy bezpieczeństwa wewnętrznego Polski i Czech”.

Uroczystego otwarcia wydarzenia i powitania uczestników dokonali: prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak, przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego dr Ewelina Kancik-Kołtun, dyrektor Instytutu Stosunków Międzynarodowych prof. dr hab. Marek Pietraś oraz przedstawiciel Ambasady Republiki Czeskiej w Warszawie Tibor Opěla. Swoją obecnością zaszczylił także konsul honorowy Republiki Czeskiej w Lublinie Bogdan Łukasik.

W ramach pięciu sesji naukowych badacze z UMCS i czeskich ośrodków akademickich w Pradze, Ołomuńcu i Pilźnie wygłosili referaty dotyczące problemów bezpieczeństwa wewnętrznego (sekurytyzacji migracji, bezpieczeństwa militarnego, infrastruktury krytycznej, bezpieczeństwa żywnościowego, energetycznego i cyfrowego) oraz dezinformacji w Polsce i Czechach.

Dodatkowo 21 marca studenci naszej Alma Mater mogli wysłuchać wykładów mgr. Tomáša Kolomazníka – *Strategic communication as a tool to counter disinformation. Its advantages and limits* i prof. Oldricha

Buresa – *Privatization of Security*, a także wziąć udział w warsztatach pt. „Dezinformacja: diagnoza i przeciwdziałanie”, prowadzonych przez dr hab. Agnieszkę Demczuk, prof. UMCS.

Konferencja, wykłady i warsztaty zostały zorganizowane w ramach projektu pt. „Polsko-czeskie spojrzenie na współczesne problemy bezpieczeństwa”.

Organizatorzy konferencji: Instytut Nauk o Polityce i Administracji UMCS, Instytut Stosunków Międzynarodowych UMCS, Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach UMCS, Uniwersytet Metropolitalny w Pradze, Uniwersytet Zachodnioczeski w Pilźnie i Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu.

Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem: rektora UMCS prof. dr hab. Radosława Dobrowolskiego, ministra nauki Dariusza Wiczorka, Ambasady Republiki Czeskiej w Warszawie, wojewody lubelskiego Krzysztofa Komorskiego, marszałka województwa lubelskiego Jarosława Stawiarskiego i prezydenta Lublina dr. Krzysztofa Żuka.

Natomiast patronat medialny sprawowali: „Kurier Lubelski”, Polskie Radio Lublin, TVP3 Lublin oraz Koło Naukowe Medialno-Popkulturowe „Produktywni”.

*Ewelina Kancik-Kołtun
Ihor Kolisnichenko*

OFMA on Tour – dyskusja o ekonomii i mediach

5 marca na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa odbył się panel ekspercki w ramach cyklicznych spotkań „OFMA on Tour”, organizowanych przez Warszawski Instytut Bankowości we współpracy z partnerskimi wydziałami dziennikarstwa. Współorganizatorem lubelskiej edycji wydarzenia był Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach.

Spotkanie uroczyste otworzyli dyrektor INoKSiM prof. dr hab. Iwona Hofman oraz prodziekan ds. studenckich WPiD dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, prof. UMCS. Składało się z kilku części – oficjalnych wystąpień przedstawicieli władz Wydziału, rozmów „1 na 1”, prezentacji oraz podsumowującego panelu dyskusyjnego. Wszystkie moduły były związane z tematem głównym: „Media a edukacja ekonomiczna – is bad news a good news? Rola mediów w budowaniu świadomości ekonomicznej”.

Wydarzenie rozpoczęło się od dyskusji ekspertów z Wydziału Ekonomicznego: dr hab. Anny Korzeniowskiej, prof. UMCS i dr. Stefana Sękowskiego. Następnie wiceprezes zarządu WIB Michał Polak przedstawił prezentację pt. „Media w świecie finansów i świat finan-

sów w mediach – czyli komunikacja do wielu o rzeczach zrozumiałych przez niewielu”. Uczestnicy wysłuchali także rozmowy pod hasłem: „Rzetelność w edukacji ekonomicznej – czy tradycyjne media mają szansę z influencerami w walce o uwagę odbiorców?”, którą z dr. Mateuszem Sobiechem przeprowadziła dziennikarka Akademickiego Radia Centrum Joanna Kukier. Ostatnim punktem był panel dyskusyjny pt. „Rynek medialny a rynek wartości – czy w działalności mediów jako przedsiębiorstw zysk nie »przeskoczył« etyki?”. Gośćmi prowadzącej dr Dominiki Popielec byli naukowcy z INoKSiM: dr Ewa Bulisz, dr Wojciech Maguś oraz dr hab. Jan Pleszczyński, prof. UMCS.

Za sprawną organizację wydarzenia odpowiadał Komitet Organizacyjny, któremu przewodniczył dr Mateusz Sobiech. Wśród uczestników znalazło się liczne grono studentów oraz licealistów z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. A. i J. Vetterów w Lublinie. Każdy z nich mógł liczyć na ponad 90 minut merytorycznej dyskusji oraz zestaw upominków i materiałów dydaktycznych dotyczących edukacji ekonomicznej.

Mateusz Sobiech

Fot. Igor Kolszchenko

Fot. Igor Kolszchenko

Praktyki w firmie Polimex Mostostal S.A.

1 marca przedstawiciele Wydziału Pedagogiki i Psychologii wraz ze studentkami i studentami studiów magisterskich II stopnia kierunku rozwój zasobów ludzkich, gościli w firmie Polimex Mostostal S.A. W czasie spotkania odbyło się oficjalne przekazanie podpisanej 23 stycznia umowy o partnerstwie i wzajemnej współpracy pomiędzy Wydziałem a wymienionym przedsiębiorstwem. Dzięki temu studenci rozwoju zasobów ludzkich otrzymali szansę na odbywanie praktyk specjalistycznych w dziale HR tej jednej z największych w Europie korporacji, która realizuje specjalistyczne inwestycje w Polsce i za granicą dla branży energetycznej, petrochemicznej, gazowej i ochrony środowiska, a także jest producentem i eksporterem konstrukcji stalowych, krat pomostowych oraz zajmuje się cynkowaniem i malowaniem konstrukcji stalowych.

Podczas spotkania mieliśmy możliwość uczestnictwa w prezentacjach i prelekcjach przygotowanych przez pracowników firmy, a także w warsztatach ze specjalistami z działów rekrutacji oraz szkoleń i rozwoju. Dzięki uprzejmości dyrekcji i kierownictwa firmy odwiedziliśmy wybrane hale produkcyjne i przeprowadziliśmy wiele rozmów z kierownikami technicznymi i pracownikami liniowymi, zapoznając się z warunkami i organizacją pracy, szczególnie w kontekście planowania i rozwoju zasobów ludzkich w przedsiębiorstwie. Tym samym studenci mieli możliwość skonfrontowania swojej wiedzy z realiami funkcjonowania grupy kapitałowej zatrudniającej blisko 5000 pracowników. To kolejny istotny dla nas etap przygotowania naszych studentów do pracy w charakterze specjalisty HR w nowoczesnych, krajowych i międzynarodowych korporacjach.

Kolejne wspólne spotkanie odbędzie się w czerwcu w Lublinie. Zaplanowaliśmy cykl warsztatów specjalistycznych dla pracowników grupy kapitałowej Polimex

Mostostal S.A, spotkanie z zespołem programowym kierunku rozwój zasobów ludzkich oraz podsumowanie praktyk studenckich.

Nawiązanie stałej współpracy pomiędzy Wydziałem a firmą daje obydwu stronom szeroki wachlarz możliwości rozwoju, w tym m.in. podejmowania innowacyjnych działań edukacyjnych i badawczych. Te ostatnie, w kontekście współczesnych przeobrażeń społeczno-gospodarczych, wydają się nieodzownym elementem budowania potencjału ludzkiego w organizacjach opartych na wiedzy.

Podczas wizyty nasz Uniwersytet reprezentowali: dr hab. Andrzej Różański, prof. UMCS – dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii, pełniący jednocześnie funkcję kierownika Pracowni Rozwoju Zasobów Ludzkich oraz koordynatora i przewodniczącego zespołu programowego dla wskazanego kierunku; dr hab. Agnieszka Bochniarz z Katedry Pedagogiki i Edukacji Zdrowotnej oraz dr Monika Baczeńska-Ciupak z Pracowni Rozwoju Zasobów Ludzkich – wchodzące w skład zespołu programowego RZL, a także studentki i studenci kierunku: Weronika Anulewicz, Martyna Bielak, Melania Czarska, Agnieszka Hawryluk, Wioletta Józwiak, Natalia Karasek, Katarzyna Karwatowska, Gabriela Kidaj, Emilia Młodawska, Błażej Moritz, Katarzyna Panecka, Aleksandra Pawełczak, Natalia Pietruczuk, Zuzanna Sęk i Patryk Suchecki.

W spotkaniu ze strony Polimex Mostostal S.A. uczestniczyły: Angelika Ambroziewicz – dyrektor Biura Personalnego i Administracji; Anna Wysokińska – kierownik Działu Rekrutacji HR BP; Marzenna Szlagowska – kierownik Działu Administracji, Floty, Szkoleń i Rozwoju; Aldona Choma – koordynator ds. szkoleń; Anna Milatti-Filipowicz – młodszy specjalista ds. szkoleń; Anna Pomorska – specjalista ds. szkoleń i rozwoju; Emilia Troć – specjalista ds. szkoleń i rozwoju; Aleksandra

Fot. Monika Baczevska-Ciupak

Dąbrowa – specjalista ds. personalnych/HR Business Partner; Magdalena Kopińska – specjalista ds. personalnych, a także Justyna Urban – specjalista ds. personalnych/HR Business Partner.

Spółkę Mostostal Siedlce Sp. z o.o. reprezentowali: Piotr Mirosław – dyrektor ds. produkcji; Rafał Zawadzki – kierownik Wydziału Produkcji Konstrukcji Stalo-

wych; Jerzy Orzełowski – kierownik Wydziału Produkcji Krat Pomostowych; Marcin Gołęgowski – kierownik Wydziału Zabezpieczeń Antykorozyjnych, Marek Rudziński – kierownik Działu Malarni oraz Artur Litwińczuk – kierownik Sekcji Ochrony.

Studia magisterskie II stopnia rozwój zasobów ludzkich na Wydziale Pedagogiki i Psychologii to unikatowy w skali kraju kierunek, który przygotowuje specjalistów w obszarze systemowego wsparcia rozwoju zawodowego pracowników w różnego typu przedsiębiorstwach. Trzysemestralna formuła, a także częściowy tryb zdalny zajęć umożliwiają elastyczne łączenie pracy zawodowej ze studiami w ramach dwóch specjalności: coaching z elementami psychologii oraz specjalista ds. szkoleń i rozwoju. Studenci w trakcie studiów mają możliwość udziału w zajęciach prowadzonych przez doświadczonych konsultantów działających na polskim i międzynarodowym rynku doradczym, wykładowców polskich i zagranicznych, wyjazdów w ramach programu Erasmus+, a także odbywania praktyk w korporacjach, firmach konsultingowych i szkoleniowych. Szczegółowe informacje na temat studiów można znaleźć na stronie: www.rekrutacja.umcs.pl.

*Andrzej Różański
Monika Baczevska-Ciupak
Angelika Ambroziewicz*

Fot. Marta Kostrzewska

Fot. Marta Kostrzewska

Konferencja Check IT

W dni. 5–22 marca odbyła się konferencja Check IT. Wzorem lat ubiegłych Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki dołączył do grona organizatorów tego przedsięwzięcia.

5 marca w Lubelskim Centrum Konferencyjnym miało miejsce uroczyste otwarcie wydarzenia, po którym zaproszono uczestników na prelekcje i warsztaty. Dr Joanna Potiopa wraz z członkami Studenckiego Koła Naukowego Informatyki przedstawiła wówczas możliwości, jakie daje kształcenie na Wydziale.

Następnego dnia konferencję przeniesiono do przestrzeni online. Mgr inż. Emilia Bober podczas wykładów pt. *Programowanie. Start! oraz Dlaczego programowanie jest fajne i jaki język wybrać na początek?* opowiedziała, jak zacząć przygodę z programowaniem, jak ruszyć z miejsca, gdy zna się podstawy, a także wyjaśniła, co można programować. Dr Marek Miśkiewicz wygłosił prelekcję pt. *Czy da się nagrać cały internet na dyskietkę i co to jest DNA of Things?* Mówił o najnowszych trendach w dziedzinie inżynierii molekularnej w kontekście wykorzystania ich w sektorze IT. Natomiast mgr Piotr Kosela w wykładzie pt. *Agentowe modele rozwoju języka* przedstawił modyfikacje, jakim nieustannie podlega język.

W kolejnych dniach odbywały się wydarzenia towarzyszące. Dr Anna Bednarska przygotowała „Warsztaty z Geogebry – punkty szczególne w trójkącie”. Zaprezentowała uczestnikom wyjątkową aplikację do geo-

metrii, algebry, statystyki i rachunku różniczkowego. Mgr Marek Wiśniewski podczas zajęć „Technologie sieciowe. Budowa prostej sieci komputerowej w symulatore” omówił m.in. podstawy działania sieci i programu Packet Tracer oraz dostępne urządzenia sieciowe i media transmisyjne, zaś mgr Sławomir Kotyra w trakcie warsztatów pt. „Bity i bajty, czyli czym dla komputera są liczby i jak wykonuje na nich działania” przedstawił ideę systemu binarnego.

W ramach konferencji swoje naukowe zainteresowania mogli przybliżyć także członkowie kół naukowych. Studenci z Koła Dydaktyków MaFiI poprowadzili zajęcia pt. „Genialne Geniboty”, podczas których młodzież programowała i tworzyła muzykę, oraz zajęcia pn. „LEGO Mindstrom” – zadaniem młodych adeptów nauki było zbudowanie i zaprogramowanie robota. Członkowie Studenckiego Koła Naukowego Informatyki przygotowali dwa warsztaty: „Cyberbezpieczeństwo od kuchni: warsztaty z etycznego hackowania stron WWW” (poświęcone środowisku Unity) i „Krok po kroku: bot Discord w języku Python” (dotyczące procesu tworzenia bota do komunikatora Discord).

Konferencję Check IT zorganizował Wydział Strategii i Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublin w ścisłej współpracy z uczelniami, kołami naukowymi oraz specjalistami z branży IT w ramach Lubelskiej Wyżyny IT.

Marta Kostrzewska

Cykl wykładów z prawa amerykańskiego

W dn. 11–22 marca w sali rozpraw na Wydziale Prawa i Administracji John McClellan Marshall, emerytowany sędzia z Teksasu, honorowy profesor UMCS, wygłosił cykl wykładów w języku angielskim z prawa amerykańskiego. Zajęcia obejmujące niniejszą problematykę są prowadzone corocznie przez tego znakomitego wykładowcę od ponad 30 lat i cieszą się dużym zainteresowaniem wśród studentów prawa. Tematem wykładów był rozwój amerykańskiego systemu common law od czasów najdawniejszych do współczesności.

Zgodnie z utrwaloną praktyką zwieńczeniem cyklu było przeprowadzenie w dn. 25–27 marca symulowanej rozprawy przed sądem amerykańskim, w której uczestniczyli studenci, sędzia Marshall i dwoje prawników amerykańskich: Michael D. Kmetz i Elizabeth

Phifer. Studenci występowali w charakterze obrońców, oskarżycieli oraz członków ławy przysięgłych. Korzystając z pomocy amerykańskich prawników, przygotowali oświadczenia wstępne, przedstawienie dowodów, pytania do świadków w sprawie i mowy końcowe. Proces dotyczył zabójstwa dokonanego na łodzi znajdującej się na wodach oceanu. Strona oskarżająca miała udowodnić, że oskarżeni dopuścili się morderstwa pierwszego stopnia.

Podczas symulowanej rozprawy studenci wykazali się wiedzą z zakresu prawa amerykańskiego i dobrą znajomością języka angielskiego. Po zakończeniu zajęć stwierdzili, że było to bardzo cenne doświadczenie i znakomity sprawdzian umiejętności w praktyce.

Szymon Stachura

Jan Grochala

Delegacja UMCS na obchodach 50-lecia Gminy Hrubieszów

15 marca studentki Wydziału Politologii i Dziennikarstwa: Paulina Filipek, Jolanta Jaroń i Wiktoria Stolarczyk z Naukowego Studenckiego Koła Samorządowców uczestniczyły wspólnie z dr hab. Katarzyną Kuć-Czajkowską, prof. UMCS i dr Justyną Wasil z Katedry Administracji Publicznej w obchodach 50-lecia Gminy Hrubieszów.

Wydarzeniu towarzyszyła koordynowana przez przedstawicielki Koła symulacja XX sesji Rady Gminy, w której wzięli udział uczniowie tamtejszych szkół średnich. Młodzi ludzie w trakcie sesji dyskutowali nad lokalizacją na terenie gminy Hrubieszów fabryki przemysłu kosmicznego (inwestor Elon Musk). Licealiści w głosowaniu jawnym sprzeciwili się lokalizacji tego typu inwestycji.

Z kolei w ramach konferencji podsumowującej 50-lecie Gminy Hrubieszów (1973–2023) dr Justyna Wasil wygłosiła wykład pt. *Historia gminy samorządowej w Polsce*, a dr hab. Katarzyna Kuć-Czajkowska, prof. UMCS

Fot. Wiktoria Stolarczyk

zaprezentowała prelekcję pt. *Inspiracje i wyzwania dla Polski samorządowej* i uczestniczyła w panelu dyskusyjnym „Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość gmin w Polsce”. Ostatnim punktem wydarzenia było przedstawienie *Taka Kraina*.

Katarzyna Kuć-Czajkowska

51. Środowiskowy Konkurs Krasomówczy

20 marca na Wydziale Prawa i Administracji odbyła się 51. edycja Środowiskowego Konkursu Krasomówczego, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS. W konkursie wzięło udział dziewięciu studentów, którzy wystąpili w rolach procesowych w sprawach: karnej, cywilnej, dwóch sądownoadministracyjnych i z zakresu prawa pracy. Kazusy zostały opracowane przez pracowników lubelskich sądów oraz pracowników badawczo-dydaktycznych WPIA. Wydarzenie to było szczególnie ważne ze względu na 65. rocznicę powstania SKNP UMCS.

W jury zasiadli: prof. dr hab. Andrzej Jakubecki – kierownik Katedry Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego UMCS; prof. dr hab. Marian Zdyb – sędzia Trybunału Konstytucyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego w stanie spoczynku; dr hab. Anna Kosut, prof. Uczelni – kierownik Katedry Prawa Pracy UMCS; sędzia Piotr Czerski – wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie; sędzia Dorota Stańczyk – prezes Sądu Okręgowego w Lublinie; sędzia Marta Laskowska-Pietrzak – prezes Wojewódzkiego Sądu Apelacyjnego w Lublinie; prokurator Beata Syk-Jankowska – przedstawicielka Prokuratury Regionalnej w Lublinie; dr Anna Fermus-Bobowiec – wicedziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie; mec. Maciej Chorągiewicz – rzecznik prasowy

Okręgowej Rady Adwokackiej w Lublinie; mec. Janusz Łomża – przedstawiciel Lubelskiego Towarzystwa Prawniczego; dr Mateusz Chrzanowski – opiekun SKNP UMCS (przewodniczący jury) oraz Michał Janik – prezes SKNP UMCS (sekretarz).

Poszczególne sprawy dotyczyły:

- koncesjonowania działalności gospodarczej polegającej na ochronie ludzi i mienia; w roli pełnomocnika skarżącego wystąpiła Natalia Bochenek, studentka III roku prawa, a w roli pełnomocnika organu – Paulina Więclaw, studentka IV roku prawa;
- powództwa o zachówek skierowanego przez córkę przeciwko ojcu, który odziedziczył całość spadku po zmarłej żonie; w roli pełnomocnika powoda wystąpiła Natalia Gosik, studentka III roku prawa, natomiast w roli pełnomocnika pozwanego – Karol Adamczyk, student IV roku prawa;
- przestępstwa płatnej protekcji; w roli oskarżyciela wystąpił Antoni Bukszyński, student III roku prawa, zaś w roli obrońcy – Grzegorz Ossor, student II roku prawa;
- zwolnienia pracownika objętego ochroną szczególną przez związek zawodowy; w roli pełnomocnika pracownika wystąpiła Julia Dyś, studentka II roku prawa, a w roli pełnomocnika pracodawcy – Michał Malinowski, student III roku prawa;

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

- odwołania się od kary pieniężnej nałożonej na spółkę wykonującą prace ogrodnicze na terenie spółdzielni, której działania spowodowały zniszczenie 10 drzew; w roli pełnomocnika skarżącego wystąpił student III roku prawa Paweł Grymuza.

Jury wyłoniło trzech laureatów: I miejsce – Michał Malinowski; II miejsce – Karol Adamczyk; III miejsce – Paweł Grymuza.

Nagrody pieniężne dla laureatów zostały ufundowane przez WPIA UMCS. Zwycięzcy otrzymali także nagrody od: ORA w Lublinie, OIRP w Lublinie, Sądu Okręgowego w Lublinie, Sądu Apelacyjnego w Lublinie, Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, Prokuratury Regionalnej w Lublinie, Kancelarii Adwokackiej Janusza Łomży, Rzecznika Praw Obywatelskich i Kancelarii CMS.

Michał Janik

Erasmus Day 2024

14 marca na Wydziale Pedagogiki i Psychologii miała miejsce kolejna odsłona cyklicznego wydarzenia promującego europejską mobilność studentów i pracowników – Erasmus Day 2024.

Spotkanie w międzynarodowym gronie swoimi wystąpieniami uświetnili przedstawiciele władz Wydziału: dziekan dr hab. Andrzej Różański, prof. UMCS, zastępca dyrektora Instytutu Pedagogiki dr hab. Barbara Bilewicz, zastępca dyrektora Instytutu Psychologii dr hab. Aneta Borkowska, prof. UMCS oraz prodziekan ds. jakości kształcenia WPIP dr hab. Agnieszka Lewicka-Zelent, prof. UMCS.

Uczestnicy wysłuchali prelekcji dotyczących uniwersytetów partnerskich oraz wystąpień tematycznych poświęconych inkluzywności w dydaktyce, zgodnie z hasłem przewodnim tegorocznej edycji wydarzenia: „Embracing diversity. Empowering educators for inclusive teaching”. Wśród prelegentów znaleźli się reprezentanci: Uniwersytetu w Bournemouth (Wielka Brytania), Uniwersytetu Babeşa i Bolyaia (Rumunia), Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS oraz Katolickiego Uniwersytetu w Walencji, w tym prof. Maria Laura Angelini, prof. Remedios Aguilar i prof. Miguelina Cabral Dominguez, które zaszczyliły Wydział osobistą obecnością.

Druga część Erasmus Day 2024 miała charakter informacyjny. O zasadach międzynarodowej mobilności edukacyjnej opowiadali kierownik Biura ds. Obsługi Studiów i Studentów Zagranicznych UMCS mgr Ryszard Strzyński oraz mgr Justyna Mazur odpowiedzialna za ko-

ordynowanie wymian studentów naszego Uniwersytetu. Ważnym i interesującym elementem spotkania były relacje z mobilności, podczas których pracownicy i studenci Wydziału dzielili się swoimi doświadczeniami z pobytu na uczelniach partnerskich. Ponadto prof. Dominguez z Katolickiego Uniwersytetu w Walencji przeprowadziła warsztaty taneczne pt. „Where is the real learning?”.

Po zakończeniu sesji plenarnej i warsztatowej studenci mogli skorzystać z konsultacji wydziałowych koordynatorów programu Erasmus+ dr Doroty Chimicz i dr Alicji Lisieckiej.

Celem wydarzenia było przybliżenie idei międzynarodowej aktywności dydaktycznej oraz zacieśnianie współpracy partnerskiej między europejskimi uniwersytetami.

Alicja Lisiecka

Atrium Studenckiego Koła Naukowego Finansistów

Narodziny tradycji finansistów

Studenckie Koło Naukowe Finansistów UMCS, pod opieką dr hab. Anny Korzeniowskiej, prof. Uczelni z Instytutu Ekonomii i Finansów, w dn. 22–23 marca zorganizowało (w formule hybrydowej) II Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. „Finanse, bankowość i podatki w XXI wieku”.

Tegoroczna konferencja zapisze się w historii Koła w sposób szczególny, ponieważ została objęta Inicjatywą Roku Edukacji Ekonomicznej, dodatkowo wspierała obchody 80-lecia istnienia naszej Uczelni oraz 15-lecia działalności SKNF UMCS. Aby podkreślić finansowo-ekonomiczny charakter wydarzenia, odbyła się podczas obchodów Światowego Tygodnia Pieniądza (Global Money Week).

Powyższe okazje uczciło ponad 140 uczestników, którzy przygotowali 115 wystąpień. Katalog poruszanych tematów był bardzo obszerny, co podkreśla interdyscyplinarny charakter badań w dziedzinie ekonomii i finansów.

Pierwszego dnia konferencji uczestnicy mieli okazję wysłuchać wykładu eksperckiego pt. *Podatki w służbie zielonej ekonomii*, przygotowanego przez Łukasza Brzozowskiego z firmy Vistra. Sesję obrad zakończyło wystąpienie pt. *Młodzi dorośli: podejście do finansów i zadłużenia* Krzysztofa Ostafińskiego, dyrektora programu edukacyjnego Nowoczesne Zarządzanie Biznesem, a jednocześnie przedstawiciela Warszawskiego Instytutu Bankowości.

Drugiego dnia w obradach przeprowadzonych za pośrednictwem platformy MS Teams wzięło udział ponad 100 uczestników. Zwieńczeniem konferencji było odsłonięcie tablic z logotypami partnerów Wydziału: programu NZB i Fundacji WIB.

Przedstawiciele programu NZB systematycznie prowadzą zajęcia dla studentów Wydziału Ekonomicznego UMCS i wspierają inicjatywy naukowe jego pracowników. Równocześnie pracownicy Wydziału dzielą się z partnerami swoją wiedzą ekspercką, prowadząc zajęcia dla uczniów i nauczycieli w ramach inicjatyw Fundacji WIB. Corocznie również wielu studentów korzysta z gier edukacyjnych i bierze udział w konkursach wiedzy organizowanych przez obu partnerów, osiągając wysokie miejsca w rankingach ogólnopolskich.

» Program NZB – wspólna inicjatywa Związku Banków Polskich i Grupy BIK, realizowana od kilkunastu lat na polskich uczelniach – pokazuje, że możliwa jest długotrwała i stabilna współpraca nauki z biznesem. Na UMCS dzieje się tak m.in. dzięki wielkiej otwartości i przychylności władz Wydziału i pracowników akademickich. Szczegółowe podziękowania kieruję do prof. Anny Korzeniowskiej, która od kilkunastu lat na UMCS koordynuje współpracę z programem NZB. Odsłonięcie tablic przypada w Roku Edukacji Ekonomicznej, który został uchwalony przez Senat RP. Bardzo się cieszę, że Wydział Ekonomiczny UMCS zgłasza inicjatywy do kalendarium obchodów Roku Edukacji Ekonomicznej i aktywnie uczestniczy również w tej ważnej ogólnopolskiej inicjatywie

– powiedział Krzysztof Ostafiński, dyrektor programu NZB.

„To dla nas bardzo ważne, że już od 14 lat możemy wspólnie rozwijać wiedzę finansową wśród naszych studentów, uczniów i nauczycieli szkół ponadpodstawowych. Dziś, kiedy rynki i instrumenty finansowe dają coraz więcej możliwości, ale stają się też coraz bardziej skomplikowane, wszyscy powinniśmy wiedzieć, jak świadomie z nich korzystać. Część tej wiedzy nasi studenci uzyskują podczas studiów, a dzięki inicjatywom programu NZB i Fundacji WIB

jest ona doskonale uzupełniana. Wiemy też, że zawsze możemy liczyć na wsparcie przez naszych partnerów inicjatyw studentów i nauczycieli akademickich. Wierzymy, że kolejne lata przyniosą jeszcze więcej możliwości wspólnych działań na rzecz rozwoju i promocji wiedzy ekonomicznej

– dodał dziekan Wydziału Ekonomicznego dr hab. Mariusz Kicia, prof. UMCS.

*Anna Korzeniowska
Filip Małyśzek*

Cykl debat przedwyborczych Naukowego Studenckiego Koła Samorządowców

W marcu Naukowe Studenckie Koło Samorządowców zorganizowało w murach Wydziału Polilogii i Dziennikarstwa dwie debaty przedwyborcze, stanowiące otwartą platformę do dyskusji w kontekście wyborów samorządowych.

18 marca odbyła się debata ekspercka, podczas której zaproszeni specjaliści z zakresu samorządu odpowiedzieli na wiele nurtujących pytań. Rozważania skoncentrowane były głównie na mocnych i słabych stronach aktualnej, najdłuższej kadencji oraz na wyzwaniach, jakie czekają nowe władze samorządowe. Swoją wiedzę i doświadczeniami podzielili się: prof. dr hab. Stanisław Michałowski – rektor UMCS w latach 2012–2020, dr hab. Katarzyna Kuć-Czajkowska, prof. UMCS z Katedry Administracji Publicznej, Krzysztof Kowalik z Fundacji Wolności, Dorota Choma z TVP3 Lublin, Paweł Cegiełko – radca prawny, Krzysztof Wiśniewski – radny dzielnicy Czuby.

Z kolei 20 marca członkowie NSKS, we współpracy z Fundacją Teatrikon i Młodzieżową Radą Miasta Lub-

Fot. Ihor Kolisnichenko

lin, zorganizowali debatę kandydatów do Rady Miasta Lublin. Wydarzenie pozwoliło wszystkim zainteresowanym dowiedzieć się, jakie plany na najbliższą kadencję mają osoby ubiegające się o reprezentowanie mieszkańców w Radzie. W dyskusji udział wzięli: Jarosław Pakuła i Wiktor Sawicki (Komitet Wyborczy Wyborców Krzysztofa Żuka), Katarzyna Jałowicz i Stanisław Brzozowski (KWW Konfederacja i Bezpartyjni Samorządowcy), Paweł Górnik i Jacek Jabłoński (KWW Lublin Przyszłość i Tradycja) oraz Justyna Budyńska (KW Prawo i Sprawiedliwość).

*Wiktoria Stolarczyk
Ihor Kolisnichenko*

Przystanek rekrutacja – Drzwi Otwarte UMCS 2024

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej po raz kolejny otworzył się dla uczniów szkół ponadpodstawowych, organizując 29 lutego „Przystanek rekrutacja – Drzwi Otwarte UMCS”.

Wśród kilkuset maturzystów obecnych w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji wydarzenie zainaugurował rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski. Następnie głos zabrała przedstawicielka Urzędu Miasta Lublin – Wiktoria Herun z Referatu Wspierania Akademickości. W gronie zebranych znaleźli się również prorektorzy: prof. dr hab. Zbigniew Pastuszek, prof. dr hab. Wiesław I. Gruszecki, prof. dr hab. Dorota Kołodyńska i dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS

oraz przedstawiciele władz dziekańskich, instytutowych i studentów.

Jak co roku program Drzwi Otwartych był wypełniony licznymi atrakcjami. Maturzyści zapoznali się z ofertą edukacyjną Uczelni oraz przebiegiem procesu rekrutacyjnego i wymaganiami, które stoją przed kandydatami na studia. Odbyły się m.in. spotkania z egzaminatorkami Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, podczas których ekspertki omówiły moduły matury z języka polskiego (Bożenna Jankiewicz), matematyki (Irena Ołtuszyk) i języka obcego nowożytnego (Małgorzata Pietrzak), przekazując praktyczne wskazówki, które ułatwią pisanie egzaminu dojrzałości.

Fot. Barłose Profil

Fot. Barłose Profil

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Dla osób nadal poszukujących swojej ścieżki życiowej dostępni byli nasi specjaliści – doradcy zawodowi, psychologowie oraz trenerzy prowadzący konsultacje. Pomagali określić, na jakim kierunku studiów najlepiej spożytkować swoje umiejętności i zainteresowania. Do dyspozycji kandydatów na studia byli pracownicy: Biura Rekrutacji i Biura ds. Obsługi Studiów i Studentów Zagranicznych (np. w punkcie konsultacyjno-informacyjnym), Biura ds. Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami i Wsparcia Psychologicznego oraz Centrum Promocji ze specjalnie przygotowaną strefą doradztwa zawodowego.

Nie zabrakło również ciekawych warsztatów, prowadzonych zarówno przez naszych pracowników, jak i studentów zagranicznych. Z wykładem popularnonaukowym pt. *Od modeli generatywnych (GPT) do sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia (AGI)* wystąpił dr Kamil Filipek. Następnie mgr Magdalena Bis poruszyła temat problemu przemocy w internecie w kontekście hejtu, czyli mowy nienawiści. Ponadto przez niemal cały czas trwania wydarzenia studenci zagraniczni prowadzili w języku angielskim spotkania dotyczące pasji odkrywania oraz tajników świata zaków. Przy stoiskach poszczególnych wydziałów uczestnicy „Przystanku rekrutacja – Drzwi Otwartych UMCS” mogli porozmawiać z wykładowcami oraz studentami, aby dowiedzieć się, jak wygląda nauka na poszczególnych kierunkach. Z kolei w przestrzeni zagospodarowanej przez jednostki ogólnouczelniane i organizacje zobaczyli, jak wygląda życie studenckie na co dzień, poza zajęciami. Zaprezentowały się tam m.in. ZUSS, Chatka Żaka wraz z TV UMCS i Akademickim Radiem Centrum, Uniwersytet Dziecięcy, Biblioteka Główna,

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Fot. Baroż Pol

CNiCJO, CJKP, AZS, ZSN „Alter Idem” i Santander Universidades.

W programie znalazły się również zajęcia dla nauczycieli. Z myślą o nich dr Izabela Łucjan przygotowała dwa warsztaty: „Mindfulness – trening uważności dla nauczycieli” oraz „Sposoby radzenia sobie ze stresem”.

Dodatkowo, aby upamiętnić ten dzień, każdy mógł sobie zrobić nagranie w videobudce. Dla zainteresowanych przewidziano też wycieczki po kampusie w języku polskim i ukraińskim.

Równolegle w Centrum Kultury Fizycznej odbywały się rozgrywki w ramach Turnieju o Puchar JM Rektora. Reprezentacje uczniów szkół ponadpodstawowych zmierzyły się ze sobą w wielu dyscyplinach, m.in. w piłce nożnej/futsalu, koszykówce, tenisie stołowym, siatkówce, badmintonie, szachach, a z uwagi na integracyjny charakter Turnieju również boccie i e-sporcie. Ukoronowaniem wysiłków zawodników było uroczyste wręczenie nagród.

„Przystanek rekrutacja” został objęty patronatem marszałka województwa lubelskiego Jarosława Stawiarskiego oraz honorowym patronatem prezydenta Lublina dr. Krzysztofa Żuka. Patronami medialnymi byli: „Dziennik Wschodni”, „Super Tydzień Chełmski”, Radio Freee, Polskie Radio Lublin, Radio Eska Lublin, Akademickie Radio Centrum oraz Telewizja Akademicka TV UMCS.

Magdalena Drwal

Relacje z wydziałów

Wydział Biologii i Biotechnologii

Osoby obecne na stoisku Wydziału mówiły odwiedzającym UMCS uczniom o zasadach rekrutacji na poszczególne kierunki oraz odpowiadały na pytania związane ze studiami na naszej Uczelni. Studenci zagraniczni na-

tomiast zorganizowali spotkanie dotyczące pasji odkrywania. Uczniowie, którzy wzięli udział w tym wykładzie, w większości po raz pierwszy mieli okazję wysłuchać takiego wystąpienia w języku angielskim, a więc było to dla nich ciekawe doświadczenie i okazja do sprawdzenia swoich umiejętności językowych. Wydziałowymi koordynatorami Drzwi Otwartych byli: dr Mariusz Niedźwiedz i dr Aneta Unkiewicz-Winiarczyk.

Agata Dzyr

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Z maturzystami rozmawiały członkinie oraz członkowie: Koła Dydaktyków MaFiI, Koła Naukowego Studentów Fizyki, Studenckiego Koła Naukowego Informatyki oraz Studenckiego Koła Naukowego Matematyków – Akademia Platońska. Omówili zalety działania w kołach naukowych oraz zachęcali do aktywnego studiowania poprzez angażowanie się w ogólnouniwersyteckie inicjatywy. Dr Marek Gorgol z kolei zaprezentował profesjonalną drukarkę 3D, która drukowała breloczki z nazwą Wydziału. Wyjątkową atrakcją był laboratoryjny analizator jakości wosków pszczelich – WAXO. Stoisko Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem uczniów, co zdecydowanie można uznać za sukces. Koordynatorem tego wydarzenia z ramienia Wydziału był dr Marek Gorgol.

Marta Kostrzewa

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Uczniowie mogli porozmawiać ze studentkami i studentami z niemal wszystkich naszych kierunków. Byli to członkowie kół naukowych: Studenckiego Koła Naukowego Planistów „SmartCity”, SKN Turystyki i Rekreacji „Globtroter”, SKN Geografii Wojskowej i Zarządzania Kryzysowego „Kryzysowcy” oraz SKN Geoinformatyków GeoIT (łącznie 10 osób) oraz dr Michał Zembrzycki (administracja Wydziału). Na stoisku można było zobaczyć, jak wyglądają plansze projektowe przygotowane przez studentów gospodarki przestrzennej oraz otrzymać gadżety związane z Wydziałem (w tym cieszące się dużą popularnością kompasy). Kandydaci byli bardzo zainteresowani naszą ofertą i zadawali szczegółowe pytania o przedmioty prowadzone w ramach studiów i perspektywy zatrudnienia.

Michał Zembrzycki

Fot. Michał Piliat

Fot. Michał Piliat

Dni Rzecznika Finansowego

W dni 1–2 marca na Wydziale Ekonomicznym odbyły się Dni Rzecznika Finansowego. To cykl spotkań edukacyjno-informacyjnych, organizowanych przez Biuro Rzecznika Finansowego we współpracy z Doradczym Komitetem Naukowym. Spotkania te adresowane są do różnych grup odbiorców: dzieci, młodzieży szkolnej, studentów oraz seniorów. Mają one na celu zwiększanie świadomości prawnej i finansowej społeczeństwa oraz promocję dobrych praktyk w sektorze finansowym. Dni Rzecznika Finansowego wpisują się także w inicjatywy dydaktyczne w ramach Roku Edukacji Ekonomicznej.

1 marca odbyły się dwie tury wykładów, pierwsza była przeznaczona dla uczniów szkół średnich z Lublina i regionu, zaś druga – dla studentów i pracowników UMCS. Biuro Terenowe Rzecznika Finansowego reprezentowały radca prawny Ewa Kruszczyńska-Głaz, pełnomocnik terenowy rzecznika finansowego w Lublinie oraz radca prawny Magdalena Kunaszewska-Gołofit.

Pani Pełnomocnik przedstawiła różne możliwości pomocy oferowanej przez rzecznika finansowego dla niezadowolonych lub poszkodowanych klientów, którzy potrzebują pomocy w rozwiązywaniu sporów m.in. z bankami, instytucjami pożyczkowymi lub ubez-

piezycielami. Z kolei wystąpienie Magdaleny Kunaszewskiej-Gołofit dotyczyło niebezpieczeństw czyhających podczas korzystania z nowoczesnych technologii płatniczych, a zwłaszcza ryzyka wystąpienia nieautoryzowanych transakcji płatniczych.

W drugim dniu wydarzenia dr Maciej Próchnicki z Departamentu Edukacji i Komunikacji wygłosił dwie prelekcje: dla słuchaczy Uniwersytetu Dziecięcego UMCS i Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Najmłodszy „studenci” (wraz z rodzicami) zostali zapoznani z podstawowymi zasadami funkcjonowania głównych usług finansowych, takich jak pożyczki, konta bankowe, ubezpieczenia, dowiedzieli się o roli rzecznika finansowego jako organu ochrony praw konsumenckich, a także sprawdzili swoją wiedzę w quizie.

Słuchacze LUTW poznali natomiast możliwości wsparcia, które oferuje rzecznik finansowy w sporze z podmiotem rynku finansowego. Mieli też okazję nauczyć się m.in. rozpoznawania pułapek i oszustw finansowych, aby móc skutecznie chronić się przed utratą oszczędności czy innymi formami wykorzystywania przez nieuczciwe podmioty w związku z przeprowadzaniem transakcji finansowych w Internecie.

Teresa H. Bednarczyk

Debata „Płaskoziemcy są wśród nas” – fake newsy i mity

21 marca, w pierwszy dzień kalendarzowej wiosny, a także w Dzień Wagarowicza, grupa około 150 uczniów „uciekła” (i to razem z nauczycielami) ze swoich szkół (lubelskich i świdnickich liceów) na Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej. Mieli ku temu szczególny powód.

Uczniowie udali się na Wydział, aby uczestniczyć w debacie popularnonaukowej, poświęconej teoriom spiskowym, mitom, fake newsom i zjawisku postprawdy. W debacie wzięło udział czterech ekspertów. Prowadzącym był dr hab. Michał Łuszczuk, prof. UMCS (Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej). Punktem wyjścia do dyskusji było omówienie stanowiska tzw. płaskoziemców – osób głoszących pogląd, że Ziemia jest płaska, a ludzie są dezinformowani przez naukowców w tej kwestii. Poglądy tej grupy społecznej przedstawili dr Piotr Demczuk (Instytut Nauk o Ziemi i Środowisku) oraz Bartłomiej Kamiński (fizyk, prowadzący kanał „Fizyk od czapy” na YouTube). Następnie eksperci obalili pseudoargumenty płaskoziemców i przedstawili naukowe poglądy na kształt naszej planety.

Druga część debaty była poświęcona fake newsom, mitom i teoriom spiskowym. Podczas niej dr Tomasz Walczyk (Katedra Ontologii i Epistemologii) omówił fi-

lozoficzne aspekty fałszywych informacji i pseudonauki, poruszył zagadnienia błędów poznawczych oraz zjawiska postprawdy i strategii dezinformacyjnych. Studentka psychologii, Oliwia Korycińska (prezes Koła Naukowego Psychologów UMCS), przybliżyła wpływ środowiska na rozprzestrzenianie się teorii spiskowych, scharakteryzowała psychologiczny profil osób wierzących w te teorie oraz wskazała na zagrożenia związane z wiarą w spiski.

Następnie pytania ekspertom zadawali uczniowie. Potem role się niejako odwróciły – pytania sprawdzające wiedzę uczniów (w formie wirtualnego quizu) zadawali członkowie Studenckiego Koła Naukowego Geografii Wojskowej i Zarządzania Kryzysowego „Kryzysowcy”. Członkowie tej organizacji przygotowali też małą wystawę memów na temat płaskoziemców. Należy dodać, że w rejestracji gości, przygotowaniu auli i oprowadzeniu uczniów po Wydziale pomogli studenci zaproszeni przez Samorząd Studentów WNoZiGP.

Debata cieszyła się dużym zainteresowaniem mediów i samych uczestników. Za ogromny sukces uważamy jej interdyscyplinarność i już planujemy następne tego typu wydarzenia.

Nagranie debaty można obejrzeć na kanale YouTube Wydziału.

Michał Zembrzycki

Fot. Michał Zembrzycki

Wojewódzki etap X edycji Olimpiady wiedzy o ubezpieczeniach społecznych

5 marca w murach Wydziału Politologii i Dziennikarstwa odbył się wojewódzki etap X edycji Olimpiady wiedzy o ubezpieczeniach społecznych pod hasłem: „Warto wiedzieć więcej o ubezpieczeniach społecznych”, organizowanej przez ZUS.

Wydarzenie uroczyście otworzył dziekan WPiD dr hab. Wojciech Ziętara, prof. UMCS, który życzył uczestnikom udanych zawodów.

Do drugiego etapu trójstopniowej Olimpiady na terenie naszego województwa zakwalifikowało się 20 trzyosobowych zespołów reprezentujących szkoły ponadpodstawowe. Uczniowie mieli za zadanie rozwiązać w ciągu pół godziny test składający się z 25 pytań wie-

lokrotnego wyboru z zakresu ubezpieczeń społecznych. Musieli wykazać się nie tylko wiedzą, ale także refleksem, bowiem drugim po liczbie zdobytych punktów kryterium był czas rozwiązania arkusza testowego.

W oczekiwaniu na ogłoszenie wyników testu uczestnicy wysłuchali wykładu dr. Grzegorza Gila z Katedry Międzynarodowych Stosunków Politycznych o ekonomii szczęścia i najszczęśliwszych państwach świata.

Tegorocznym zwycięzcą II etapu Olimpiady na Lubelszczyźnie została reprezentacja Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim.

*Błażej Maciorowski
Ihor Kolisnichenko*

„Jak będziemy wytwarzać energię elektryczną w 2050 roku?” – debata

7 marca na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki miała miejsce debata „Jak będziemy wytwarzać energię elektryczną w 2050 roku?” w ramach cyklu „The Lublin American Corner Nuclear Debates”. Jej organizatorami byli: Amerykańskie Centrum Edukacji i Biznesu American Corner UMCS oraz Instytut Fizyki.

W debacie, którą uroczyście otworzył prof. dr hab. Wiesław Gruszecki, prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej, wzięły udział dwa zespoły. W skład pierwszego z nich weszli: prof. dr hab. Wojciech Gac (Katedra Technologii Chemicznej), mgr Karolina Karpieńska-Wliżło (doktorantka UMCS) i Jacek Winiarczyk (I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Sta-

szica w Lublinie). Natomiast drugi zespół tworzyli: dr hab. Radosław Zaleski, prof. UMCS (Katedra Fizyki Materiałowej), mgr Adrianna Biedrzycka (doktorantka UMCS) i Mikołaj A. Jaroszuk (III Liceum Ogólnokształcące im. Unii Lubelskiej w Lublinie).

Wydarzenie swoją obecnością uświetnili: Konrad Bannecki (wiceprezes zarządu Polskiego Towarzystwa Gospodarczego), dr hab. Bożena Jasińska, prof. UMCS, Mirosław Kowalik (prezes zarządu Westinghouse Electric Poland), Anna Talarowska (Senior Engineer w firmie Westinghouse Electric Poland) i Robert Rudich (attaché ds. energetyki w Ambasadzie i Konsulacie USA w Polsce).

Podczas debaty zostały omówione kwestie związane m.in. z nieustannie rosnącym zapotrzebowaniem na energię elektryczną i jej niewystarczającą produkcją oraz obawami społecznymi w kontekście awaryjności energetyki jądrowej i wodnej, odpadów promieniotwórczych i chemicznych, a także degradacji środowiska. Uczestnicy odnieśli się do wyzwań środowiskowych, jakie stoją przed społeczeństwem, a także poruszyli temat aktualnych możliwości wytwarzania niskiemisyjnej energii elektrycznej z uwzględnieniem mocy źródeł energii wraz z ograniczeniami wybranych rozwiązań technologicznych. Istotną częścią debaty było przedstawienie perspektyw kariery zawodowej w sektorze energetycznym.

Marta Kostrzewa

Fot. Marta Koszręwa

Fot. Marta Koszręwa

Obchody Międzynarodowego Dnia Liczby Pi

14 marca na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki hucznie obchodzony był Międzynarodowy Dzień Liczby Pi, którego organizacją zajęła się dr Anna Gąsior. Odbyły się wówczas zajęcia warsztatowe popularyzujące matematykę i informatykę oraz wykłady popularnonaukowe dla uczennic oraz uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

W ramach obchodów zorganizowano również V Wojewódzki Konkurs Plastyczny „Moje Pi”, mający na celu pogłębianie zainteresowań matematyką, w szczególności liczbą pi, oraz kształtowanie wyobraźni i umiejętności plastycznych. Konkurs skierowany był do uczniów klas VI–VIII szkół podstawowych. Każdy uczestnik mógł zgłosić tylko jedną pracę. W tegorocznej edycji w kategorii prace przestrzenne zwyciężyli: Adam Toc ze Szkoły Podstawowej nr 52 w Lublinie, Zuzanna Zielonka i Mikołaj Sala ze Szkoły Podstawowej nr 33 w Lublinie. Z kolei w kategorii prac w formie płaskiej wygrali: Apolonia Podsadna ze Szkoły Podstawowej STO w Łodzi, Jakub Tomaszewicz ze Szkoły Podstawowej nr 52 w Lublinie oraz Monika Majcherska ze Szkoły Podstawowej nr 39 w Lublinie.

Program obchodów Dnia Liczby Pi skierowany do uczennic i uczniów ze szkół podstawowych był bardzo bogaty. Znalazły się w nim takie zajęcia jak:

- Escape Room z matematyki i informatyki dla klas IV–VI, zorganizowany przez członkinie oraz członków Koła Dydaktyków MaFiI;
- „Punkty szczególne w trójkącie z wykorzystaniem Geogebry” (dr Anna Bednarska), podczas których uczestnicy mieli okazję stworzyć własny aplet wizualizujący punkty szczególne w trójkącie. Analizowali

także punkty przecięcia środkowych, dwusiecznych, wysokości oraz symetralnych boków trójkąta, aby lepiej zrozumieć ich znaczenie i właściwości.

- „Od zabawy i eksperymentu do wiedzy” (dr Iwona Cwiklińska) – za pomocą różnych przedmiotów, m.in. monet, kości oraz kart do gry, prowadząca pokazała, jak w prosty sposób można wprowadzić podstawowe pojęcia z zakresu rachunku prawdopodobieństwa. Następnie w trakcie wykładu pt. *Poszukiwanie matematyki w otaczającym nas świecie, czyli o królikach, złotej proporcji i bryłach platońskich* dr Agnieszka Kozak-Prus udowodniła, że matematyka ukrywa się w najróżniejszych i czasami bardzo zaskakujących obszarach naszego życia.

Również program dla uczennic i uczniów ze szkół ponadpodstawowych obfitował w wiele interesujących aktywności. Zorganizowano następujące warsztaty:

- „Mieszkanie na studia – wynająć czy kupić?” – dr Anna Walczuk zabrała uczestników w podróż po liczbach, przedstawionych za pomocą kosztów wynajmu i kredytu.
- „Przekształcenia wykresu funkcji z wykorzystaniem Geogebry” – dr Anna Bednarska prezentowała różne rodzaje przekształceń wykresów funkcji za pomocą narzędzi dostępnych w programie Geogebra.
- „Łamigłówki diagramowe” – dr Monika Kotorowicz opisała najpopularniejsze typy łamigłówek i wciągnęła młodzież do fantastycznej zabawy.
- „Jak powstają gry – warsztaty w OpenGL” – aplikacje z grafiką 3D oraz możliwości, jakie daje pisanie programów w OpenGL, omówiła dr Dorota Kępa-Maksymowicz.

- „Eksperyment matematyczny – jak rachunek prawdopodobieństwa pozwala wyznaczyć przybliżenie liczby Pi” (dr Piotr Kowalski).
- „Pakiet matematyczny Maxima” (dr Tomasz Walczyński).
- „Fraktale” (dr Magdalena Skrzypiec), podczas zajęć uczestnicy mogli nasycić oczy niezwykłymi obrazami zbiorów Julii i innych fraktali.

Nie zabrakło także wykładów. Dr Małgorzata Michalska wygłosiła prelekcję pt. *Liczby zespolone*, którą uzupełniały warsztaty o tym samym tytule prowadzone przez dr. Bartosza Łanucha. Następnie dr Agnieszka Kozak-Prus zaprezentowała wykład pt. *Kody klasyczne i współczesne*. Opowiedziała o zmieniających się sposobach kodowania informacji i o tym, jak miejsce kombinatoryki i statystyki zajęła w tej dziedzinie algebra. W trakcie wystąpienia pt. *Dlaczego liczba pi jest tak ważna* dr. hab. Mariusza Bieńka, prof. UMCS słuchacze zastanawiali się nad fenomenem liczby pi.

Obchody zakończył dr Jerzy Mycka, prezentując wykład pt. *O produkcji złotych żetonów i funkcjach multiplikatywnych – przykład myślenia matematycznego*.

Tego dnia Wydział odwiedziło niemal 300 uczniów oraz uczniów z takich szkół jak: II Liceum Ogólnokształcące w Krasnymstawie, Prywatne Liceum Ogólnokształcące im. Królowej Jadwigi w Lublinie, Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Wielkiego w Lublinie, V Liceum Ogólnokształcące im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, IX Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Lublinie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Lublinie, Zespół Szkół w Pionkach, Szkoła Podstawowa nr 34 im. Kornela Makuszyńskiego w Lublinie, Szkoła Podstawowa nr 38 im. Henryk Sienkiewicza w Lublinie, CLV Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Bohaterek Powstania Warszawskiego w Warszawie.

Marta Kostrzewa

Kolejna edycja konkursu „Od licealisty do finansisty” za nami

19 marca odbył się finał XI edycji konkursu „Od licealisty do finansisty”, skierowanego do uczniów szkół średnich. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Studenckie Koło Naukowe Finansistów UMCS.

Studenci, jak co roku, zaprosili do wzięcia udziału w konkursie szkoły z całego województwa lubelskiego oraz województw ościennych. Po zaciętym finale jury w składzie: dr Małgorzata Kamieniecka, prof. UMCS, dr Ada Domańska oraz dr Mateusz Hałka wyłoniło trzy zwycięskie szkoły: Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim (I miejsce), Regionalne Centrum Edukacji Zawodowej w Lubartowie (II miejsce) oraz VIII Liceum Ogólnokształcące im. Zofii Nałkowskiej w Lublinie (III miejsce). Finał uświetnił wykład dr Ilony

Fot. Emilia Piechiera

Skibińskiej-Fabrowskiej, która reprezentowała Oddział Okręgowy Narodowego Banku Polskiego w Lublinie.

Wydarzenie odbyło się w ramach obchodów 80-lecia naszego Uniwersytetu, 15-lecia działalności SKNF UMCS, a także Roku Edukacji Ekonomicznej 2024. Partnerami konkursu byli: Oddział Okręgowy Narodowego Banku Polskiego w Lublinie, Fundacja Warszawski Instytut Bankowości, program Nowoczesne Zarządzanie Biznesem oraz firma VISTRA Corporate Services.

Ewelina Przyłucka

Archiwum Centrum Promocji

Warsztaty w Rypinie

Wdn. 6–7 marca przedstawiciele UMCS odbyli spotkania w szkołach ponadpodstawowych w Rypinie. Przyjechali tam na zaproszenie szkoły partnerskiej – ZS nr 3 im. Bogdana Chełmickiego. Owocna współpraca pomiędzy UMCS a tą placówką trwa od lutego ubiegłego roku.

Podczas wizyty dr inż. Jolanta Józwik i dr inż. Dorota Ilona Dymek z Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej poprowadziły warsztaty planistyczne pn. „Wyznaczanie lokalizacji pod farmy wiatrowe” z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego QGIS. Warsztaty miały na celu nie tylko zapoznanie uczniów z procedurą lokalizacji farm wiatrowych w Polsce zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, ale również umożliwienie im praktycznego zrozumienia tego procesu, co jest szczególnie istotne ze względu na uwarunkowania Rypina. Z kolei zajęcia „Podstawy modelowania 3D – Blockbench” oraz „Git i Github” poprowadził Wiktor Małyśka (student Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki). Młodzież tworzyła modele postaci 3D i dyskutowała na temat narzędzia do wersjonowania własnych projektów (standardu technicznego w zawodach związanych z programowaniem).

W tym samym czasie odbywały się spotkania, podczas których inż. Magdalena Drwal z Centrum Pro-

mocji zapoznała uczniów z ofertą kształcenia UMCS na nadchodzący rok akademicki oraz omówiła obowiązujące zasady rekrutacji. Do ich dyspozycji było również ogólnodostępne stoisko informacyjne. Nie zabrakło rozmów i wymiany doświadczeń z nauczycielami: Izabelą Rywocką-Tobołą oraz Jackiem Aranowskim, którzy wraz z uczniami gościli już na UMCS. Z kolei przedstawiciele naszego Uniwersytetu mieli okazję zagłębić się w lokalną historię i poznać bliżej uroki regionu. Wraz z dyrektorką Karoliną Trzcinińską oraz wicedyrektorem Jackiem Borowskim zwiedzili m.in. Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej oraz zobaczyli największy witraż sakralny w Europie i drugi co do wielkości w świecie.

Następnego dnia odbyły się spotkania w ZS nr 2 im. Unii Europejskiej i ZS nr 1 im. ks. Czesława Lisowskiego. W obu placówkach przeprowadzone zostały spotkania informacyjno-promocyjne dotyczące oferty kształcenia UMCS i zasad rekrutacji na studia (inż. Magdalena Drwal) oraz wygłoszono wykłady popularnonaukowe *Miasta jutra – nowe wyzwania, nowe możliwości* (dr inż. Jolanta Józwik, dr inż. Dorota I. Dymek). Prelekcje były poświęcone planowaniu miast w kontekście nowoczesnych wizji urbanistycznych, przywołano inspirujące przykłady z różnych zakątków świata (np. Masdar City w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, The Line w Arabii Saudyjskiej czy Akon City w Senegalii).

Serdecznie dziękujemy organizatorom za zaproszenie oraz umożliwienie spotkań z młodzieżą. Mamy nadzieję na dalszy rozwój tej wzorowej współpracy.

Magdalena Drwal

Spotkania z Fizyką i Matematyką – edycja wiosenna

Spotkania z Fizyką i Matematyką to jedna z ważniejszych form popularyzacji nauki na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki. Ich celem jest przybliżenie nauk ścisłych uczniom, nauczycielom, studentom, a także wszystkim, których interesują ciekawe zagadnienia i aktualne problemy nurtujące matematyków i fizyków. Wyjątkowo w tej edycji zajęcia odbyły się w formie online i stacjonarnie.

4 marca wykład pt. *Twierdzenie Ponceleta o zamknięciu* wygłosił dr hab. Witold Mozgwa, prof. AZ. Opowiedział o jednym z ważniejszych geometrycznych twierdzeń XIX wieku – twierdzeniu Ponceleta.

11 marca wykład poprowadził dr. Jerzego Mycki pt. *Twierdzenia Gödla: najważniejsze osiągnięcie współczesnej matematyki czy nieistotna ekstrawagancja?* Dr Mycka opowiedział o twierdzeniach Kurta Göd-

la i konsekwencjach, jakie niosą one dla nauki i filozofii w XXI w.

18 marca dr hab. Radosław Zaleski, prof. UMCS wygłosił wykład pt. *Energetyka jądrowa*. Podczas wystąpienia opowiedział m.in. o efekcie cieplarnianym, Europejskim Zielonym Ładzie, składowaniu odpadów promieniotwórczych, awariach elektrowni jądrowych i monitorowaniu skażeń.

Wiosenne Spotkania z Fizyką i Matematyką zamknął wykład pt. *Dlaczego i po co żółta plamka w naszym oku jest żółta?*, który zaprezentował prof. dr hab. Wiesław Gruszecki, prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej. W swoim wystąpieniu opowiedział m.in. o obecności w ludzkim oku żółtych barwników z grupy ksantofili.

Wykłady zostały przeprowadzone w ramach projektu „Ucz się z MaFil-ą 3”.

Marta Kostrzewa

Kolejna edycja „Próbnej matury z chemii”

16 marca na Wydziale Chemii odbyła się ósma edycja „Próbnej matury z chemii”. Tego dnia historyczna Aula im. prof. Jarosława Ościńska zapełniła się młodymi pasjonatkami i pasjonatami nauk chemicznych – uczniami klas maturalnych z liceów ogólnokształcących i techników, którzy zmierzali się z arkuszami egzaminacyjnymi, a przy okazji mogli poczuć się jak studenci naszej Uczelni.

Zebranych powitała dziekan prof. dr hab. Anna Deryło-Marczewska oraz prorektor ds. studentów i jakości kształcenia, kierowniczką Katedry Chemii Nieorganicznej prof. dr hab. Dorota Kołodyńska. W tym roku organizatorzy zarejestrowali 140 uczestników, którzy przyszli na UMCS sprawdzić swoją wiedzę.

Celem próbnej matury było przede wszystkim szczerze zapoznanie uczniów ze standardami wymagań

Fot. Bartosz Freil

maturalnych z chemii, stworzenie okazji do sprawdzenia własnego poziomu wiedzy i umiejętności z tego przedmiotu, a także rozwijanie zainteresowań chemicznych.

„Próbna matura z chemii” jest wydarzeniem cyklicznym realizowanym przez pracowników Katedr: Chemii Nieorganicznej i Analitycznej, wspieranym przez wolontariuszy – dr. Andrzeja Personę i dr Zofię Kloc (naukowiec na emeryturze) oraz Wydawnictwo Medyk.

Katarzyna Skątecka

„Archeologia dzieciom i młodzieży” – projekt edukacyjny

Przez ostatnie miesiące członkowie Koła Naukowego Studentów Archeologii UMCS, pod opieką dr. Piotra Mączyńskiego, skupieni byli przede wszystkim na realizacji projektu pt. „Archeologia dzieciom i młodzieży” (nr KGSS/39/04/2023), dofinansowanego z Konkursu Grantowego Samorządu Studentów. Uzyskane dofinansowanie umożliwiło zakup niezbędnych materiałów wykorzystywanych w trakcie zajęć edukacyjnych skierowanych do uczniów lubelskich szkół.

W ramach realizacji projektu przygotowano serię autorskich warsztatów połączonych z prelekcjami wzbogaconymi o prezentacje multimedialne i pokazy zabytków archeologicznych.

Do najmłodszych uczestników skierowane były zajęcia manualne, wśród których największym zainteresowaniem cieszyło się symulowane stanowisko archeologiczne – piaskownica. Odnajdując zasypane w piasku ślady przeszłości, dzieci mogły przekonać się, na czym polega praca archeologa. Pomagali im w tym członkowie Koła: Andżelika Gąsior, Maciej Wasiewicz, Natalia Twardzik i Patryk Węglowski. Natomiast dzięki warsztatom plastycznym uczestnicy zostali zabrani w malowniczy świat pradziejowych rysunków naskalnych. W trakcie zajęć studenci (Agnieszka Raczak, Gabriela Gdula, Joanna Ozimkiewicz, Łucja Bielecka i Olga Jastębska) prezentowali także zabytki pradziejowe oraz repliki narzędzi, wzbudzając tym samym dyskusję na temat ich funkcji oraz budowy. Dużym zainteresowaniem cieszyła się rekonstrukcja wiertarki wyposażonej w krzemienne wiertło – każdy z uczniów miał okazję spróbować

swoich sił przy wykonywaniu otworów w kamieniu i drewnie.

Nie były to jedyne zajęcia przygotowane dla uczniów rozpoczynających swoją przygodę z edukacją. Członkowie Koła (Anna Pizoń, Dominik Mroczek, Grzegorz Kostrubała, Justyna Krupka i Szoszana Keller) poprowadzili również praktyczne warsztaty z lepienia naczyń glinianych i figurek, które połączone były z wykładem na temat

technik garncarskich. Zajęcia te cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Większe wyzwania czekały na uczniów starszych klas, którzy mogli zapoznać się z zasadami przygotowywania profesjonalnej dokumentacji rysunkowej i fotograficznej zabytków archeologicznych, tworzenia modelu fotogrametrycznego, a także

spróbować swoich sił w poszukiwaniu zabytków za pomocą wykrywacza metali. Nowymi technologiami w archeologii i dokumentacją odkryć zajęli się: Agnieszka Pawlina, Ernest Paluch i Wiktoria Janicka.

Podczas realizacji projektu została nawiązana współpraca ze szkołami podstawowymi z powiatu lubelskiego. Członkowie Koła odwiedzili 11 placówek, w tym 48 klas. Seria wyjazdów do szkół umożliwiła promocję Uczelni oraz archeologii jako kierunku studiów i dyscypliny naukowej. Połączenie teorii z praktyką rozbudziło ciekawość słuchaczy, dzięki czemu mogli poszerzyć swoją wiedzę na temat przeszłości i dziedzictwa archeologicznego.

*Agnieszka Pawlina
Andżelika Gąsior*

Fot. Wiktoria Janicka, Ernest Paluch, Łucja Bielecka

Wystawa pt. „Niewydane dyplomy”

„Niewydane dyplomy” to tytuł światowej wystawy przedstawiającej historię 40 ukraińskich studentek i studentów, którzy zginęli na polu walki lub w wyniku rosyjskiego ostrzału ukraińskich miast. Wystawa jest uhonorowaniem odwagi i poświęcenia młodych ludzi, którzy stracili życie za swoją ojczyznę, a jednocześnie przypomnieniem o tragicznych skutkach wojny.

Ekspozycja miała swoją premierę 5 marca na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa. Podczas otwarcia wystawy prodiakan ds. studenckich WPiD dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, prof. UMCS zaakcentowała jej znaczenie w kontekście trwającej wojennej rzeczywistości i podkreśliła, że miejsce wernisażu nie jest przypadkowe, ponieważ na tym Wydziale kształcą się największa liczba studentów z Ukrainy.

Wystawa trafiła na UMCS dzięki zaangażowaniu Ksenii Vlaskovej oraz Vlady Danylenko – studentek WPiD.

Fot. Barboz Profi

„Dla nas, koordynatorów, istotne było, żeby przybliżyć historię studentów, których pomysłów i planów nie udało się zrealizować, ich dyplomy nie mogły zostać wydane. Jesteśmy wdzięczne władzom UMCS za umożliwienie zorganizowania wystawy oraz za wsparcie i pomoc. Jestem pewna, że tylko razem pokonamy wroga, który przybył na naszą ukraińską ziemię

– mówiła jedna z organizatorek ekspozycji Ksenia Vlaskova, studentka public relations i zarządzania informacją.

Studenci i doktoranci UMCS pochodzący z Ukrainy stanowią najliczniejszą grupę cudzoziemców kształcących się na naszej Uczelni. Dlatego też już od pierwszych dni wojny władze Uniwersytetu podjęły wiele różnych działań wspierających pracowników i studentów dotkniętych skutkami toczących się za wschodnią granicą walk. Wystawa „Niewydane Dyplomy” stanowi kolejny wyraz naszej solidarności z narodem ukraińskim, który wciąż walczy o swoją wolność.

Alina Czarnacka

Wystawa „Petra Jovanovska, Krzysztof Bartnik – Dialog”

Galerie Fara w czeskim mieście Planá nad Lužnicí w dn. 1 marca – 12 kwietnia gościła wystawę dwojga twórców – macedońskiej artystki Petry Jovanovskiej oraz dr. hab. Krzysztofa Bartnika, prof. Uczelni z Katedry Malarstwa i Rysunku UMCS.

Tytułowy „dialog” to rezultat spotkania w ramach ekspozycji obrazów, których konstrukcja oparta jest na antynomii figury koła i kwadratu. Różna jest też ich symbolika. Kwadrat symbolizuje doskonałość, cztery pierwiastki świata, wszechświat, przestrzeń, cztery strony świata, cztery części, jednolitość, po-

Fot. Krzysztof Bartnik

rządek, stabilność, ciało, cztery okresy życia ludzkiego, prostotę. Koło symbolizuje natomiast nieskończoność, absolut, wieczność, doskonałość, wewnętrzna jedność, harmonię, równowagę, precyzję, kompletność, niebo, Słońce, pierwiastek duchowy, pierwiastek żeński i czas.

Julia Maj

Marzec w Chatce Żaka

8 marca Akademickie Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka, wspólnie z Zarządem Uczelnianym Samorządu Studentów UMCS oraz z Zarządem Samorządu Studentów Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, zorganizowało wydarzenie pn. „Chatka Kobiet 2024”.

Podczas tego wyjątkowego święta kobiet uczestniczki miały możliwość wzięcia udziału w wielu inspirujących warsztatach, które poszerzyły ich umiejętności i wiedzę. Dodatkową atrakcją był spektakl pt. *Kiedy wyjdiesz za mąż?*, który zaistniał dzięki Stypendiom

Kulturalnym Bogdanki w Chatce Żaka. Został stworzony we współpracy z utalentowanym reżyserem Marcinem Wąsowskim i skłaniał do refleksji nad społecznymi oczekiwaniami wobec kobiet. Punktem kulminacyjnym tego dnia był niezwykle żywiłowy koncert Julii Pośnik, zorganizowany przez ZUSS UMCS.

Z kolei 19 marca w Małej Sali Widowiskowej ACKiM UMCS Chatka Żaka odbyło się wyjątkowe muzyczne wydarzenie – „Scena Ad Hoc”. Wieczór w rytmach nowoczesnego bluesa, indie rocka oraz nastrojowych melodii okazał się niezapomniany dla wszystkich uczestników.

Na scenie wystąpili:

- Dominika Widomska – młoda wokalistka o głębokich korzeniach muzycznych i mocnym głosie.
- Bartek Wojciechowski, który swoją muzyczną podróż rozpoczął 10 lat temu. Jego wyjątkowe kompozycje, czerpiące z bogactwa życiowego doświadczenia, poruszyły serca słuchaczy.
- Michał Kostecki, znany jako KOSTEK. Mieszanka gatunków, ze szczególnym uwzględnieniem indie rocka, podana w wyjątkowy sposób na żywo, wciągnęła wszystkich w świat jego twórczości, pełen pasji i autentyczności.
- Zespół SWOO HIGH. Muzycy, łącząc pasję do modern bluesa, soulu, funk i rocka, stworzyli prawdziwą ucztę dla zmysłów. Ich debiutancki singiel *Psychosomatyka* zapowiada prawdziwą muzyczną rewelację.

Gabriela Tarnowska

Fot. Krzysztof Kordulski

Fot. Krzysztof Kordulski

Fot. Krzysztof Kordulski

Wystawa „Kobiety w ekonomii i zarządzaniu 1944–2024”, 8 marca 2024 r.

Fot. Bartosz Proll

Fot. Michał Piłat

Wystawa plakatów nawiązujących do 80. rocznicy powołania UMCS, 26 marca 2024 r.

Podcasty
z okazji jubileuszu 80-lecia UMCS

SŁUCHAJĄC HISTORII

Emisja o godz. 18.00
w ostatnią niedzielę miesiąca
na 98.2 FM

Znajdziesz nas także na:
Spotify
Google Podcast
Apple Podcast